

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ
ΤΜΗΜΑ ΨΗΦΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ»
Ακαδημαϊκό έτος 2021-2022

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

της Αθανασίας Ι. Παπιομύτη (Α.Μ.: 2037)

ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

(άρθρο 9^Α Σ, άρθρο 8 ΕΣΔΑ και άρθρο 8 ΧΘΔ)

ΣΤΗ ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Επιβλέπουσα: Λίλιαν Μήτρου

Πειραιάς, Σεπτέμβριος 2022

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα διπλωματική εργασία εκπονήθηκε στα πλαίσια του ΠΜΣ «ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ» του Τμήματος Ψηφιακών Συστημάτων του Πανεπιστημίου Πειραιώς.

Αισθάνομαι βαθιά ευγνωμοσύνη και υποχρέωση να ευχαριστήσω όλους εκείνους, καθηγητές, οικογένεια, φίλους, οι οποίοι συνέβαλαν, ο καθένας με τον τρόπο του στην πραγματοποίηση του ονείρου μου με την ολοκλήρωση των σπουδών μου και την επίτευξη της διπλωματικής μου εργασίας.

Τις θερμές ευχαριστίες μου στην επιβλέπουσα καθηγήτρια κ. Λίλιαν Μήτρου για την τιμή που μου έκανε να επιβλέψει τη διπλωματική μου εργασία και την ευκαιρία που μου έδωσε να ασχοληθώ με ένα τόσο ενδιαφέρον θέμα, για την καθοδήγησή της και τις γνώσεις που μου μετέφερε σε όλη τη διάρκεια του μεταπτυχιακού προγράμματος, όπως και το σύνολο των καθηγητών μου, που είχα την τύχη να γνωρίσω.

Τις θερμές ευχαριστίες μου στον Διευθυντή του Τμήματος κ. Στέφανο Γκρίτζαλη, για την ευκαιρία που μου έδωσε να εκπληρώσω ένα από τα όνειρά μου, με τη συμμετοχή μου στο παρθενικό «ταξίδι» του συγκεκριμένου ΠΜΣ.

Ένα μεγάλο ευχαριστώ και την ευγνωμοσύνη μου προς την αγαπημένη μου οικογένεια για την αγάπη, την ανοχή και την υπομονή της σε όλη αυτή τη δύσκολο περίοδο, στον Αλέξανδρο μου που δε σταμάτησε στιγμή να πιστεύει σε εμένα και στον μονάκριβο Βασίλη μου, για κάθε στιγμή που του στέρησα και σκοπεύω να αναπληρώσω άμεσα.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	4
1. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΣΙΟ	7
2. Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ.....	11
2.1 ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	12
2.2 ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	14
2.3 ΑΡΧΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ.....	16
2.3.1 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ.....	16
2.3.2 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΟΤΗΤΑΣ.....	17
2.3.3 ΑΡΧΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ	21
2.3.4 ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	23
2.4 ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	23
2.5 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	37
2.5.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ.....	37
2.5.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ- ΑΝΤΙΡΡΗΣΕΩΝ- ΕΝΑΝΤΙΩΣΗΣ.....	40
2.6 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ	43
3. Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ – ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ	49
3.1 Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ.....	50
3.2 Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΔΙΚΗ	54
4. ΕΠΙΛΟΓΟΣ.....	59
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	61
Αρθρογραφία – Μελέτες.....	61
Διαδικτυακές αναζητήσεις.....	64
Νομολογία	64

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η προστασία των προσωπικών δεδομένων βρίσκει έρεισμα σε θεσμικά νομοθετήματα τόσο του Συμβουλίου της Ευρώπης, όσο και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά και στο Ελληνικό Σύνταγμα, μετά την ενσωμάτωση των νομοθετημάτων αυτών στην Ελληνική έννομη τάξη και δίκαιο.

“Το πνεύμα του Κανονισμού 2016/679/ΕΕ (εφεξής ΓΚΠΔ) επιβάλλει την πλήρωση της αρχής διαφάνειας κατά την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, με την εξασφάλιση εμπιστοσύνης στις διαδικασίες που επηρεάζουν το υποκείμενο των δεδομένων και την πρόβλεψη της δυνατότητας να κατανοεί και εφόσον είναι απαραίτητο, να αμφισβητεί τις διαδικασίες αυτές»¹.

Στην παρούσα εργασία, αναλύονται δικαστικές αποφάσεις των εθνικών δικαστηρίων κατά την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα κατ'εφαρμογή της οδηγίας 95/46/ΕΚ και του Κανονισμού 2016/679/ΕΕ υπό το φως των Συνταγματικών (9Α Σ) και υπερεθνικών διατάξεων (8 ΕΣΔΑ και 8 ΧΘΔΕΕ).

---

¹ Αντώνης Π. Βενέρης «Η διασφάλιση του δικαιώματος ενημέρωσης στην αλλαγή του σκοπού και την «περαιτέρω» επεξεργασία των δεδομένων», διαθέσιμο στην ιστοθέση: <http://ejournals.lib.auth.gr/infolawj/>.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η υπεράσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και η προστασία της ιδιωτικής του ζωής και των θεμελιωδών ελευθεριών του από αδικαιολόγητες κρατικές, κυρίως, παρεμβάσεις κατέστη αδήρητη ανάγκη στον Ευρωπαϊκό χώρο μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο², σηματοδοτώντας, στη μεταπολεμική εποχή, «τη σύναψη ισχυρών διεθνών συνθηκών στις οποίες κατοχυρώνονται τα ανθρώπινα δικαιώματα»³.

Προς το σκοπό αυτό, υπογράφηκε, τον Νοέμβριο του έτους 1950 στη Ρώμη, η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για τα δικαιώματα του ανθρώπου (εφεξής ΕΣΔΑ)⁴, η προστασία των οποίων ερείδεται στο άρθρο 8⁵: «1. Παν πρόσωπον δικαιούται εις τον σεβασμόν της ιδιωτικής⁶ και οικογενειακής ζωής του, της κατοικίας του και της αλληλογραφίας του. 2. Δεν επιτρέπεται να υπάρξη επέμβασις δημοσίας αρχής εν τη ασκήσει του δικαιώματος τούτου, εκτός εάν η επέμβασις αυτή προβλέπεται υπό του νόμου και αποτελεί μέτρον το οποίον, εις μίαν δημοκρατικήν κοινωνίαν, είναι αναγκαίον δια την εθνικήν ασφάλειαν, την δημοσίαν ασφάλειαν, την οικονομικήν ευημέριαν της χώρας, την προάσπισιν της τάξεως και την πρόληψιν ποινικών παραβάσεων την προστασίαν της υγείας ή της ηθικής, ή την προστασίαν των δικαιωμάτων και ελευθεριών άλλων»⁷. Στο πλαίσιο της αναγνώρισης της προστασίας των προσωπικών δεδομένων του άρθρου 8 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου⁸ έχει συμβάλλει ουσιαστικά και ερμηνευτικά, με αποφάσεις – ορόσημα⁹, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ), καλώντας τις εθνικές έννομες τάξεις να παρέχουν κατάλληλες εγγυήσεις για

---

² Π.Κουτσομπή, «Πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Κανονισμός 2016/679 (General Data Protection Regulation – GDPR), διαθέσιμο στην ιστοθέση: <https://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2018/koytsompo.pdf>.

³ «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: Οι υποχρεώσεις της Δημόσιας Διοίκησης», Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.

⁴ Βλ. ο.π (υποσημ. 1).

⁵ Η προστασία του οποίου, σε ορισμένες περιπτώσεις επεκτείνεται και στην προστασία από επεμβάσεις ιδιωτών..

⁶ Ιωάννης Ιγγλεζάκης, «Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στο άρθρο 8 ΕΣΔΑ», σε: Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι περιορισμοί του, εκδόσεις Σάκκουλας, 2014 (σελ. 35), όπου αναφέρεται: «...Το ΕΔΔΑ με την νομολογία του έχει συμβάλλει ουσιαστικά στην αναγνώριση της προστασίας των προσωπικών δεδομένων στο πλαίσιο του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ και στην εξέλιξη μίας έννοιας κοινωνικής ιδιωτικότητας, καθώς το δεν περιορίζεται σε μία στενή αντίληψη της ιδιωτικής ζωής..».

⁷ Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, Νομικό Συμβούλιο του Κράτους.

⁸ Κυρώθηκε στην Ελλάδα με το Ν.Δ 53/1974.

⁹ Λ. Μήτρου, «Η ενίσχυση της προστασίας προσωπικών δεδομένων μέσω της νομολογίας, σε: Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, 2017 (σελ. 17-20), διαθέσιμο στην ιστοθέση Sakkoulas-Online.gr

την προστασία των προσωπικών δεδομένων και ενόψει της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας τους, να διασφαλίζουν την καταλληλότητά τους για τον σκοπό επεξεργασίας τους, την προσφορότητά τους και το χρονικό διάστημα αποθήκευσής τους.¹⁰

Το 1970 στη Γερμανική Πολιτεία του Hessen θεσπίστηκε ο πρώτος, στην Ευρώπη, νόμος για την προστασία δεδομένων, θέτοντας τα θεμέλια «για την επεξεργασία και την υιοθέτηση περαιτέρω σχετικών νομοθετημάτων»¹¹ ...».

Δέκα χρόνια αργότερα (1981) το Συμβούλιο της Ευρώπης θα ψηφίσει τη Σύμβαση 108¹² που αποτελεί την πρώτη, αλλά και τη μόνη «νομικά δεσμευτική διεθνή πράξη έναντι της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα»¹³.

Η ανάγκη εναρμόνισης των εθνικών νομοθεσιών με κοινούς κανόνες για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με την δημιουργία ενός ασφαλούς περιβάλλοντος όπου θα παρέχεται αυξημένο επίπεδο προστασίας τους και θα διασφαλίζεται η ελεύθερη ροή τους, θα οδηγήσει στην έγκριση «της πρώτης νομικής πράξης της Ευρωπαϊκής Ένωσης», της Οδηγίας 95/46/EK¹⁴ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων

---

¹⁰ Σαρμάς Ι, Κοντιάδης Ξ και Ανθόπουλος Χ (2021) ΕΣΔΑ, Άρθρο 8, (σελ. 436 επ.) εκδόσεις Σάκκουλας διαθέσιμη στην ιστοθέση Sakkoulas-Online.gr

¹¹ Ι. Ιγγλεζάκης, «Δίκαιο της Πληροφορικής», εκδόσεις Σάκκουλας, Αθήνα – Θεσσαλονίκη, 2003 (σελ. 221).

¹² Κυρώθηκε από την Ελλάδα με το Ν. 2068/1992 και τροποποιήθηκε με πρόσθετο πρωτόκολλο στις 10-10-2018, το οποίο υπέγραψε η Ελλάδα το Σεπτέμβριο του έτους 2019. Σκοπός της Συνθήκης είναι τα κράτη που την συνυπογράφουν να λάβουν στην εθνική τους νομοθεσία τα κατάλληλα και απαραίτητα μέτρα, ώστε να εξασφαλίσουν την εφαρμογή των αρχών που καθορίζει, με στόχο την εξασφάλιση της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. (Βλ. ο.π υποσημ. 3).

¹³ Βλ. ο.π (υποσημ. 1).

¹⁴ Την Οδηγία 95/46/EK συμπλήρωσε η Οδηγία 2002/58/EK σχετικά με την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών, η οποία τροποποιήθηκε με την Οδηγία 2006/24/EK για τη διατήρηση δεδομένων που παράγονται ή υποβάλλονται σε επεξεργασία σε συνάρτηση με την παροχή διαθέσιμων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών ή δημοσίων δικτύων επικοινωνιών.

αυτών. Με την ίδια Οδηγία θα θεσπιστεί η διάκριση των «ευαίσθητων δεδομένων»¹⁵, ενώ θα αναγνωριστεί η ισχύς της προστασίας των δεδομένων από αθέμιτη και μη νόμιμη επεξεργασία, όχι μόνο έναντι του κράτους, αλλά και έναντι των ιδιωτών.

Η ανάγκη, όμως, αντιμετώπισης των ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων, των κοινωνικών αλλαγών, αλλά και η ενίσχυση της προστασίας των δικαιωμάτων θα οδηγήσει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στην ανακήρυξη του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων Ευρωπαϊκής Ένωσης¹⁶ και στο άρθρο 8¹⁷ «Προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα» προβλέφθηκαν οι αρχές αυτού και συγκεκριμένα ότι: «1. Κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. 2. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο δικαιούται να έχει πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να επιτυγχάνει τη διόρθωση τους. 3. Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης αρχής.».

Η διαπίστωση μειονεκτημάτων, ελλειμμάτων και γενικότερων προβλημάτων ως προς την εφαρμογή και ενσωμάτωση της Οδηγίας 95/46/ΕΚ «στα οποία συνέβαλαν οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις, αλλά και η «ασυμμετρία εφαρμογής της Οδηγίας από τα κράτη – μέλη»¹⁸ – παρά το υψηλό επίπεδο προστασίας της¹⁹ - οδήγησε στη θέσπιση του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679²⁰ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της

---

¹⁵ Όπως τα δεδομένα υγείας, οι θρησκευτικές ή πολιτικές πεποιθήσεις, οι διακρίσεις ένεκα φυλετικής καταγωγής.

¹⁶ Κυρώθηκε στην Ελλάδα με το Ν. 3671/2008 (ΦΕΚ. Α' 129).

¹⁷ Η υπόθεση *Promusicae* (ΔΕΕ C-275/2006, σκ. 64) αποτελεί την πρώτη απόφαση του ΔΕΕ με την οποία γίνεται αναφορά στο ΧΘΔΕΕ και αναγνωρίζεται η ύπαρξη δικαιώματος προστασίας προσωπικών δεδομένων.

¹⁸ «Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης» (Μία πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα προσωπικά δεδομένα), 2018.

¹⁹ Λίλιαν Μήτρου, (2004) Η Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων και η Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, Τόμος Τιμητικός Συμβουλίου της Επικρατείας – 75 Χρόνια, 2004.

²⁰ Καθώς και στη θέσπιση της Οδηγίας 2016/680 «για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από αρμόδιες αρχές για τους σκοπούς της πρόληψης, διερεύνησης, ανίχνευσης ή δίωξης ποινικών αδικημάτων ή της

27ης Απριλίου 2016, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και στην ταυτόχρονη κατάργηση της οδηγίας 95/46/ΕΚ (Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων), η οποία δεν ανταποκρινόταν πλέον, επαρκώς στις αυξημένες «ανάγκες» της νέας εποχής²¹.

1. ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Τα προσωπικά δεδομένα ως αυτοτελές θεμελιώδες δικαίωμα, κατοχυρώθηκαν αρχικά με την Οδηγία 95/46/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Η Οδηγία αυτή ενσωματώθηκε στην Ελληνική έννομη τάξη με τον Ν. 2472/1994²², με τον οποίο (άρθρο 15) ιδρύθηκε και η Ανεξάρτητη Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (εφεξής ΑΠΔΠΧ). Έργο της ΑΠΔΠΧ ήταν η εποπτεία της εφαρμογής του Ν. 2472/1997, αλλά και άλλων ρυθμίσεων και νόμων²³, που αφορούσαν την προστασία του πολίτη από παράνομη επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων.²⁴

Από την θέση σε ισχύ του Ν. 2472/1997, η ερμηνεία και εφαρμογή των διατάξεων προσεγγίστηκαν από την ελληνική δικαιοσύνη υπό το πρίσμα των συνταγματικών διατάξεων (άρθρα 2 παρ.1, 5 παρ.1, 9 και 19 Σ).

εκτέλεσης ποινικών κυρώσεων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της απόφασης-πλαίσιο 2008/977/ΔΕΥ του Συμβουλίου».

²¹ Συνεπεία των «ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων (διαδίκτυο, κινητή τηλεφωνία, big data κλπ), που οδήγησαν στην αύξηση της έκτασης και έντασης της συλλογής, ανταλλαγής και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από ιδιωτικές επιχειρήσεις και δημόσιες αρχές και συνακόλουθα στην παραβίασή τους καθιστώντας αναγκαία τη λήψη θεραπευτικών μέτρων», «Ο νέος Γενικός Κανονισμός για την Προστασία Δεδομένων (GDPR), Εφαρμογή και προκλήσεις για τις επιχειρήσεις στην εποχή της ψηφιοποίησης» (Μία πρωτοβουλία της Ομάδας Εργασίας του ΣΕΒ για τα προσωπικά δεδομένα), 2018.

²² Τον Ν. 2472/1997 συμπληρώνουν και οι Ν. 3471/2006, 3783/2009 και 3917/2011.

²³ Βλ. Ν. 2274/1999 «Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον τηλεπικοινωνιακό τομέα».

²⁴ Μαρία Κανελλοπούλου – Μπότη, *Αστική Ευθύνη για παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων*, ΕφΑΔ 7/2009, έτος 2^ο.

Πριν την αναθεώρηση του Συντάγματος, οι συνταγματικές βάσεις της προστασίας προσωπικών δεδομένων αναζητούνταν και ανευρίσκονταν είτε στο άρθρο 9 παρ. 1, είτε στο άρθρο 5 παρ. 1 του Συντάγματος, είτε στο συνδυασμό τους. Ταυτόχρονα όμως το αίτημα για προστασία των προσωπικών δεδομένων απηχούσε και τη συνταγματική επιταγή για σεβασμό της αξίας του ανθρώπου (άρθρο 2 παρ. 1 Σ), αλλά και το δικαίωμα των ατόμων στην ελεύθερη επικοινωνία με τους άλλους (άρθρο 19 Σ).²⁵

Με την αναθεώρηση του Συντάγματος (2001), θεσπίστηκε το νέο άρθρο 9Α, το οποίο ορίζει ότι: *«καθένας έχει δικαίωμα προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση, ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών του δεδομένων, όπως νόμος ορίζει. Η προστασία των προσωπικών δεδομένων διασφαλίζεται από ανεξάρτητη αρχή, που συγκροτείται και λειτουργεί, όπως νόμος ορίζει»*. Κατοχυρώνοντας Συνταγματικά τόσο το δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων, όσο και την ανεξαρτησία της ΑΠΔΠΧ, *«ως απαραίτητη θεσμική εγγύηση για τη διασφάλιση του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων»*.²⁶

Στον έλεγχο της ΑΠΔΠΧ υπόκεινται τόσο ο δημόσιος, όσο και ο ιδιωτικός τομέας. Τούτο σημαίνει ότι η Αρχή – ως ανεξάρτητη, διοικητική αρχή – δύναται να επιβάλλει διοικητικές κυρώσεις και εις βάρος των δημόσιων αρχών. Ωστόσο, αν και οι αποφάσεις της είναι υποχρεωτικές για τους αποδέκτες της, οι εκτελεστικές πράξεις της υπόκεινται στον ακυρωτικό έλεγχο του Συμβουλίου της Επικρατείας²⁷. Με δεδομένο μάλιστα ότι η ΑΠΔΠΧ, αποτελεί «εγγενές στοιχείο του συστήματος προστασίας δεδομένων» λόγω του ρόλου και των εξουσιών παρέμβασής της, η νομολογία που διαμορφώνεται από το ΣτΕ και αφορά τη φύση και τις αρμοδιότητες της Αρχής αυτής επιδρά ουσιαστικά –

---

²⁵ Λίλιαν Μήτρου, Η Προστασία των Προσωπικών Δεδομένων και η Νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας, Τόμος Τιμητικός Συμβουλίου της Επικρατείας – 75 Χρόνια, (σελ. 343-362), Sakkoulas-Online.gr.

²⁶ Λίλιαν Μήτρου,(2021) Ιδιωτικότητα, Προσωπικά Δεδομένα και Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων, Παρουσιάσεις, ΠΜΣ «ΔΙΚΑΙΟ&ΤΠΕ», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, 2020-2021.

²⁷ Βλ. ο.π (υποσημ. 25), σελ. 224.

καθοριστικά και στη διαμόρφωση και τα όρια του δικαιώματος προσωπικών δεδομένων.²⁸

Η εισαγωγή στον συνταγματικό χάρτη του άρθρου 9Α, διαμόρφωσε το πλαίσιο για την άμεση προστασία των προσωπικών δεδομένων, συμπυκνώνοντας την έννοια που είχε αποδοθεί από τα δικαστήρια στην ερμηνεία των συνταγματικών διατάξεων σε συνδυασμό με την κοινοτική οδηγία 95/46.

Όπως υποστηρίζει η Λίλιαν Μήτρου (2017) με την εισαγωγή του άρθρου 9Α ο αναθεωρητικός νομοθέτης «εξειδικεύει την υποχρέωση λήψης των απαραίτητων – οργανωτικών και διαδικαστικών – μέτρων για την εφαρμογή και τη θεσμική θωράκιση των δικαιωμάτων, ώστε η προστασία να ανταποκρίνεται στις διαρκώς μεταβαλλόμενες συνθήκες (και απειλές) της ανθρώπινης ελευθερίας ιδίως υπό συνθήκες ραγδαίας τεχνολογικής εξέλιξης»²⁹. Ταυτόχρονα και υπό το βάρος της εξέλιξης των νέων τεχνολογιών³⁰ και της επέκτασης των προσωπικών δεδομένων, εκφράζει τη διαπίστωση ότι «ούτε οι κλασικοί ελεγκτικοί μηχανισμοί, ούτε τα μεμονωμένα άτομα είναι σε θέση να εξασφαλίσουν λυσιτελώς την προστασία των προσωπικών δεδομένων», παρεκτός η διασφάλιση του δικαιώματος ανατεθεί σε ανεξάρτητη αρχή, η συγκρότηση και λειτουργία της οποίας ρυθμίζεται από το νόμο.³¹

Σε εθνικό επίπεδο, ο Κανονισμός 2016/679 εφαρμόστηκε με τη θέσπιση του Ν. 4624/2019³² "Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, μέτρα εφαρμογής του Κανονισμού

---

²⁸ Βλ. ο.π (υποσημ.25).

²⁹ Λίλιαν Μήτρου, Άρθρο 9Α, Ανάτυπο από το συλλογικό έργο «Σύνταγμα, Κατ' άρθρο ερμηνεία», 2017 (σελ. 214 επ), Sakkoulas-Online.gr. Εκδόσεις Σάκκουλα, Αθήνα – Θεσσαλονίκη (σελ. 222).

³⁰ Όπως υποστηρίζει και ο Ε.Βενιζέλος «Οι νέες τεχνολογίες είναι μία προφανής πρόκληση για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δηλαδή για τον προστατευτικό και εγγυητικό ρόλο του Συντάγματος και βεβαίως του Διεθνούς Δικαίου και του Δικαίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Έχουμε νέες απειλές, απειλές οι οποίες δεν προβλέπονται ρητά από τα κείμενα ή ακόμα και όταν προβλέπονται, από νεότερα κείμενα, επίκαιρα, εξειδικευμένα, με τεχνική επάρκεια, τα κείμενα αυτά ξεπερνιούνται γρήγορα από τις τεχνολογικές εξελίξεις..», Σύνταγμα και νέες τεχνολογίες, ΔΙΤΕ (πρώην ΔΙΜΕΕ) 4/2020, (σελ. 542-548), ΤΝΠ QUALEX.

³¹ Βλ. ο.π (υποσημ. 3).

³² Ν. 4624/2019, ΦΕΚ Α'137/29-08-2019. Με βάση όσα έγιναν δεκτά στο προοίμιο της Αιτιολογικής Έκθεσης στο σχέδιο του νόμου: «Οι ραγδαίες τεχνολογικές εξελίξεις και η παγκοσμιοποίηση δημιούργησαν νέες προκλήσεις για την προστασία των δεδομένων

(ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ενσωμάτωση στην εθνική νομοθεσία της Οδηγίας (ΕΕ) 2016/680 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27ης Απριλίου 2016 και άλλες διατάξεις (ΦΕΚ.Α'137/29-08-2019), με τον οποίο μεταξύ άλλων αντικαταστάθηκε το νομοθετικό πλαίσιο που ρυθμίζει τη συγκρότηση και λειτουργία της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.³³

Η επισκόπηση της νομολογίας³⁴, στην παρούσα εργασία έχει γίνει, με κριτήριο την ερμηνεία από την ελληνική δικαιοσύνη του πλέγματος των εθνικών και ευρωπαϊκών

προσωπικού χαρακτήρα. Η κλίμακα της συλλογής και της ανταλλαγής δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα αυξήθηκε σημαντικά. Η τεχνολογία επιτρέπει τόσο σε ιδιωτικές επιχειρήσεις όσο και σε δημόσιες αρχές να κάνουν χρήση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε πρωτοφανή κλίμακα για την επιδίωξη των δραστηριοτήτων τους. Πρέπει, λοιπόν, η τεχνολογία να διευκολύνει περαιτέρω την ελεύθερη κυκλοφορία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ένωσης και τη διαβίβαση σε τρίτες χώρες και διεθνείς οργανισμούς, διασφαλίζοντας παράλληλα υψηλό επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Άλλωστε, τα φυσικά πρόσωπα ολοένα και περισσότερο δημοσιοποιούν προσωπικές πληροφορίες και τις καθιστούν διαθέσιμες σε παγκόσμιο επίπεδο. **Οι εξελίξεις αυτές απαιτούν ένα ισχυρό και πιο συνεκτικό πλαίσιο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στην Ένωση, υποστηριζόμενο από αυστηρή εφαρμογή της νομοθεσίας, δεδομένου ότι είναι σημαντικό να δημιουργηθεί η αναγκαία εμπιστοσύνη που θα επιτρέψει στην ψηφιακή οικονομία να αναπτυχθεί στο σύνολο της εσωτερικής αγοράς. Τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να έχουν τον έλεγχο των δικών τους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Θα πρέπει να ενισχυθούν η ασφάλεια δικαίου και η πρακτική ασφάλεια για τα φυσικά πρόσωπα, τους οικονομικούς παράγοντες και τις δημόσιες αρχές».**

³³ Επίσης, σύμφωνα με το άρθρο 84 του Ν. 4624/2019, με τίτλο «Καταργούμενες διατάξεις» ο ν. 2472/1997 «Προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», με την επιφύλαξη των ορισμών του άρθρου 2, όπου γίνεται ρητή παραπομπή σε αυτούς σε σχετική με τα προσωπικά δεδομένα νομοθεσία, του δεύτερου έως και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β' του άρθρου 2 για την ανακοίνωση και δημοσιοποίηση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και του εδαφίου β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3, μόνο ως προς τα αδικήματα που περιγράφονται σε αυτό, του τρίτου έως και του τελευταίου εδαφίου της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 3 του ανωτέρου νόμου για την εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων επιτήρησης, του άρθρου 13 παράγραφος 3, της σύστασης της Αρχής με την παράγραφο 1 του άρθρου 15, του άρθρου 18 παράγραφοι 2 και 3 και του άρθρου 21 που αφορά την επιβολή διοικητικών κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 4 του ν. 3471/2006 (Α'133) τα οποία διατηρούνται σε ισχύ, καταργείται.).

³⁴ Βλ. ο.π (σημ. 5).

κανόνων δικαίου, οι οποίοι καθόρισαν το περιεχόμενο των προσωπικών δεδομένων και τα όρια συλλογής και επεξεργασίας τους. Για την ευχερέστερη κατανόηση του κειμένου, δέον ο αναγνώστης να λάβει υπόψη του, ότι η νομοθετική διαδικασία με την οποία εξελίχθηκε τόσο στο εθνικό δίκαιο όσο και στο ευρωπαϊκό η νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, ήτοι από την κοινοτική οδηγία 95/46 στον ευρωπαϊκό κανονισμό 2016/679 μεσολάβησαν είκοσι έτη. Τα σημεία των αποφάσεων του ακυρωτικού δικαστηρίου κατά πράξεων της ανεξάρτητης Αρχής³⁵ Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα που μελετήθηκαν στην παρούσα, περιορίζονται στην εφαρμογή του Ν.2472/1997 και του ΓΚΠΔ υπό το ερμηνευτικό πρίσμα και τις απορρέουσες αρχές, του άρθρου 9Α Συντάγματος (εισήχθη με την Συνταγματική Αναθεώρηση του 2001) 8 ΕΣΔΑ και 8 ΧΘΔΕΕ, στις οποίες θεμελιώνονται, οι αρχές της νομιμότητας και της διαφάνειας και από τις οποίες απορρέουν τα δικαιώματα των υποκειμένων και οι όροι συλλογής και επεξεργασίας των δεδομένων για δημόσιους και ιδιωτικούς σκοπούς καθώς και η πρόνοια ελέγχου του πεδίου των προσωπικών δεδομένων από ανεξάρτητη αρχή. Η προσέγγιση της ανάλυσης των αποφάσεων των πολιτικών και ποινικών δικαστηρίων, γίνεται με έμφαση στην ερμηνεία και εφαρμογή των προστατευτικών διατάξεων για τα προσωπικά δεδομένα, όπως ερμηνεύθηκαν από τον φυσικό Δικαστή, σταθμιζόμενα έναντι των προβλέψεων για την άσκηση άλλων δικαιωμάτων ιδιωτικού ή δημοσίου συμφέροντος.

2. Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑΣ

Το Συμβούλιο της Επικρατείας αποτελεί την δικαιοδοτική αρχή ελέγχου των αποφάσεων της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, της οποίας οι εκτελεστές ατομικές διοικητικές πράξεις, προσβάλλονται με αίτηση ακύρωσης ενώπιόν του (ΣτΕ 26/2020). Οι αποφάσεις που εν προκειμένω παρατίθενται αφορούν τον έλεγχο της Αρχής βάσει των διατάξεων του Ν.2472/1997, δεδομένου ότι η εφαρμογή του Ν.4624/2019 δεν έχει εισέτι αποδώσει επαρκή αριθμό αποφάσεων του ΣτΕ επί αποφάσεων της Αρχής που εξεδόθησαν βάσει αυτού, λόγω της συνήθους μεσολάβησης

---

³⁵ Σχετικά βλ. άρθρο 2 παρ. 8 Ν. 3051/2002.

μεγάλου χρονικού διαστήματος μεταξύ της προσβολής της πράξης με αίτηση ακύρωσης και της έκδοσης απόφασης επ' αυτής.

2.1 ΕΚΤΑΣΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Η με αριθμό 26/2020 απόφαση ΣτΕ (Α' δημοσίευση ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ) εστιάζει σε ζητήματα αρμοδιότητας της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα και ειδικότερα στην έκταση ελέγχου που ασκεί. Στην προκειμένη περίπτωση, οι αιτούντες ζήτησαν την ακύρωση της απορριπτικής πράξης της Αρχής, σύμφωνα με την οποία κρίθηκε ότι έπρεπε να διατηρηθούν στο Σύστημα Πληροφοριών Σέγκεν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα των αιτούντων. Επί των τεθέντων ζητημάτων, το ΣτΕ **οριοθέτησε** την αρμοδιότητα της Αρχής, ως προς τον έλεγχο των τυπικών προϋποθέσεων που η αρμόδια για την τήρηση του Εθνικού Καταλόγου Ανεπιθύμητων Αλλοδαπών υπηρεσία εφάρμοσε, με το ακόλουθο σκεπτικό «...δηλαδή, την ύπαρξη κατ' αρχήν αιτιολογημένης πράξεως της αρμόδιας διοικητικής αρχής για την εγγραφή του συγκεκριμένου προσώπου στον Κατάλογο ή την ύπαρξη κατ' αρχήν αιτιολογημένης πράξεως της αρμόδιας διοικητικής αρχής για τη διατήρηση της εγγραφής του, καθώς επίσης και εάν, κατά την έκδοση των ανωτέρω πράξεων της διοικητικής αρχής, τηρήθηκαν οι κανόνες περί επεξεργασίας **προσωπικών δεδομένων** σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία...». Καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι δεν είχε την αρμοδιότητα εκ νέου αξιολογήσεως των ουσιαστικών προϋποθέσεων για την εγγραφή στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθυμητών Αλλοδαπών, για τον οποίο αρμόδιο όργανο είναι η Ελληνική Αστυνομία, παρά μόνο ελέγχου των εκ του νόμου προβλεπομένων διαδικασιών για την καταχώριση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και τη διατήρηση αυτών.

Ζήτημα αρμοδιότητας εκδόσεως απόφασης από την ΑΠΔΠΧ τέθηκε στην με αριθμό ΣτΕ 561/2022 απόφαση με την οποία ζητήθηκε η ακύρωση της με αρ.1/2020 πράξης της ΑΠΔΠΧ με την οποία η Αρχή απεφάνθη ότι επί εκκρεμών στη δικαιοσύνη υποθέσεων, την αρμοδιότητα για την νομιμότητα της συλλογής προσωπικών δεδομένων και την χρήση τους, την έχουν οι δικαστικοί και εισαγγελικοί λειτουργοί³⁶, απορρίπτοντας την

---

³⁶ «Όταν προσωπικά δεδομένα έχουν προσκομισθεί σε δικαστική αρχή και ευρίσκονται στον φάκελο της δικογραφίας, η Αρχή δεν έχει αρμοδιότητα γιατί ο φάκελος της δικογραφίας

καταγγελία των προσφευγόντων. Στην περίπτωση αυτή μάλιστα, εφαρμόστηκε το νέο κανονιστικό πλαίσιο του ΓΚΠΔ με την ψήφιση του Κανονισμού (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016. Η πράξη της Αρχής, στην οποία διαπιστώνεται η έλλειψη αρμοδιότητάς της είναι εκτελεστή και προσβάλλεται με αίτηση ακύρωσης ενώπιον του ΣτΕ, διότι σύμφωνα με τα άρθρα 77 και 78 ΓΚΠΔ υπόκειται σε δικαστικό έλεγχο παράλληλα με το δικαίωμα προσφυγής κατά του υπευθύνου επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία κατ'άρθρο 79 ΓΚΠΔ. Το ΣτΕ ρητά διατύπωσε ότι για την άρνηση άσκησης αρμοδιότητας από εποπτική αρχή, όπως εν προκειμένω η ΑΠΔΠΧ, πρέπει να υφίσταται ρητή νομοθετική πρόβλεψη (όπως στην περίπτωση του Συνηγόρου του Πολίτη). Εμφατικά δε, τονίστηκε ότι οι συνταγματικά κατοχυρωμένες ανεξάρτητες αρχές δεν δύνανται να αρνηθούν την άσκηση της αρμοδιότητάς τους επικαλούμενες εκκρεμοδικία ενώπιον πολιτικών δικαστηρίων³⁷ και δη εν προκειμένω η ΑΠΔΠΧ η οποία οφείλει να ασκεί εξουσίες για να διασφαλισθεί η πλήρης αποτελεσματικότητα των κανόνων προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνιστούν δίκαιο της Ένωσης. Η Αρχή επικαλέστηκε ότι η κρίση στηρίχθηκε σε προηγούμενη απόφαση του ΣτΕ 2683/2010 επί της οποίας ωστόσο το Δικαστήριο διευκρίνισε ότι η κρίση αυτή είχε την έννοια ότι «η Αρχή δεν μπορεί να εκφέρει κρίσεις αμιγώς δικαιοδοτικής φύσης». Επίσης, τέθηκε υπ'όψιν του Δικαστηρίου προδικαστικό ερώτημα που υπέβαλε ουγγρικό διοικητικό δικαστήριο στο ΔΕΕ³⁸ για την εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 77 και 79 του ΓΚΠΔ εκθέτοντας τον κίνδυνο έκδοσης αντιφατικών αποφάσεων από διαφορετικά δικαιοδοτικά όργανα (δικαστήριο και ανεξάρτητη αρχή), αλλά εκ μέρους του ΣτΕ εκτιμήθηκε ότι δεν καταλείπεται αμφιβολία ως προς την ερμηνεία των κρίσιμων διατάξεων και η αίτηση ακύρωσης έγινε δεκτή σημειώνοντας ότι «...δεν δύνανται η Αρχή να αρνηθεί την άσκηση των συναφών αρμοδιοτήτων της για το λόγο ότι έχει ασκηθεί παράλληλα αγωγή ενώπιον των πολιτικών δικαστηρίων για τις ίδιες παραβάσεις».

εκκρεμούς δίκης δεν αποτελεί αρχείο, το οποίο υπάγεται στις αρμοδιότητες και τον έλεγχο της Αρχής...ο δικαστικός ή εισαγγελικός λειτουργός είναι αρμόδιος να κρίνει...» απόφαση 1/2020 ΑΠΔΠΧ διαθέσιμο στο: <https://www.dpa.gr/el>

³⁷ πρ. ΣτΕ 3345/2017, 760/2017, 302/2017 κ.α

³⁸ C132/21 ΒΕ κατά Εθνικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων και Ελευθερίας της Πληροφόρησης, Ουγγαρία

Στην με αριθμό ΣτΕ 2683/2010 απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης κατά της με αριθμό 10/2009 απορριπτικής απόφασης της ΑΠΔΠΧ να χορηγήσει στοιχεία ασφάλισης πρώην εργαζομένων στην αιτούσα εταιρεία και πρώην εργοδότης τους για την προβολή της ένστασης του άρθρου 656 ΑΚ με την αιτιολογία, ότι δεν συντρέχει έννομο συμφέρον στο πρόσωπο του πρώην εργοδότη, το δικαστήριο απεφάνθη ότι αυτή συνιστά δικαιοδοτική κρίση η οποία ανήκει στα πολιτικά δικαστήρια και για το λόγο αυτό προέβη σε μερική ακύρωση της προσβαλλόμενης πράξης.

2.2 ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑ ΑΡΧΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Η φύση της ΑΠΔΠΧ και η έκταση των αρμοδιοτήτων της αποτέλεσε αντικείμενο τόσο του προγενέστερου θεσμικού πλαισίου (Ν.2472/1997) όσο και του ισχύοντος ΓΚΠΔ. Και στις δύο νομοθετικές εφαρμογές, επιφυλάχθηκε ο χαρακτήρας της ανεξάρτητης αρχής και της απονεμήθηκαν, μεταξύ άλλων, αρμοδιότητες γνωμοδοτικού χαρακτήρα (αρ.36 ΓΚΠΔ). Το ζήτημα αυτό απασχόλησε την με αριθμό ΣτΕ 1478/2022 επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά της με αριθμό 61178/ΓΔ4/28.5.2021 κοινής αποφάσεως της Υπουργού και Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων (Β' 2286) με τίτλο «Τροποποίηση της υπό στοιχεία 79942/ΓΔ4/21.5.2019 υπουργικής απόφασης "Εγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση και θέματα οργάνωσης της σχολικής ζωής στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης (Β' 2005)"» κατά το μέρος που με αυτήν ρυθμίστηκε η απαλλαγή των μαθητών/τριών από το μάθημα των θρησκευτικών. Το δικαστήριο επισημαίνει την υποχρέωση της διοίκησης, που έχει προβλεφθεί στο άρθρο 36 παρ.4 του ΓΚΠΔ και συνιστά ουσιώδη τύπο της διαδικασίας επί ποινή ακυρότητας, «...να ζητά τη γνώμη της εποπτικής αρχής κατά την εκπόνηση προτάσεων νομοθετικών μέτρων προς θέσπιση από τα εθνικά κοινοβούλια ή κανονιστικών μέτρων που βασίζονται σε τέτοια νομοθετικά μέτρα, τα οποία αφορούν την επεξεργασία» και ειδικότερα στην περίπτωση που αφορά κανονιστική πράξη με περιεχόμενο την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα της ειδικής κατηγορίας του άρθρου 9 παρ.1 του ΓΚΠΔ, όπως εν προκειμένω, σύμφωνα με την οποία «1. Απαγορεύεται η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που αποκαλύπτουν ... τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή ....» και

τα οποία δεδομένα συνδέονται με την άσκηση του συνταγματικού δικαιώματος της ελευθερίας της θρησκευτικής συνείδησης (άρθρο 13 παρ.1 Σ). Σε εκτέλεση της ανωτέρω αποφάσεως το Υπουργείο Παιδείας, υπέβαλε έγγραφο προς την ΑΠΔΠΧ με το οποίο διαβιβάστηκε το σχέδιο Απόφασης της Υπουργού και Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων σε σχέση με την τροποποίηση της υπ'αριθμ. 79942/ΓΔ4/21.5.2009 υπουργικής αποφάσεως και επ'αυτής εξεδόθη η με αριθμό 2/2022 γνωμοδότηση της ΑΠΔΠΧ, σύμφωνα με την οποία το υποβληθέν σχέδιο Υπουργικής Απόφασεως δεν παρέχει τις απαραίτητες εγγυήσεις προστασίας προσωπικών δεδομένων του άρθρου 9 παρ.1 ΓΚΠΔ, διότι η προτεινόμενη ρύθμιση για την απαλλαγή από το μάθημα των θρησκευτικών απαιτεί την υποβολή αιτήματος με αναφορά σε «λόγους θρησκευτικής συνείδησης» μη συμπεριλαμβάνοντας αφενός άλλους λόγους ή αντιλήψεις που μπορεί να συγκροτούν την ουσία του αιτήματος απαλλαγής³⁹ και αποκλείοντας το δικαίωμα απαλλαγής που θα πρέπει να μπορούν να ασκούν και οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι⁴⁰. Εντούτοις εξεδόθη η με αριθμό πρωτ. 106646/ΓΔ4/2.9.2022 απόφαση Υπουργού και Υφυπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων με θέμα «Τροποποίηση της υπ'αριθμ.79942/ΓΔ4/21.5.2019 υπουργικής απόφασης “ Εγγραφές, μετεγγραφές, φοίτηση και θέματα οργάνωσης της σχολικής ζωής στα σχολεία της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης” (Β' 2005), η οποία, μετά την έκδοση της με αριθμό 2/2022 γνωμοδότηση της ΑΠΔΠΧ, επαναλαμβάνει κατά περιεχόμενο τις προβλέψεις τις με αριθμό 79942/ΓΔ4/21.5.2019 υπουργικής απόφασης, απορρίπτοντας τις οδηγίες που χορήγησε η Αρχή.

---

³⁹ «... δεν καλύπτει πλήρως όλο το εύρος των συνειδησιακών πεποιθήσεων που προστατεύονται από την ΕΣΔΑ και το ελληνικό Σύνταγμα, και στις οποίες περιλαμβάνονται «και [οι] γενικότερες κοσμοθεωρητικές αντιλήψεις, τις οποίες, πέραν των αμιγώς θρησκευτικών, οι γονείς ενδεχομένως ακολουθούν, και, βάσει των οποίων, επιθυμούν να διαπαιδαγωγήσουν τα παιδιά τους (ΑΠΔΠΧ, 77Α/2002).» σελ. 7 ΑΠΔΠΧ γνωμ. 2/2022 διαθέσιμη στην ιστοσελίδα <https://www.dpa.gr/el>

⁴⁰ «...Περαιτέρω με βάση την προτεινόμενη ρύθμιση, αποκλείονται ρητά και εξ ορισμού από το δικαίωμα απαλλαγής οι Χριστιανοί Ορθόδοξοι μαθητές και μαθήτριες ή οι γονείς τους, οι οποίοι προκειμένου να ασκήσουν το δικαίωμα αυτό πρέπει να αποποιηθούν τη θρησκεία τους...» σελ.8 ΑΠΔΠΧ γνωμ.2/2022 διαθέσιμη στην ιστοσελίδα <https://www.dpa.gr/el>

2.3 ΑΡΧΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Τα προσωπικά δεδομένα δεν αποτελούν ένα απόλυτο δικαίωμα αλλά η προστασία τους σταθμίζεται με άλλα θεμελιώδη δικαιώματα με την αρχή της αναλογικότητας⁴¹. Έκφραση της αρχής της αναλογικότητας, συνιστά η κατοχύρωση των αρχών επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που καθορίζουν τους όρους και τους τρόπους συλλογής, επεξεργασίας και αποθήκευσης των δεδομένων καλλιεργώντας την εμπιστοσύνη των φυσικών προσώπων και δημιουργώντας πρόσφορο έδαφος για την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας στην εσωτερική ευρωπαϊκή αγορά⁴². Οι αρχές που περιλήφθηκαν στο άρθρο 5 του ΓΚΠΔ, αποτελούν αντίστοιχη διάταξη του άρθρου 6 της οδηγίας 95/46, ενώ προστέθηκαν και οι αρχές της ασφάλειας δεδομένων και της λογοδοσίας⁴³. Στην παρούσα ενότητα, θα γίνει αναφορά των αρχών που απασχόλησαν το ακυρωτικό δικαστήριο και το περιεχόμενο που αποδόθηκε σε αυτές τις αρχές από την νομολογία.

2.3.1 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ

Ως ειδικότερη έκφραση της αρχής της διαφάνειας, κατοχυρώνεται το δικαίωμα του υποκειμένου στην πρόσβαση στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Η στάθμιση του δικαιώματος πρόσβασης έναντι δικαιώματος προστασίας χρηματοπιστωτικής ακεραιότητας, τίθεται στην με αριθμό ΣτΕ 133/2018 στην οποία η αιτούσα, εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών, αντέταξε ότι «...η συγκεκριμένη επεξεργασία διενεργείται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των σκοπών του Ν.3340/2005 (σημ. Για την προστασία της Κεφαλαιαγοράς από πράξεις προσώπων που κατέχουν προνομιακές πληροφορίες και πράξεις χειραγώγησης της αγοράς) και όχι για την ικανοποίηση τυχόν δικαιωμάτων του υποκειμένου που απορρέουν από άλλα νομοθετήματα...» στο αίτημα της αντισυμβαλλομένης της να της χορηγήσει το σύνολο των απομαγνητοφωνημένων συνομιλιών που είχε ηχογραφήσει η εταιρεία παροχής επενδυτικών υπηρεσιών. Το

---

⁴¹ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016, σκ.4

⁴² Κανονισμός (ΕΕ) 2016/679 του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 27^{ης} Απριλίου 2016, σκ.7

⁴³ Ιγγλεζάκης Ι. (2020) Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679) και ο Εφαρμοστικός Νόμος (Ν.4624/2019), Interactive Books, σελ.75

Δικαστήριο, αποδεχόμενο την αιτιολογία της προσβαλλόμενης με αριθμό 72/2013 πράξης της Αρχής ότι «...δεν μπορεί να υπαχθεί σε κάποιον από τους περιορισμούς που προβλέπονται στο ν. 2472/1997 και στην Οδηγία 95/46/EK για κανέναν από τους λόγους που επικαλείται η εταιρεία, όπως για παράδειγμα με την αιτιολογία ότι η συγκεκριμένη επεξεργασία διενεργείται αποκλειστικά για την εκπλήρωση των σκοπών του ν. 3340/2005 και όχι για την ικανοποίηση τυχόν δικαιωμάτων του υποκειμένου που απορρέουν από άλλα νομοθετήματα...» κατέγνωσε ότι δικαιολογημένα η Αρχή επέβαλε τη διοικητική κύρωση της αυστηρής προειδοποίησης στην αιτούσα να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της προσφεύγουσας και της εφεξής ικανοποίησης των δικαιωμάτων του υποκειμένου. Το Δικαστήριο, διευκρίνισε στην προκειμένη περίπτωση, ότι η ΑΠΔΠΧ διατηρεί την αρμοδιότητα εποπτείας της εφαρμογής των διατάξεων που αφορούν τα προσωπικά δεδομένα (υπό την υπό ισχύουσα νομοθεσία Ν.2472/1997) έναντι άλλων αρχών, όπως εν προκειμένω της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, στις οποίες δεν έχει ανατεθεί η εφαρμογή των διατάξεων του Ν.2472/1997.

2.3.2 ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΟΤΗΤΑΣ

Η αρχή της προσφορότητας με την έννοια της ελαχιστοποίησης των δεδομένων που αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας κατ'άρθρο 4 παρ.1 περ. β Ν.2472/1997 αποτελεί αντικείμενο κρίσης στις οποίες το ΣτΕ έχει προβεί στις εξής εκτιμήσεις:

Στη με αριθμό ΣτΕ 194/2021 επί αιτήσεως ακύρωσης φυσικού προσώπου κατά της με αριθμό 50/2015 απόφασης της ΑΠΔΠΧ με την οποία απορρίφθηκε καταγγελία της προσφεύγουσας περί παράνομης επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, μεταξύ άλλων προβλήθηκε η παράβαση του άρθρου 4 παρ.1 περ.β Ν.2472/1997 διότι αρκούσε η χρήση άλλων αποδεικτικών μέσων για τους σκοπούς πειθαρχικής διαδικασίας που άσκησε η διοίκηση και ειδικότερα, ότι επαρκούσε η εξέταση των μαρτυρικών καταθέσεων. Το Δικαστήριο απέρριψε τον ισχυρισμό διευκρινίζοντας ότι η αρχή της προσφορότητας εφαρμόζεται κατά την εκτίμηση της επεξεργασίας μεταξύ παρεμφερών μέσων, περιστατικό που δεν συντρέχει εν προκειμένω, καθώς ο περιορισμός στο είδος των αποδεικτικών μέσων (οπτικό υλικό ή μαρτυρικές καταθέσεις) δεν σχετίζεται με την εφαρμογή του άρθρου 4 παρ.1 περ.β Ν.2472/1997.

Στην με αριθμό ΣτΕ 292/2019 τέθηκε το ζήτημα της εφαρμογής της αρχής της προσφορότητας επί διαβίβασης ιατρικού φακέλου σε ασφαλιστική εταιρεία από πάροχο υπηρεσιών υγείας, ενόψει αιτήματος της ασφαλισμένης για κάλυψη ασφαλιστικής περίπτωσης. Η ασφαλισμένη ισχυρίστηκε ενώπιον της Αρχής που εξέδωσε την προσβαλλομένη με αριθμό 46/2011 απόφαση και έκανε δεκτούς τους ισχυρισμούς της ότι η ασφαλιστική εταιρεία συνέλλεξε και επεξεργάστηκε κατά παράβαση της αρχής της αναλογικότητας και του άρθρου 4 παρ.1 περ. β' Ν.2472/1997 περισσότερα στοιχεία από όσα χρειαζόταν για την εκτέλεση της σύμβασης. Το Δικαστήριο δέχθηκε την αιτιολογία της Αρχής «... η [δε] συλλογή και καταχώριση από την ασφαλιστική εταιρεία στο αρχείο της καθώς και η περαιτέρω επεξεργασία αντιγράφου του ιατρικού φακέλου της προσφεύγουσας από την νοσηλεία της στο θεραπευτήριο ..... τον Απρίλιο του 2005, παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας μεταξύ μέσων και επιδιωκομένου σκοπού, διότι η ασφαλιστική εταιρεία συνέλλεξε και επεξεργάστηκε στοιχεία περισσότερα από όσα ήταν αναγκαία για το συγκεκριμένο σκοπό επεξεργασίας» και συμπλήρωσε ότι «...εν προκειμένω δεν ήταν αναγκαία η επεξεργασία ολόκληρου του ιατρικού φακέλου....και θα αρκούσε μια βεβαίωση του θεραπευτηρίου...» δίνοντας τη δυνατότητα περαιτέρω επεξεργασίας από τον υπεύθυνο ως προς τα στοιχεία που αιτείται ο τρίτος. Η ερμηνεία αυτή, θέτει κάποια νέα ζητήματα ως προς την τεκμηρίωση των αιτημάτων που υποβάλλονται ενώπιον των υπευθύνων επεξεργασίας.

Η αρχή της προσφορότητας εντοπίζεται, επίσης, στην με αριθμό ΣτΕ 1108/2017 απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης εταιρείας κατά της με αριθμό 109/2014 απόφασης της Αρχής, για αγορά δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από άλλη εταιρεία κατά παράβαση της με αριθμό 26/2004 οδηγίας της Αρχής, τα οποία εκτός της παράνομης συλλογής, υπερέβαιναν την αρχή της αναλογικότητας, διότι ήταν περισσότερα από τα αναγκαία για τους σκοπούς επεξεργασίας. Ειδικότερα, στην περίπτωση αυτή, η συλλογή και επεξεργασία στοιχείων από την αιτούσα με σκοπούς εμπορικούς, που αφορούσαν ηλικία, ελάχιστο ετήσιο εισόδημα (άνω των 10.000 Ευρώ), τόπο διαμονής ή εργασίας κοντά σε κάποιο συγκεκριμένο κατάστημα, κατοχή τυχόν δανείων ή ύπαρξη τυχόν

αναπηρίας, κρίθηκε ότι υπερέβαιναν τις προϋποθέσεις του άρθρου 5 παρ.2 περ. ε' Ν.2472/1997⁴⁴.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1716/2020 απόφαση, το Δικαστήριο εξέτασε αίτηση ακύρωσης κατά προστίμου που επέβαλε η ΑΠΔΠΧ με την με αριθμό 189/2014 απόφασή της στον Ενιαίο Δημοσιογραφικό Οργανισμό Επικουρικής Ασφαλίσεως και Περιθάλψεως (Ε.Δ.Ο.Ε.Α.Π) για παράβαση προηγούμενης απόφασης της Αρχής, με την οποία είχε απευθύνει προειδοποίηση στον Οργανισμό να μην συνεχίσει την επεξεργασία και να καταστρέψει το αρχείο για συνταξιούχους που δεν ενέπιπταν σε συγκεκριμένες κατηγορίες επικουρικής ασφάλισης (όσοι ήταν άνω των 55 ετών και όσοι δεν ήταν δικαιούχοι λόγω θανάτου ασφαλισμένου) και για τους συνταξιούχους, για τους οποίους νομίμως συνελέγη (όσοι είναι κάτω των 55 ετών και έχουν αναλάβει εργασία-μισθωτή ή αυτοαπασχόληση- και όσοι λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου του συζύγου) να τύχουν επεξεργασίας από τα φορολογικά έγγραφα που ήδη έχουν προσκομιστεί μόνο όσα στοιχεία είναι απαραίτητα για την ασφαλιστική σχέση και τα υπόλοιπα να διαγραφούν⁴⁵ για την εφαρμογή της ασφαλιστικής νομοθεσίας. Εν συνεχεία, ο Οργανισμός, προέβη σε ενημέρωση μεταξύ άλλων και των προσφευγόντων ζητώντας να προσκομίσουν φορολογικά στοιχεία προς επίδειξη, αδιακρίτως της κατηγορίας στην οποία ανήκαν οι ασφαλισμένοι, όπως εν προκειμένω οι προσφεύγοντες, οι οποίοι ήταν συνταξιούχοι γήρατος άνω των 55 ετών. Με το αίτημα αυτό, ο Οργανισμός σύμφωνα με την απόφαση της ΑΠΔΠΧ, η οποία επικυρώθηκε από το Δικαστήριο, αντιμετώπισε τους ασφαλισμένους ως ανήκοντες συλλήβδην είτε στην κατηγορία των κάτω των 55 ετών είτε στην κατηγορία των συνταξιοδοτούμενων λόγω θανάτου του συζύγου τους και κατά συνέπεια, επανέλαβε το αίτημα της προσκόμισης από τους συνταξιούχους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, περισσότερων από όσα είναι αναγκαία για το σκοπό της εφαρμογής του νόμου, και ειδικότερα έπρεπε να περιοριστεί στα στοιχεία που περιλαμβάνονται στην αστυνομική ταυτότητα των προσφευγόντων, αντίγραφο της οποίας βρίσκεται στο τηρούμενο αρχείο του Οργανισμού. Περαιτέρω, δεν εξετάστηκαν

---

⁴⁴ ΣτΕ 1108/2017 «σκ.7...Τούτο για το λόγο ότι πολλά από τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που συνέλεξε η αιτούσα δεν ήταν καν αναγκαία για την προώθηση των υπηρεσιών στις οποίες απέβλεπαν τα έντυπα που...» ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοσελίδα https://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/nomos_frame.html

⁴⁵ Η με αριθμό 51/2014 απόφαση ΑΠΔΠΧ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://www.dpa.gr/el>

λόγοι ακύρωσης κατά της προγενέστερης με αριθμό 51/2014 απόφασης της ΑΠΔΠΧ, η οποία περιείχε προειδοποίηση και ήταν αυτοτελώς εκτελεστή.

Στη με αριθμό ΣτΕ 1759/2019⁴⁶ απόφαση που εξεδόθη επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά της με αριθμό 92091/Δ2/5.6.2018 απόφασης του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, η οποία κατά την εκκρεμοδικία, καταργήθηκε με την με αριθμό 43479/Δ2/20.3.2019⁴⁷ απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (Β'1120/4.4.2019) με τίτλο «Καθορισμός του τύπου των τίτλων του Γυμνασίου» κατά το μέρος που σε αυτήν προβλέπεται η αναγραφή του θρησκευάτος των μαθητών στο απολυτήριο, τα αποδεικτικά σπουδών και τα πιστοποιητικά σπουδών του Γυμνασίου. Το Δικαστήριο κατέληξε ότι η συλλογή ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων από το Υπουργείο Παιδείας, ως υπεύθυνο επεξεργασίας, που σχετίζονται με το θρήσκευμα (άρθρο 2 περ. α' και β' Ν.2472/1997 και 4 περ.1 και 2 ΓΚΠΔ) των υποκειμένων με σκοπό την απαλλαγή από το μάθημα των Θρησκευτικών, το οποίο είναι ομολογιακού χαρακτήρα, και την δικαιολόγηση απουσιών για λόγους θρησκευτικούς προσκρούουν στην αρχή της αναλογικότητας με την έννοια της συνάφειας, της προσφορότητας και της ελαχιστότητας ενόψει των σκοπών την επεξεργασίας. ⁴⁸ Ειδικότερα το ΣτΕ αναφορικά με την συμπλήρωση του πεδίου «ΘΡΗΣΚΕΥΜΑ» στους τίτλους σπουδών της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και την καταχώριση του αντίστοιχου πεδίου κρίθηκε αντίθετη στο άρθρο 13 Συντάγματος, το οποίο παρέχει την αξίωση για την άσκηση του ατομικού δικαιώματος «..έναντι της κρατικής εξουσίας για αποχή από επεμβάσεις των οργάνων της που θα παρεμπόδιζαν την άσκησή του...». Παράλληλα, η ΑΠΔΠΧ εξέδωσε την με αριθμό 28/2019 απόφαση κατόπιν καταγγελίας, η οποία αφορούσε τόσο το ζήτημα της αναγραφής του θρησκευάτος στους τίτλους σπουδών όσο και την υπεύθυνη δήλωση που υποχρεούνται να καταθέσουν οι γονείς και κηδεμόνες ή ενήλικες μαθητές στη σχολική μονάδα για απαλλαγή από το μάθημα των Θρησκευτικών, η οποία

---

⁴⁶ Με όμοιο περιεχόμενο και η με αριθμό ΣτΕ 1760/2019 απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης κατά της με αριθμό 43496/Δ2/20.3.2019 απόφασης του Υπ.Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (Β' 1201/10.4.2019) για τον καθορισμό του τύπου των τίτλων του Γενικού Λυκείου ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοσελίδα https://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/nomos_frame.html

⁴⁷ Η δίκη συνεχίστηκε με προσβαλλόμενη την μεταγενέστερη πράξη, διότι ήταν όμοιου περιεχομένου με την προσβαλλόμενη βάσει του άρθρου 32 παρ.3 ΠΔ 18/1989

⁴⁸ Οπ. ΣτΕ 2280, 2282/2001 ολομ., 2255/2015, 518/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοσελίδα https://lawdb.intrasoftnet.com/nomos/nomos_frame.html

κατέληξε ότι το είδος και η έκταση των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων της θρησκευτικής συνείδησης και της ιθαγένειας, δεν τυγχάνουν νόμιμης επεξεργασίας, διότι εκφεύγουν των ορίων της προσφορότητας και της αναγκαιότητας για τον επιδιωκόμενο σκοπό, ο οποίος είναι αφενός η παρακολούθηση της φοίτησης και αφετέρου η επίσημη βεβαίωση για τις επιδόσεις και την επιτυχή περάτωση των σπουδών του μαθητή στον αντίστοιχο εκπαιδευτικό κύκλο. Και ειδικότερα τόσο η θετική δήλωση του θρησκευόμενου όσο και η αρνητική δήλωση αυτού, είτε υποχρεωτικά είτε προαιρετικά, δεν είναι νόμιμη διότι θα μπορούσε να εκθέσει τον κάτοχό του σε διακρίσεις με βάση τις θρησκευτικές πεποιθήσεις. Συνεπώς, δεν είναι συμβατή με τις διατάξεις του ΓΚΠΔ άρθρο 5 παρ.1 και του Ν.2472/1997 άρθρο 4 παρ. 1 περ.β' η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης με περιεχόμενο «δεν είμαι Χριστιανός Ορθόδοξος» και αντ'αυτού αρκεί η επίκληση στη δήλωση λόγων συνείδησης.

2.3.3 ΑΡΧΗ ΑΝΑΓΚΑΙΟΤΗΤΑΣ

Η αρχή της αναγκαιότητας με την έννοια του περιορισμού της περιόδου αποθήκευσης των δεδομένων έχει αντιμετωπιστεί με πολλαπλά νομικά επιχειρήματα. Η θέση του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει διαμορφωθεί βάσει των προβληθέντων ισχυρισμών ως εξής:

Στην με αριθμό ΣΤΕ 26/2020 προβλήθηκε ο ισχυρισμός ότι η διατήρηση πέραν της τριετίας στον Εθνικό Κατάλογο Ανεπιθυμητών Αλλοδαπών ως κυρωτικό μέτρο αντιβαίνει στην αρχή της αναγκαιότητας. Το σκεπτικό της απόφασης της ΑΠΔΠΧ για την διατήρηση πέραν της τριετίας και την μη υπέρβαση της αρχής της αναγκαιότητας, βασίστηκε στην αιτιολογία της πράξης που η υπηρεσία καταχώρισης είχε προβάλλει και κατέληξε ότι «*[Η] καταχώριση των προσφευγόντων στον ΕΚΑΝΑ και στο ΣΠΣ είναι νόμιμη, καθώς ενεγράφησαν για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας και ειδικότερα, διότι έκαναν χρήση πλαστών εγγράφων .... Περαιτέρω, με τις ... αποφάσεις του Προϊσταμένου Κλάδου Ασφάλειας εκφέρεται αιτιολογημένη κρίση για την ανάγκη διατήρησης της καταχώρισης για χρονικό διάστημα πέραν της τριετίας κατά το άρθρο 29 του Κανονισμού 1987/2006, καθώς όπως προκύπτει ... οι αιτούντες προκειμένου να αποκτήσουν την ελληνική ιθαγένεια υπέβαλαν πλαστά δικαιολογητικά. Η δε υποβολή*

πλαστών εγγράφων στις αρμόδιες ελληνικές αρχές για την απόκτηση της ελληνικής ιθαγένειας καταδεικνύει ότι οι προσφεύγοντες αποτελούν σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας, ενόψει της ιδιαίτερης βαρύτητας που αποδίδει το άρθρο 24 παρ. 3 του Κανονισμού 1987/2006 στην τήρηση του εθνικού δικαίου περί εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών» γενομένη δεκτή από το ΣτΕ το οποίο κατέληξε ότι στην περίπτωση της καταχώρισης δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στον ΕΚΑΝΑ δεν είναι η τριετία το ανώτατο χρονικό όριο διατήρησης της καταχώρισης κατ'άρθρο 112 Συμβάσεως Εφαρμογής Συνθήκης Σέγκεν που κυρώθηκε με τον ν.2514/1997 (Α' 140), εφόσον η αναγκαιότητα διατήρησης της καταχώρισης εδράζεται σε αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας διοικητικής αρχής.

Στην με αριθμό ΣτΕ 2768/2020, Τμήμα Δ'⁴⁹ απόφαση επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά πράξης της ΑΠΔΠΧ για επιβολή κυρώσεων λόγω συλλογής, καταχώρισης, διατήρησης και αποθήκευσης προσωπικών δεδομένων ανακριβών και ανεπίκαιρων σχετικά με την ταυτοποίηση και τις δραστηριότητες φυσικών προσώπων σε εταιρεία με σκοπό την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για την διαπίστωση της πιστοληπτικής ικανότητας προσώπων, ένας εκ των λόγων απόρριψης της αίτησης από το ΣτΕ ήταν και η τήρηση στα αρχεία της αιτούσας δυσμενών δεδομένων (αγωγές, διαταγές πληρωμής, κατασχέσεις, πτωχεύσεις, πλειστηριασμοί) για χρονικό διάστημα είκοσι τεσσάρων (24) ετών, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 4 παρ. 1 εδ. δ' του Ν. 2472/1997, σε συνδυασμό με τα άρθρα 40 παρ. 1 του Ν. 3259/2004 και 4 παρ. 4 του Ν. 3816/2010, απορρίπτοντας τους ισχυρισμούς της αιτούσας, ότι τα εν λόγω δεδομένα αποτελούσαν «ιστορικές πληροφορίες» (χωρίς ταυτοποίηση των υποκειμένων), αλλά και ότι η χρήση «παλαιών» οικονομικών δεδομένων εξυπηρετούσε την παροχή υπηρεσίας βαθμολόγησης πιστοληπτικής ικανότητας.

---

⁴⁹ ΣτΕ 2768/2020 (Τμήμα Δ'), Α' Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>.

2.3.4 ΑΚΡΙΒΕΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ - ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΔΟΥ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Στην με αριθμό ΣτΕ 2768/2020, Τμήμα Δ'⁵⁰ απόφαση επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά πράξης της υπ'αριθμ. 46/2015 ΑΠΔΠΧ για επιβολή κυρώσεων λόγω συλλογής, καταχώρισης, διατήρησης και αποθήκευσης προσωπικών δεδομένων ανακριβών και ανεπίκαιρων σχετικά με την ταυτοποίηση και τις δραστηριότητες φυσικών προσώπων σε εταιρεία με σκοπό την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων για την διαπίστωση της πιστοληπτικής ικανότητας προσώπων. Το δικαστήριο απέρριψε αίτηση ακυρώσεως της αιτούσας εταιρείας, καθώς διατηρούσε στα αρχεία της, χωρίς νόμιμο λόγο ανακριβή και ανεπίκαιρα δεδομένα, για τα οποία δεν είχε λάβει κανένα οργανωτικό και τεχνικό μέτρο, που να διασφαλίζει το απόρρητο και την ασφάλεια της επεξεργασίας, κατά παράβαση των υποχρεώσεών της, που απορρέουν εκ των νομίμων προϋποθέσεων που θέτουν τα άρθρα 4 παρ. 1 περ. α', 5 παρ. 2 περ. ε' και 10 του Ν. 2472/1997. Το ΣτΕ εν προκειμένω διατύπωσε την κρίση ότι «τόσο η συλλογή και διατήρηση, όσο και η περαιτέρω χρήση οικονομικών δεδομένων για την εξαγωγή, μέσω αλγόριθμων, βαθμολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας συγκεκριμένων υποκειμένων, η οποία διατίθεται σε τρίτους αποδέκτες, συνιστά επεξεργασία κατά την έννοια του άρθρου 2 περ. δ' του Ν. 2472/1997, ανεξαρτήτως του αν τα οικονομικά δεδομένα, βάσει των οποίων εξάγεται η βαθμολόγηση ανακοινώνονται ή όχι στους αποδέκτες υπηρεσίας» συνεπώς είναι αδιάφορο το γεγονός της περαιτέρω χρήσης

2.4 ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η νομιμότητα της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, εδράζεται στην αρχή της νομιμότητας του άρθρου 5 παρ.1 α' του ΓΚΠΔ, και εξειδικεύεται στο άρθρο 6 επ. του ίδιου νόμου, ενώ εντοπίζεται και στο προγενέστερο καθεστώς του άρθρου 7 της οδηγίας 95/46 και αντίστοιχα του άρθρου 5 Ν.2472/1997. Οι λόγοι που προβλέπονται στις ανωτέρω διατάξεις βασίζονται στα άρθρα 8, 52 παρ.1 και 2 ΧΘΔΕΕ και του άρθρου 8 παρ.2 ΕΣΔΑ. Οι περιορισμοί στο δικαίωμα προστασίας δεδομένων επιτρέπονται εφόσον

⁵⁰ ΣτΕ 2768/2020 (Τμήμα Δ'), Α' Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>.

προβλέπονται στο νόμο και επιβάλλονται εφόσον είναι αναγκαίοι και ανταποκρίνονται πραγματικά σε στόχους γενικού ενδιαφέροντος που αναγνωρίζει η Ένωση ή στην ανάγκη προστασίας των δικαιωμάτων και ελευθεριών τρίτων. Ειδικότερα, η επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, είτε με την συγκατάθεση του υποκειμένου είτε για άλλους λόγους που προβλέπονται στο νόμο⁵¹.

Στην με αριθμό ΣτΕ 194/2021 τέθηκε το πλαίσιο επεξεργασίας ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα υπό το πραγματικό της καταγραφής σε αρχείο (dvd) συνδικαλιστικής δράσης της αιτούσας και περαιτέρω συλλογής και επεξεργασίας του, από πειθαρχικό όργανο. Τα ζητήματα που απασχόλησαν το Δικαστήριο στα πλαίσια εφαρμογής των προϋποθέσεων του άρθρου 4 παρ.1 Ν.2472/1997 για τη θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία και την εξυπηρέτηση σαφών και νομίμων σκοπών σε συνδυασμό με την πρόβλεψη του άρθρου 5 του ίδιου νόμου για την απαραίτητη συγκατάθεση του υποκειμένου⁵² το οποίο είχε προβάλει ένσταση περί καταστροφής και μη αξιοποιήσεως του εν λόγω dvd, το οποίο είχε ληφθεί χωρίς την συγκατάθεσή της (αρ. 7 παρ.1 και 2 Ν.2472/1997), χωρίς ενημέρωσή της κατά το στάδιο της συλλογής (αρ.11 Ν.2472/1997) και χωρίς άδεια από την ΑΠΔΠΧ (αρ.7 Ν.2472/1997). Το Δικαστήριο, κατέληξε σταθμίζοντας την έννοια των νόμιμων και θεμιτών σκοπών ότι «Κατ' εξαίρεση, δεν απαιτείται η συγκατάθεση -άρα παρέλκει και η προηγούμενη ενημέρωση- του υποκειμένου για την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, όταν, πλην άλλων περιπτώσεων, η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή. Τέτοια δε περίπτωση είναι η άσκηση της πειθαρχικής εξουσίας...» και συνεπώς η επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων της αιτούσας έλαβε χώρα με νόμιμη βάση κατ'άρθρο 5 παρ.1 περ.δ και 7Α Ν.2472/1997. Επιπρόσθετα το Δικαστήριο αιτιολόγησε ότι η συγκατάθεση της αιτούσας κατά το στάδιο της συλλογής των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων ταυτίζεται με την δημοσιοποίηση στην οποία η

---

⁵¹ Ιγγλεζάκης Ι. 2020, Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679) και ο Εφαρμοστικός Νόμος (Ν.4624/2019), Interactive Books, σελ.90

⁵² ΣτΕ 194/2021 «ρητή, ελεύθερη και εν πλήρει επιγνώσει δήλωση της βουλήσεώς του ότι δέχεται την επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του, αφού προηγουμένως έχει ενημερωθεί, κατά τρόπο πρόσφορο και σαφή, για τα δεδομένα και τον σκοπό της επεξεργασίας, την ταυτότητα του υπευθύνου επεξεργασίας, τον αποδέκτη των δεδομένων και την ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης» διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

ίδια προέβη κρατώντας πανό διαμαρτυρίας στο οποίο αναγράφετο ο συνδικαλιστικός φορέας στον οποίο μετείχε και ότι η συλλογή και επεξεργασία έλαβε χώρα με τη συναίνεση των συμμετεχόντων στην συγκέντρωση, ενώ προβλήθηκε και δημόσια από τον σταθμό που είχε προβεί στη συλλογή των δεδομένων.

Η ΣτΕ 292/2019 ασχολήθηκε με την αίτηση ακύρωσης ασφαλιστικής εταιρείας κατά απόφασης της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, με την οποία επιβλήθηκαν στην αιτούσα διοικητικά πρόστιμα για παραβάσεις του Ν. 2472/1999. Αξιοσημείωτο είναι ότι η ερμηνεία και εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων έτυχαν αντίθετης ερμηνείας μεταξύ δύο αποφάσεων της ΑΠΔΠΧ επί της ίδιας προσφυγής (σχετ. 43/2004 και 46/2011). Εν προκειμένω, απέρριψε όλους τους ισχυρισμούς της αιτούσας, δεχόμενο, σύμφωνα με την προσβαλλόμενη ότι η αιτούσα εταιρεία, προβαίνοντας σε επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων της ασφαλισμένης της, διέπραξε τέσσερις παραβάσεις της σχετικής νομοθεσίας. Συγκεκριμένα, έκρινε κατ' αρχάς, ότι η αιτούσα «συνέλεξε, καταχώρισε στο αρχείο της και επεξεργάστηκε περαιτέρω τα ευαίσθητα δεδομένα υγείας της προσφεύγουσας, με την διαβίβαση του ιατρικού φακέλου της από το νοσοκομείο ....., χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεση της προσφεύγουσας ως υποκειμένου των δεδομένων για την συγκεκριμένη επεξεργασία, κατά παράβαση των διατάξεων των άρθρων 5 και 11 παρ. 1 του Ν. 2472/1997.» Διέκρινε το χρονικό στάδιο χορήγησης συγκατάθεσης για παροχή πληροφοριών για λογαριασμό του υποκειμένου και το χρονικό διάστημα που καλύπτει η χορηγηθείσα συγκατάθεση, τονίζοντας ότι η κατά τη σύναψη ασφαλιστικής σύμβασης χορήγηση συγκατάθεσης για παροχή πληροφοριών από οποιαδήποτε ιατρική πηγή αφορά τα στοιχεία που υφίσταντο κατά το χρόνο σύναψης της σύμβασης. Για επιγενόμενα συμβάντα, νόμιμη βάση για την συλλογή πληροφοριών συνιστά η προηγούμενη άδεια της Αρχής κατ'άρθρο 7 παρ. 1 και 2 του Ν.2472/1997 είτε η συγκατάθεση του υποκειμένου κατ'άρθρο 5 και 11 παρ.1 Ν.2472/1997 ή της οικογενείας/συγγενών του υποκειμένου αν τελεί σε αδυναμία σύμφωνα με την οικεία άδεια ιδρύσεως και λειτουργίας αρχείου της αιτούσας και επεσήμανε ότι «...η εκ των προτέρων δοθείσα συγκατάθεση στο προεκτυπωμένο έντυπο του ασφαλιστηρίου ζωής δεν

αποτελεί... την απαιτούμενη κατά το άρθρο 2 περ.ια του Ν.2472/1997 ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωσης βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή και εν πλήρει επιγνώσει»⁵³.

Στον αντίποδα της με αριθμό ΣτΕ 292/2019 τίθεται η προγενέστερη με αριθμό ΣτΕ 3775/2012 απόφαση, επί αιτήσεως ακύρωσης ασφαλιστικής εταιρείας κατά της με αριθμό 2/2004 πράξης της ΑΠΔΠΧ με την οποία της επιβλήθηκε πρόστιμο για την παράνομη διαβίβαση προσωπικών δεδομένων χωρίς συγκατάθεση του υποκειμένου. Το Δικαστήριο, σε αντίθεση με την με αριθμό 2/2004 απόφαση της Αρχής έκρινε ότι η συγκατάθεση ήταν ελεύθερη, ρητή και ειδική, χωρίς να λαμβάνει υπόψη την έλλειψη προηγούμενης ενημέρωσης του υποκειμένου των δεδομένων σταθμίζοντας ότι «*τυχόν συγκατάθεση του υποκειμένου στο ασφαλιστήριο συμβόλαιο, υπό τη μορφή προσχώρησης στους γενικούς του όρους, δεν αποτελεί την κατά το άρθρο 2 περ. ια του ίδιου νόμου [ν. 2472/1997] απαιτούμενη «ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως»⁵⁴*» δεν είναι νομίμως αιτιολογημένη, διότι υπήρχε συγκεκριμένη και ειδική συγκατάθεση προς επεξεργασία του δεδομένου αυτού, περιληφθείσα στο έντυπο της αιτήσεως ασφαλίσεως, η οποία αποτελεί μέρος της συναφθείσης σύμβασης ασφαλίσεως. Σημειώνεται δε, ότι στην συγκεκριμένη υπόθεση είχε προηγηθεί η λήψη από την αιτούσα, εισαγγελική παραγγελία, για την χορήγηση του ιατρικού εγγράφου από το διαγνωστικό κέντρο, αλλά επ'αυτού δεν υπήρξε αιτιολογία στην υπό συζήτηση απόφαση του δικαστηρίου.

Το ζήτημα των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων απασχολεί την απόφαση ΣτΕ 316/2016 που εξεδόθη κατόπιν δύο αντίθετων μεταξύ τους αποφάσεων της ΑΠΔΠΧ, οι οποίες αφορούσαν την ίδια υπόθεση (σχετ. αποφάσεις 9/2014 και 24/2010 της ΑΠΔΠΧ). Ο Οργανισμός Παροχής Ασφαλιστικών Δικαιωμάτων (ΟΠΑΔ) κατόπιν καταγγελιών που δεχόταν από μία ασφαλισμένη αποφάσισε την διαβίβαση της απόφασης του Δ.Σ του στην Υπηρεσία της ασφαλισμένης, δημοσίας υπαλλήλου, για διερεύνηση πειθαρχικών παραπτώματων. Στο περιεχόμενο της απόφασης του Δ.Σ του ΟΠΑΔ, που διαβιβάστηκε στην υπηρεσία της, περιλήφθηκαν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του ανήλικου τέκνου της ασφαλισμένης⁵⁵ και επί του ζητήματος αυτού το Δικαστήριο αποσαφήνισε

---

⁵³ ΑΠ 2100/2009 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

⁵⁴ ΑΠΔΠΧ 2/2004 διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://www.dpa.gr/el>

⁵⁵ ΣτΕ 316/2021 «Επίσης, ο Ο.Π.Α.Δ διαβίβασε στην υπηρεσία της προσφεύγουσας τις αναφορές της προς τον Ο.Π.Α.Δ. και το πόρισμα της διενεργηθείσας Ε.Δ.Ε κατόπιν των σχετικών

ότι αν δεν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 7 παρ.2 Ν.2472/1997 με βάση την οποία τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα μπορεί να τύχουν επεξεργασίας κατόπιν άδειας της αρχής, τότε δεν υπάρχει έδαφος για την εφαρμογή του άρθρου 7Α του ίδιου νόμου, ήτοι της επεξεργασίας χωρίς τη λήψη άδειας από την ΑΠΔΠΧ. Με αυτό το σκεπτικό «...συνιστούσε επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, η οποία, κατ' αρχήν, απηγορεύετο, σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 7 παρ. 1 του ν. 2472/1997, στην προκειμένη δε περίπτωση, δεν συνέτρεχε κάποια από τις προβλεπόμενες στην διάταξη του άρθρου 7 παρ. 2 του ίδιου νόμου προϋποθέσεις, ώστε να καθίστατο θεμιτή η ένδικη επεξεργασία κατόπιν χορηγήσεως αδείας από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα. Συνεπώς, εφόσον τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα του δευτέρου εκ των αιτούντων δεν ηδύναντο να τύχουν επεξεργασίας, έστω και κατόπιν λήψεως αδείας από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, δεν συνέτρεχε περίπτωση εφαρμογής της διατάξεως του άρθρου 7Α παρ. 1 του ν. 2472/1997, σύμφωνα με την οποία ο υπεύθυνος της επεξεργασίας απαλλάσσεται από την υποχρέωση λήψεως αδείας από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, εφόσον συντρέχει κάποια από τις οριζόμενες στην διάταξη αυτή προϋποθέσεις. Επομένως, για τον λόγο αυτόν, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί κατά το προαναφερθέν μέρος της». Στην ίδια ερμηνεία με άλλη αιτιολογία είχε καταλήξει η ΑΠΔΠΧ στην με αριθμό 24/2010 απόφασή της επί της προσφυγής της ασφαλισμένης αναφέροντας «Επειδή, συνεπώς, κατά παράβαση των διατάξεων του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 2472/1997, ο Ο.Π.Α.Δ. κοινοποίησε στην υπηρεσία της προσφεύγουσας ευαίσθητα δεδομένα της ίδιας και του ανήλικου τέκνου της, τα οποία ήταν δυσανάλογα για τον σκοπό της ενημέρωσης της υπηρεσίας καθόσον αφορά ενδεχόμενη τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος από την αιτούσα. Σε κάθε περίπτωση θα έπρεπε να ληφθεί η προηγούμενη άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997.» και σταθμίζοντας τα δύο έννομα αγαθά προστασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων (αρ. 7 Ν.2472/1997)

αναφορών της, όπου εκτός των απλών προσωπικών δεδομένων περιείχαν και ευαίσθητα δεδομένα τόσο της ίδιας όσο και του ανήλικου τέκνου της, προκειμένου να διαπιστωθεί η πιθανή τέλεση από την προσφεύγουσα πειθαρχικών παραπτωμάτων» όπως αναφέρεται στην με αρ.24/2010 απόφαση της ΑΠΔΠΧ η οποία αναφέρει ότι αντ'αυτού για την εκπλήρωση της υποχρέωσης του ΟΠΑΔ «...θα έπρεπε να αποσταλεί από τον Ο.Π.Α.Δ. στην υπηρεσία της απόσπασμα των αναφορών..» ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

και δημοσίου σκοπού (αρ.7Α Ν.2472/1997) καταλήγει στη συμπέρασμα ότι η ικανοποίηση του δημοσίου σκοπού μπορούσε να γίνει με ηπιότερα μέσα, αναγνωρίζοντας το πλαίσιο προστασίας του άρθρου 7 Ν.2472/1997 ως δυσχερώς καμπτόμενο. Σε εκ διαμέτρου αντίθετη σκέψη τελεί η απόφαση 9/2014 της ΑΠΔΠΧ, η οποία εξεδόθη κατόπιν ανάκλησης της με αριθμό 24/2010 απόφασης της ΑΠΔΠΧ και η οποία διατυπώνει ότι «...Όσον αφορά τα καταγγελλόμενα σχετικά με την αποστολή αυτούσιου του πορίσματος και των αναφορών της προσφεύγουσας από τον ΟΠΑΔ στην υπηρεσία της προσφεύγουσας, σύμφωνα με τα συμπεράσματα του πορίσματος και δεδομένου ότι το πόρισμα αποτέλεσε προϊόν των αναφορών-καταγγελιών της προσφεύγουσας, έπρεπε αυτό να αποσταλεί αυτούσιο μαζί με τις αναφορές στην υπηρεσία της, προκειμένου να λάβει πλήρη γνώση για τυχόν τέλεση πειθαρχικού παραπτώματος ως εκ της καταχρηστικής ασκήσεως του δικαιώματος υποβολής αναφορών προς την διοίκηση..» διαμορφώνοντας μια άλλη ερμηνεία και εφαρμογή των άρθρων 7 και 7Α Ν.2472/1997, αφού θεωρεί ότι η επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων αίρεται έναντι των αναφερόμενων στο άρθρο 7Α Ν.2472/1997 χωρίς άδεια της οικείας Αρχής. Αντιθέτως η ερμηνεία της απόφασης ΣτΕ 316/2021 καθορίζει έναν σκληρό πυρήνα προστασίας των ευαίσθητων δεδομένων του άρθρου 7 Ν.2472/1997 για τον οποίο δεν μπορεί να δικαιολογηθεί η εφαρμογή του άρθρου 7Α του ίδιου νόμου.

Στην με αριθμό ΣτΕ 518/2018 απόφαση ασκήθηκε αίτηση ακύρωσης κατά πράξης με την οποία χορηγήθηκε στην αιτούσα ΑΜΚΑ δυνάμει των διατάξεων της ΚΥΑ υπ'αριθμ.οικ.7791/245/Φ80321/30.3.2009 (Β' 596). Η αιτούσα παραπονούνταν ότι η χορήγηση του αριθμού ΑΜΚΑ, ο οποίος κατά τα πρώτα έξι ψηφία του, συγκροτείται από την ημερομηνία γέννησης, παραβιάζει τις διατάξεις του Ν.2472/1997 διότι αφενός, στην προκειμένη περίπτωση, της χορηγήθηκε άνευ της έγγραφης συναίνεσής της και αφετέρου διότι παραβιάζει την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, διότι ο καθένας μπορεί από την επεξεργασία του να προσδιορίσει την ταυτότητα του υποκειμένου. Το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση αποφαινόμενο ότι ο ΑΜΚΑ, δεν υπόκειται στους κανονισμούς του φορολογικού, τραπεζικού ή απορρήτου υγείας και ότι συννόμως εξεδόθη η πράξη χορήγησης ΑΜΚΑ, δυνάμει ΚΥΑ, η οποία ερείδεται στο Σύνταγμα και σκοπεί στην εκπλήρωση της υποχρέωσης για κοινωνική ασφάλιση (αρ.22 παρ.5 Σ). Κατέληξε δε, ότι η νομοθετική πρόβλεψη για την συγκρότηση του Αριθμού

Μητρώου Κοινωνικής Ασφάλισης εξυπηρετεί σκοπό δημοσίου συμφέροντος⁵⁶ κατά το άρθρο 5 παρ.2 περ.δ Ν.2472/1997 και για το λόγο αυτό δεν προϋποτίθεται η κατ'άρθρο 5 παρ.1 Ν.2472/1997 συγκατάθεση του υποκειμένου και κατά το μέρος που συγκροτείται από τα πρώτα έξι ψηφία της ημερομηνίας γέννησης του υποκειμένου, εξυπηρετεί το ίδιο το υποκείμενο στην ευκολότερη διαχείρισή του, σε συνδυασμό με άλλους αριθμούς που καλείται να συγκρατεί στη μνήμη του.

Η νομιμότητα της επεξεργασίας αποτέλεσε ένα από τα ζητήματα της με αριθμό ΣτΕ 883/2021 απόφασης η οποία εξεδόθη επί αίτησης ακύρωσης κατά της με αριθμό 85/2016 πράξης της ΑΠΔΠΧ κατόπιν προσφυγής του αιτούντος, ιατρού, για τα προσωπικά δεδομένα που συλλέχθηκαν, επεξεργάστηκαν και κοινοποιήθηκαν σε τρίτους κατά τη διαδικασία της εξέλιξής του. Ειδικότερα, η ασκούσα καθήκοντα εισηγήτριας στη διαδικασία της εξέλιξης του αιτούντος απέστειλε ηλεκτρονικά μηνύματα προς τους εκδότες ιατρικών περιοδικών στα οποία δημοσίευε επιστημονικές μελέτες ο αιτών προκειμένου να διερευνηθούν ζητήματα παραβίασης δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και ενημέρωσε τρίτα πρόσωπα για την παύση της διαδικασίας εξέλιξης του αιτούντος και διενέργεια ένορκης διοικητικής εξέτασης. Ως προς το πρώτο σκέλος, ήτοι της ενημέρωσης για διάπραξη τυχόν πειθαρχικών ή άλλων αδικημάτων διά της αποστολής επιστολών σε εκδότες, στα περιοδικά των οποίων ο αιτών είχε δημοσιεύσει, η πράξη της εισηγήτριας κρίθηκε σύννομη ως εκπληρούσα υποχρέωση η οποία επιβάλλεται από το νόμο κατ'άρθρο 5 παρ.2 περ.β Ν.2472/2018. Ωστόσο η περαιτέρω, ενημέρωση τρίτων προσώπων για τις διαδικασίες εξέλιξης και διενέργειες ένορκης διοικητικής εξέτασης, εξέφευγαν, κατά την κρίση του ΣτΕ των αρμοδιοτήτων της, ως εισηγήτριας επί της εξέλιξης και ακυρώθηκε εν μέρει η προσβαλλόμενη πράξη της Αρχής.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1108/2017 απόφαση, εκδοθείσα επί αιτήσεως ακύρωσης κατά της με αριθμό 109/2014 πράξης της ΑΠΔΠΧ η οποία επέβαλε στην αιτούσα διοικητικό πρόστιμο και υποχρέωση καταστροφής των συλλεγέντων προσωπικών δεδομένων λόγω

---

⁵⁶ ΣτΕ 518/2018 «...δικαιολογείται από την ανάγκη ικανοποίησης των προαναφερθέντων, θεμιτών, κατά τα ανωτέρω, επιδιωκόμενων με τον ν. 3655/2008 δημόσιων σκοπών, ιδίως δε της ποιοτικής βελτίωσης των παρεχόμενων υπηρεσιών κοινωνικής ασφάλισης όλων των πολιτών και της ταχύτερης εξυπηρέτησής τους στις κάθε είδους συναλλαγές τους με τους ασφαλιστικούς φορείς, και, συνεπώς, τελεί σε αναλογία προς τους σκοπούς αυτούς...» ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

παράνομης συλλογής και επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, τα οποία αγόρασε από άλλη εταιρεία εμπορίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ηλεκτρονικού εμπορίου. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα γενόμενα δεκτά η αιτούσα είχε αγοράσει προσωπικά δεδομένα υποκειμένων με σκοπό προωθητικές ενέργειες, τα οποία δεν είχαν συλλεχθεί σύμφωνα με την με αρ.26/2004 Απόφαση-Οδηγία της Αρχής. Ειδικότερα, στην ανωτέρω Οδηγία, περιγράφονται τα στοιχεία που επιτρέπεται να συλλέγονται με σκοπό την άμεση εμπορία και διαφήμιση και τη διαπίστωση της πιστοληπτικής ικανότητας, στο πλαίσιο του δικαιώματος της ελεύθερης ανάπτυξης οικονομικής δραστηριότητας και γενικότερα του δικαιώματος ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητας. Για την νόμιμη συλλογή και επεξεργασία δεδομένων, προς εξυπηρέτηση των σκοπών του εμπορίου, δύο είναι οι βασικές αρχές για τη νόμιμη συλλογή των στοιχείων α) η συγκατάθεση και β) χωρίς συγκατάθεση ι) από δημόσιους καταλόγους (πχ. Τηλεφωνικό κατάλογο, εμπορικό μητρώο κ.α), ιι) από δημοσιοποίηση των δεδομένων από το υποκείμενο για συναφείς λόγους ιιι) δυνάμει προηγούμενης πελατειακής σχέσης ή συναλλακτικής επαφής και εφόσον περιλαμβάνονται μόνο όνομα, ταχυδρομική διεύθυνση και επάγγελμα. Εν προκειμένω, η αιτούσα είχε προβεί σε αγορά δεδομένων που περιλάμβαναν κριτήρια εισοδήματος, κατοχής οχήματος, απασχόληση, τόπο διαμονής ή εργασίας πλησίον συγκεκριμένης διεύθυνσης, ύπαρξη δανείου, τυχόν αναπηρία. Το Δικαστήριο έκρινε ότι τα στοιχεία που συνέλλεξε η αιτούσα, με αγορά από άλλη εταιρεία, δεν ήταν στοιχεία δημόσια προσβάσιμα και δεν πληρούσαν τους όρους της με αριθμό 26/2004 οδηγίας της Αρχής, απορρίπτοντας τον ισχυρισμό της αιτούσας ότι τελικώς δεν χρησιμοποιήθηκαν όλα τα στοιχεία τα οποία συνελλέχθησαν.

Το σύστημα βιντεοεπιτήρησης σε νοσηλευτικό ίδρυμα, απασχόλησε την με αριθμό ΣτΕ 1137/2020 απόφαση, με την οποία απορρίφθηκε αίτηση ακύρωσης της αιτούσας εταιρείας κατά της με αριθμό 182/2014 πράξης της ΑΠΔΠΧ, δυνάμει της οποίας επιβλήθηκε σε βάρος της διοικητικό πρόστιμο λόγω της εκ μέρους της εγκατάστασης και λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε χώρους μαιευτηρίου. Εν προκειμένω οι διαπιστωθείσες παραβάσεις ήταν α) ότι το καταγγεληθέν σύστημα βιντεοεπιτήρησης έχει εγκατασταθεί με σκοπό την παροχή υπηρεσιών υγείας, χωρίς να τηρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 20 της Οδηγίας 1/2011. β) Δεν υπήρχαν αναρτημένες

ενημερωτικές πινακίδες για τη λειτουργία του συστήματος και καμία έγγραφη ενημέρωση των επιτόκων και γ) ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεν είχε προβεί στην γνωστοποίηση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης στις αίθουσες ωδινών στην Αρχή⁵⁷. Το Δικαστήριο, απέρριψε τον ισχυρισμό της αιτούσας ότι ο σκοπός της συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, εξυπηρετούσε την προστασία της υγείας, ήτοι υπέρτερο σκοπό από την προστασία των προσωπικών δεδομένων με το σκεπτικό ότι στο άρθρο 20 παρ.2 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής, εξειδικεύεται η εφαρμογή του άρθρου 4 Ν.2472/1997 για την βιντεοεπιτήρηση σε νοσοκομεία, κλινικές, ιατρεία, φυσικοθεραπευτήρια και διαγνωστικά κέντρα, σύμφωνα με το οποίο ιδρύεται προληπτικός έλεγχος από την Αρχή με τη διαδικασία της προηγούμενης γνωστοποίησης ή άδειας και την τήρηση των εξής προϋποθέσεων α) τεκμηρίωση από επιτροπή ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού για την αναγκαιότητα της χρήσης του, β) την έγγραφη ενημέρωση των επιτόκων, των συνοδών τους και των μαιών για την λειτουργία και τους λόγους τήρησης των δεδομένων, γ) ενημέρωση των ασθενών με ενημερωτικές πινακίδες κατ'άρθρο 11 Ν.2472/1997 και άρθρο 12 της οδηγίας 1/2011 της Αρχής. Ο ισχυρισμό της αιτούσας ότι η ΑΠΔΠΧ εσφαλμένα εφάρμοσε τις διατάξεις του Ν. 2472/1997, διότι η εγκατάσταση του επίμαχου συστήματος δεν συνιστούσε αυτοματοποιημένη, έστω και μερικώς επεξεργασία δεδομένων, αφού δε γινόταν καταγραφή της αναμετάδοσης εικόνας από τους επιτηρούμενους χώρους, δεν συνιστά για το Δικαστήριο λόγο ακύρωσης της πράξης διευκρινίζοντας ότι αρκούσε ότι το σύστημα έφερε την δυνατότητα καταγραφής, αδιαφόρως αν η αιτούσα έκανε χρήση αυτής. Ομοίως απέρριψε και τον ισχυρισμό της αιτούσας περί μη συνδρομής του στοιχείου της παράνομης συλλογής ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων λόγω βλάβης του συστήματος, πριν τον έλεγχό του από τους υπαλλήλους της ΑΠΔΠΧ, με το σκεπτικό ότι η βλάβη (η οποία εν προκειμένω αφορούσε ορισμένες δυνατότητες του συστήματος) δεν αναιρούν το γεγονός της παράνομης εγκατάστασης.

---

⁵⁷ Διαπιστώσεις του πορίσματος βάσει του οποίου εξεδόθη η με αρ.182/2014 απόφαση ΑΠΔΠΧ (ενν.προσβαλλόμενη πράξη) διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://www.dpa.gr/el/arxi/profile>

Στην με αριθμό ΣτΕ 1759/2019⁵⁸ απόφαση, η οποία εξεδόθη επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά Υπουργικής Απόφασης που αφορά την επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και ειδικότερα θρησκευτικής συνείδησης, κρίθηκε ότι η συγκατάθεση του υποκειμένου των δεδομένων δεν παύει να συνιστά παραβίαση του άρθρου 13 Συντάγματος για την θρησκευτική ελευθερία, ενώ στην με αριθμό 28/2019 απόφαση της ΑΠΔΠΧ διατυπώθηκε η άποψη ότι η συγκατάθεση με βάση το άρθρο 4 παρ.11 του ΓΚΠΔ και το άρθρο 43 του προοιμίου του, για να είναι νόμιμη ως βάση επεξεργασίας, πρέπει να δοθεί ελεύθερα, και αυτό προϋποθέτει ότι δεν υπάρχει σαφής ανισότητα μεταξύ του υποκειμένου των δεδομένων και του υπευθύνου επεξεργασίας, «..όπως κατά κανόνα συμβαίνει στις περιπτώσεις στις οποίες ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι δημόσια αρχή..», διότι όπως προκύπτει από τις συναλλακτικές συνήθειες, η μη προσκόμιση των απαιτούμενων από την διοίκηση δικαιολογητικών, επισύρει δυσμενείς συνέπειες για τον διοικούμενο, όπως έκδοση αρνητικών πράξεων, μη σύσταση ατομικών δικαιωμάτων κ.α.

Η Σύγκρουση αρμοδιοτήτων και η ερμηνεία ως προς την έκταση της αρμοδιότητας που καθορίζει ο Ν.2472/1997 συνιστά τα θέματα που εξέτασε η με αριθμό ΣτΕ 1817/2018 απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης του ΝΑΤ κατά της με αριθμό 33/2010 απόφασης της ΑΠΔΠΧ με την οποία της επιβλήθηκε πρόστιμο 3.500 Ευρώ για την παράβαση της διαβίβασης προσωπικών δεδομένων χωρίς την απαιτούμενη άδεια της ΑΠΔΠΧ του άρθρου 7 παρ. 2 Ν.2472/1997 και χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου-ασφαλισμένου κατ'άρθρο 11 παρ.3 , ώστε να δύναται να ασκήσει αντιρρήσεις και 13 Ν.2472/1997. Η απόφαση κλήθηκε να σταθμίσει την εφαρμογή του άρθρου 7 παρ.2 Ν.2472/1997 με την εφαρμογή του άρθρου 25 παρ.4 Κώδικα Οργανισμού Δικαστηρίων και Καταστάσεως Δικαστικών Λειτουργών και επικύρωσε την απόφαση της ΑΠΔΠΧ. Ειδικότερα, το ΝΑΤ για την μη λήψη προηγούμενης άδειας από την ΑΠΔΠΧ για την διαβίβαση δεδομένων του υποκειμένου σε τρίτους προέβαλε την συμμόρφωσή του σε εισαγγελική εντολή, σύμφωνα με το περιεχόμενο της οποίας όφειλε να χορηγήσει τα αιτηθέντα στοιχεία. Σχετικά δε, επικαλέστηκε την με αριθμό 6/2006 εγκύκλιο της εισαγγελίας του Αρείου Πάγου η οποία αναφέρει ότι «Εξ άλλου ο Ν.2472/1997 σκοπόν

---

⁵⁸ Με όμοιο περιεχόμενο και η με αριθμό ΣτΕ 1760/2019 απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης κατά της με αριθμό 43496/Δ2/20.3.2019 απόφασης του Υπ.Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων (Β' 1201/10.4.2019) για τον καθορισμό του τύπου των τίτλων του Γενικού Λυκείου

έχει την προστασία των πολιτών από την συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και όχι του περιορισμού στην άσκηση του δικαιώματος γνώσης των εγγράφων. Έτσι, και όταν τα φυλασσόμενα στα αρχεία της διοίκησης διοικητικά έγγραφα, των οποίων ζητούνται αντίγραφα, περιέχουν στοιχεία ή και στοιχεία, που αποτελούν προσωπικά δεδομένα τρίτων, έχει εφαρμογή το άρθρο 5 παρ.1 Ν.2690/199 και δεν ερευνάται αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις του ως άνω νόμου (2472/1997)-πρβ. Γνωμ. ΝΣΚ 727/2001, 94/2001, 121/2002, 16/2003, 92/2004». Ενδεικτικό είναι ότι στην ερμηνεία των διατάξεων σημειώθηκε διαφορετική γνώμη και δη ότι εν προκειμένω θεμελιώνεται λόγος άρσης του αδίκου κατ'αναλογία του άρθρου 21 του ΠΚ στην δράση της διοίκησης και εν προκειμένω του ΝΑΤ, διότι η μη συμμόρφωση με εισαγγελική παραγγελία, συνιστά ποινικό και πειθαρχικό αδίκημα. Αντιθέτως, το σκεπτικό της ΑΠΔΠΧ, το οποίο υιοθέτησε και η υπό κρίση απόφαση, είναι ότι «Επειδή, όπως παγίως έχει κρίνει η Αρχή (Βλ., ιδίως, τις γνωμοδοτήσεις της Αρχής 3/2003 και 3/2009), η εισαγγελική παραγγελία, η οποία εκδίδεται στη βάση της διάταξης του άρθρου 25 παρ. 4 εδ. β' του Ν. 1756/1988 και με την οποία εντέλλεται η επεξεργασία (διαβίβαση) δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του υποκειμένου τους σε αιτούντα τρίτο, δεν δεσμεύει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να προβεί στη ζητηθείσα από τον αιτούντα τρίτο επεξεργασία, καθόσον δεν εκδίδεται στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας. Η εισαγγελική παραγγελία συνιστά επιτακτική εντολή προς διερεύνηση του αιτήματος χορήγησης των στοιχείων και υποχρεώνει τη Διοίκηση σε σαφή και αιτιολογημένη (αρνητική ή θετική) απάντηση προς τον αιτούντα. Όταν, όμως, ζητείται η χορήγηση σε τρίτο ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ο αρμόδιος εισαγγελέας οφείλει να διαβιβάσει τη σχετική αίτηση προς τη Διοίκηση, με τη σημείωση ότι αυτή πρέπει να λάβει την άδεια της Αρχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 7 παρ. 2 του Ν. 2472/1997.» Το ζήτημα αυτό, όπως, είναι εύλογο δημιουργεί καίρια ερωτηματικά στη δημόσια διοίκηση, δεδομένου ότι οι επιφορτισμένοι με την τήρηση των νομοθετικών διατάξεων υπάλληλοι αδυνατούν να αποφανθούν επί σύνθετων ή αλληλεπικαλυπτόμενων ζητημάτων, όπως στην προκειμένη περίπτωση, με συνέπεια να υφίστανται κινδύνους για άσκηση ποινικών και πειθαρχικών κυρώσεων στα πλαίσια άσκησης των καθηκόντων τους, χωρίς να υφίσταται νόμιμη προς τούτο αιτία.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1863/2021 απόφαση επί αιτήσεως ακυρώσεως ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας κατά απόφασης της ΑΠΔΠΧ για παράνομη επεξεργασία δεδομένων πιστοληπτικής ικανότητας συναλλασσομένου με την τράπεζα επιβλήθηκε πρόστιμο 5.000 Ευρώ και η κύρωση της προειδοποίησης να μεριμνήσει ώστε στο έντυπο της αίτησης σύμβασης να υπάρχει ειδική ενημέρωση για το σύστημα συγκέντρωσης χορηγήσεων (ΣΣΧ) και το Σύστημα Βαθμολογικής Συμπεριφοράς και η λήψη ειδικής συγκατάθεσης σε περίπτωση πρόσβασης στα εν λόγω συστήματα⁵⁹. Ειδικότερα, το Δικαστήριο, ερμηνεύοντας τις ειδικότερες και μεταγενέστερες διατάξεις του άρθρου 40 παρ.2 Ν.3529/2004, όπως τροποποιήθηκε μετά το άρθρο 70 Ν.3746/2009 και του άρθρου 4 Ν.3816/2010, διαπιστώνει ότι οι διατάξεις του Ν.2472/1997 εξακολουθούν να διέπουν τους όρους πρόσβασης των πιστωτικών και χρηματοδοτικών ιδρυμάτων στα συγκεκριμένα δεδομένα και ειδικότερα υπό τον όρο της συγκατάθεσης. Προκειμένου συνεπώς το πιστωτικό ίδρυμα να έχει νόμιμη πρόσβαση στα στοιχεία του υποκειμένου για να καταρτίσει νέα σύμβαση, όπως στην περίπτωση αυτή ισχυρίστηκε, απαιτείται «..η ειδική εκάστοτε συγκατάθεση του υποκειμένου..», ώστε να προβεί σε νόμιμη πρόσβαση και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων που περιλαμβάνονται στο Σύστημα Βαθμολογικής Συμπεριφοράς και δεν αρκεί η προηγούμενη ενημέρωση για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τις οποίες αποδεχόταν ο πελάτης ως Γενικούς Όρους Συναλλαγών. Περαιτέρω, και όπως η αιτιολογία της προσβαλλομένης με αριθμό 71/2015 απόφασης της ΑΠΔΠΧ για το ζήτημα της νομιμότητας της πρόσβασης και επεξεργασίας των δεδομένων που τηρούνται στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ από τα πιστωτικά ιδρύματα και αφορούν το Σύστημα της Βαθμολογικής Συμπεριφοράς, παραπέμπει στην με αριθμό 51/2011 απόφαση της Αρχής και υπογραμμίζει ότι η ανακοίνωση των δεδομένων του συστήματος δεν μπορεί να λαμβάνει χώρα χωρίς ξεχωριστή συγκατάθεση, διότι η αρχή της διαφάνειας αποτελεί την βάση για την επεξεργασία και την ενίσχυση των δικαιωμάτων του υποκειμένου. Εξάλλου για το λόγο αυτό βάσει του άρθρου 14 Ν.2472/1997 το υποκείμενο έχει δικαίωμα να λάβει αιτιολογημένη εξήγηση για την απόφαση που ελήφθη με χρήση του συστήματος βαθμολογικής συμπεριφοράς και σε περίπτωση που η αίτηση δανειοδότησης έχει απορριφθεί, δύναται να ζητηθεί «...

---

⁵⁹ ΑΠΔΠΧ απόφαση 71/2015 με την σημείωση ότι η κύρωση της προειδοποίησης πρέπει να βεβαιωθεί με ενημέρωση εντός δύο μηνών προς την Αρχή διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://www.dpa.gr/el/>

να συνυπολογιστεί και η προσωπική του γνώμη στη λήψη δεύτερης μη αυτοματοποιημένης απόφασης...». Το Δικαστήριο, ε΄αυτού απέρριψε τον ισχυρισμό της τράπεζας ότι η συγκατάθεση περιλαμβανόταν σε προηγούμενες αιτήσεις που είχε υπογράψει ο πελάτης κατά τα έτη 2006, 2011 και 2012 διότι «...δεν υπήρχε πουθενά εκ των προτέρων διατυπωμένη συγκατάθεση του..., που να επιτρέπει ειδικώς την μελλοντική εκ μέρους της Τράπεζας προσφυγή σε "υπηρεσίας scoring" της συναλλακτικής συμπεριφοράς του ιδίου...» (σκέψη 17). Διευκρινίζεται, δε, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην με αριθμό 71/2015 απόφαση της ΑΠΔΠΧ ότι δεν αρκούσε η προηγούμενη ρητή, ειδική και ελεύθερη προς τούτο συγκατάθεση του υποκειμένου στην πρόσβαση της τράπεζας στα δεδομένα που τηρούνται στον ΤΕΙΡΕΣΙΑ στο σύστημα Βαθμολογικής Συμπεριφοράς, αλλά απαιτείται και η μη δήλωση αντίρρησης (opt-out) κατά την έννοια του άρθρου 2 στοιχ. ια Ν.2472/1997.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1957/2019, Τμήμα Δ'⁶⁰, απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης των αιτουσών – εταιρειών, οι οποίες είχαν εμπλακεί σε υπόθεση διαρροής προσωπικών δεδομένων από τη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ), καθώς είχαν στην κατοχή τους και επεξεργάζονταν διάφορα αρχεία με προσωπικά δεδομένα χωρίς τη συγκατάθεση των υποκειμένων των δεδομένων⁶¹ κατά της με αριθμό 100/2014 απόφασης της ΑΠΔΠΧ με την οποία επιβλήθηκε α) στην πρώτη εταιρεία ι) το πρόστιμο των 75.000 Ευρώ για παράνομη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων (άρθρα 4, 5 και 7 Ν.2472/1997) και υποχρέωση καταστροφής κάθε σχετικού αρχείου και ιι) το πρόστιμο των 25.000 Ευρώ για πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών για σκοπούς εμπορικούς ή διαφημιστικούς χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση (άρθρο 11 Ν.3471/2006) και β) στην δεύτερη εταιρεία το πρόστιμο των 15.000 Ευρώ για

---

⁶⁰ ΣτΕ 1957/2019, Τμήμα Δ', διαθέσιμη στην ιστοθέση www.adjustice.gr/ste/ypiresies/nomologies.

⁶¹ ΣτΕ 1957/2019 «Συγκεκριμένα, βρέθηκαν, στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές και σε άλλα αποθηκευτικά μέσα (ψηφιακοί δίσκοι) των εταιρειών, αρχεία που περιελάμβαναν, μεταξύ άλλων, δεδομένα με στοιχεία δηλώσεων φόρου εισοδήματος, τα οποία μόνο από τα τηρούμενα στη Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων (Γ.Γ.Π.Σ.) στοιχεία μπορούσαν αν προέλθουν και αφορούσαν σε πάνω από 5 εκατομμύρια φορολογούμενους. Κατά τον ίδιο έλεγχο βρέθηκαν και αρχεία με λίστες με στοιχεία εκατομμυρίων πελατών εταιρειών και τραπεζών, συνδρομητών εταιρειών τηλεπικοινωνιών, στοιχεία γεννήσεων από μαιευτήρια, αντίγραφα εκλογικών καταλόγων κλπ.» ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

πραγματοποίηση μη ζητηθεισών επικοινωνιών για σκοπούς εμπορικούς ή διαφημιστικούς χωρίς προηγούμενη συγκατάθεση (άρθρο 11 Ν.3471/2006). Το Δικαστήριο διέγνωσε ότι η Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα προς εκπλήρωση της ανατεθείσας αποστολής του άρθρου 9Α Συντάγματος έχει εξοπλιστεί με ειδικό καθεστώς άρσης απορρήτου κατ'άρθρο 19 παρ.1 περ η' Ν.2472/1997. Διαπίστωσε δε, ότι τα προσωπικά δεδομένα που τηρούνταν στα αρχεία των αιτουσών δεν ήταν προσβάσιμα από δημόσιες πηγές και δεν προηγήθηκε η συγκατάθεση των υποκειμένων κατά την συλλογή τους και ότι ο σκοπός της συλλογής και της επεξεργασίας τους ήταν η αποκόμιση κέρδους, διότι τα επεξεργάζονταν και τα καθιστούσαν προσβάσιμα σε τρίτους-πελάτες τους ή τα χρησιμοποιούσαν προς αποστολή μη ζητηθείσας ενημέρωσης/ηλεκτρονικής αλληλογραφίας, είχε δε, προηγηθεί βεβαίωση και προηγούμενης παράβασης για την πρώτη αιτούσα για την οποία είχε επιβληθεί πρόστιμο και είχε διαταχθεί η διαγραφή του αρχείου για το οποίο δεν υπήρχε συγκατάθεση.

Στην με αριθμό ΣτΕ 2388/2019 απόφαση επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά της με αριθμό 8200/0-297647/10.4.2018 κοινής απόφασης των Αναπληρωτών Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών «Έκδοση νέου τύπου Δελτίου Ταυτότητας Ελλήνων Πολιτών» (Β' 1476/27.4.2018) τέθηκαν, μεταξύ άλλων ζητήματα προστασίας των προσωπικών δεδομένων που περιέχονται στα νέου τύπου δελτία τα οποία φέρουν ενσωματωμένο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης των στοιχείων της ταυτότητας, της φωτογραφίας και των στοιχείων που απαιτούνται για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης. Το Δικαστήριο αποφάνθηκε ότι αναφορικά με την ενσωμάτωση των στοιχείων που απαιτούνται για τις υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης είναι ευρύτατα, διότι καλύπτουν όλες τις συναλλαγές με τον δημόσιο τομέα και δεν αποτελούν κρίσιμα στοιχεία για την απόδειξη της ταυτότητας, ενώ εντοπίζεται ζήτημα ως προς την τήρηση των διατάξεων για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ότι τελικώς η πρόβλεψη αυτού κείται εκτός του πεδίου της εξουσιοδοτικής διάταξης του άρθρου 3 παρ.3 Ν.1599/1986 (σκ.12). Περαιτέρω έκρινε ότι η επεξεργασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, ήτοι αριθμός ταυτότητας, επώνυμο, όνομα, φύλο, ημερομηνία γέννησης, ιθαγένεια, αριθμός πρόσβασης κάρτας, υπογραφή κατόχου, φωτογραφία κατόχου, όνομα πατέρα, όνομα μητέρας, τόπος

γέννησης, αριθμός μητρώου κοινωνικής ασφάλισης, επώνυμο πατέρα, επώνυμο μητέρας, ύψος, δήμος και αριθμός δημοτολογίου, φωτογραφία που αφορούν στην έκδοση νέων δελτίων ταυτότητας δεν υπερβαίνουν τους λόγους που προβλέπονται τόσο στον Ν.2472/1997 αρ.5 παρ.2 δ όσο και στον ΓΚΠΔ άρθρο 6 παρ.1 περ. ε του Κανονισμού 2016/279, και συνεπώς η συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων ακόμη και χωρίς την συγκατάθεση του υποκειμένου είναι νόμιμη και θεμιτή διότι εξυπηρετεί σκοπό δημοσίου συμφέροντος⁶², καθώς τα δελτία ταυτότητας αποδεικνύουν την ταυτότητα των Ελλήνων πολιτών και συνιστούν ταξιδιωτικά έγγραφα. Υπογραμμίζεται δε, ότι ο κάτοχος του δελτίου αστυνομικής ταυτότητας έχει κατ'άρθρο 8 παρ. 2 του ΧΘΔΕΕ το δικαίωμα πρόσβαση στα συλλεγμένα και αποθηκευόμενα στο ηλεκτρονικό μέσο αποθήκευσης του δελτίου ταυτότητας ενώ δε, δεν υπάρχει δυνατότητα γεωγραφικού εντοπισμού του κατόχου του δελτίου ταυτότητας εκτός εμβέλειας συσκευών διαβατηριακού ελέγχου, ώστε να παρίσταται ζήτημα προσβολής των προσωπικών δεδομένων.

2.5 ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Τα δικαιώματα του υποκειμένου των προσωπικών δεδομένων, αποτελούν ρητή πρόβλεψη του άρθρου 8 παρ.2 ΧΘΔΕΕ, το οποίο ρητά προσδιορίζει το δικαίωμα πρόσβασης και διόρθωσης του υποκειμένου. Το δικαίωμα πρόσβασης, αντίρρησης, προσωρινής δικαστικής προστασίας και ενημέρωσης που κατοχυρώθηκαν στην οδηγία 95/46, με τον ΕΚ 2016/679, καθορίστηκαν αναλυτικά, ενισχύθηκαν και θωρακίστηκαν με κυρώσεις⁶³.

2.5.1 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

Στην με αριθμό ΣτΕ 681/2020 απόφαση ασκήθηκε αίτηση ακύρωσης κατά απόφασης διοικητικής αρχής με την οποία απορρίφθηκε το αίτημα υπαλλήλου Δ.Ο.Υ για άσκηση του δικαιώματος πρόσβασης και ειδικότερα για την χορήγηση στοιχείων και την παροχή πληροφορικών σχετικά με την προσπέλαση των φορολογικών της δεδομένων που

---

⁶² Case of Breyer v. Germany 50001/2012 διαθέσιμη στην ιστοθέση [https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:\[%22001-200442%22\]}](https://hudoc.echr.coe.int/eng#{%22itemid%22:[%22001-200442%22]})

⁶³ Ιγγλεζάκης Ι. (2020) Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679) και ο Εφαρμοστικός Νόμος (Ν.4624/2019), Interactive Books.

τηρούνται στο πληροφοριακό σύστημα TAXIS από μη εξουσιοδοτημένα πρόσωπα. Η απάντηση επί του αιτήματος σημείωνε μεταξύ άλλων «...Η υπηρεσία μας, συμπερασματικά, δεν μπορεί να ικανοποιήσει το αίτημά σας. Εξάλλου, με δεδομένη την πληθώρα των σημείων πρόσβασης και τη μη πλήρη καταγραφή κινήσεων σε όλα τα υποσυστήματα του TAXIS, τα ενδεχόμενα αποτελέσματα μιας τεχνικής διερεύνησης όπως η αιτούμενη θα είχαν μεγάλο βαθμό επισφάλειας και επικινδυνότητας ...». Το Δικαστήριο ερμηνεύοντας το άρθρο 5 ΚΔΔ σε συνδυασμό με το άρθρο 12 Ν.2472/1997 θεωρεί μη νόμιμη την αιτιολογία της διοίκησης και ειδικότερα αναφέρει ότι «πληθώρα σημείων πρόσβασης» και η μη πλήρης καταγραφή των κινήσεων σε όλα τα υποσυστήματα δεν θεμελιώνουν τεχνική αδυναμία ηλεκτρονικής διερεύνησης και ως εκ τούτου η διοίκηση όφειλε να ανταποκριθεί στην αίτηση της υπαλλήλου και να διασφαλίσει την λήψη κατάλληλων μέτρων για τη διαφύλαξη του φορολογικού απορρήτου, που συνιστά ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα.⁶⁴

Το δικαίωμα πρόσβασης, όπως η άσκησή του διαγράφεται στο άρθρο 12 Ν.2472/1997, απασχόλησε την με αριθμό ΣτΕ 1662/2017 επί αιτήσεως ακύρωσης ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας κατά της με αριθμό 170/2014 πράξης της ΑΠΔΠΧ με την οποία της επιβλήθηκε το πρόστιμο των 50.000 Ευρώ για την πλημμελή διαφύλαξη του αρχείου (άρθρο 10 Ν.2472/1997) και την καθυστερημένη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης. Σημειώνεται δε, ότι στην απόφασή της η Αρχή ανέφερε ότι η αιτούσα είχε προβεί σε πληρέστερη και εμπρόθεσμη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης κατόπιν της έκδοσης της πρώτης απόφασης της Αρχής το έτος 2005 με την οποία της είχε επιβληθεί το πρόστιμο των 60.000 Ευρώ. Λόγω ανάκλησης της απόφασης αυτής, για λόγους κακής συγκρότησης του διοικητικού οργάνου, η Αρχή επιλήφθηκε εκ νέου της υπόθεσης και εξέδωσε την προσβαλλομένη. Το Δικαστήριο, απορρίπτοντας την αίτηση ακύρωσης σημειώνει επί του ζητήματος του δικαιώματος πρόσβασης ότι αυτό πρέπει να ασκείται στο χρονικό διάγραμμα που δίνει ο νόμος στο άρθρο 12 παρ.4⁶⁵ και ότι η

---

⁶⁴ ΣτΕ 681/2020 «Η δε φορολογική αρχή, ως υπεύθυνος επεξεργασίας, υπέχει, κατά τις διατάξεις του ν. 2472/1997, την υποχρέωση λήψεως των καταλλήλων μέτρων για την διασφάλιση του απορρήτου και την προστασία των δεδομένων από περιπτώσεις αθέμιτης πρόσβασης (βλ. άρθρο 89 του ν. 3842/2010, Α 58).» ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

⁶⁵ ΣτΕ 1662/2017 «... ότι η τράπεζα ικανοποίησε τελικώς, πλην εν μέρει και με μεγάλη καθυστέρηση (και αφού είχε προηγουμένως χρήσει η αρχική απόφαση 61/2005 περί επιβολής σε βάρος της προστίμου) τα κατά το άρθρο 12 του Ν.2472/1997 δικαίωμα πρόσβασης του υπαλλήλου

απώλεια προσωπικών δεδομένων συνιστά παραβίαση του άρθρου 10 παρ.3 Ν.2472/1997 διότι ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι επιφορτισμένος με την υποχρέωση επιμέλειας τήρησης έστω και λόγω τυχαίας απώλειας⁶⁶, πολλώ δε μάλλον όταν εν προκειμένω τα αιτηθέντα έγγραφα περιλάμβαναν στοιχεία κρίσιμα για την εξέλιξη του υπαλλήλου και την τεκμηρίωση των ισχυρισμών του ενώπιον δικαστικών αρχών.

Η με αριθμό ΣτΕ 1774/2016, η οποία εξεδόθη επί αιτήσεως ακυρώσεως ανώνυμης ασφαλιστικής εταιρείας, κατά της με αριθμό 78/2012 πράξης της ΑΠΔΠΧ με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο 15.000 Ευρώ για πλημμελή ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου διότι τα αιτηθέντα από την ασφαλιστική εταιρεία έγγραφα που περιείχαν ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, επιδόθηκαν με δικαστικό επιμελητή δια θυροκολλησεως. Το δικαστήριο, απέρριψε την προσφυγή, διαπιστώνοντας ότι η ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης, πρέπει γίνεται με τρόπο που να διασφαλίζει την προστασία των σχετικών δεδομένων από τυχόν αθέμιτη επεξεργασία. Ειδικότερα, η αιτούσα δεν είχε υποχρέωση από το νόμο να προβεί σε κοινοποίηση με δικαστικό επιμελητή, ο οποίος εν προκειμένω θυροκόλλησε τα έγγραφα, αλλά θα μπορούσε να επιλέξει ασφαλέστερο τρόπο κοινοποίησης, όπως ενσφράγιστο φάκελο, για να διασφαλίσει ότι τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα δεν θα είναι δυνατό να διακινδυνεύουν «..για απώλεια, απαγορευμένη διάδοση και απαγορευμένη πρόσβαση...» τόσο από τον δικαστικό επιμελητή όσο και από οποιονδήποτε τρίτο, αφού η κοινοποίηση έγινε με θυροκόλληση.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1863/2021 απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας κατά της με αριθμό 71/2015 απόφασης της Αρχής με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο 5.000 Ευρώ για μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου των δεδομένων. Σε αίτημα του προσώπου προς την τράπεζα να πληροφορηθεί ποιος υπάλληλος της τράπεζας και για ποιο λόγο προέβη σε αναζήτηση προσωπικών

στα κρίσιμα για την υπηρεσιακή εξέλιξή τους στοιχεία του φακέλου.» σκ.6 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

⁶⁶.ΣτΕ 1774/2016 « ..Η έστω και τυχαία απώλεια (υπό την έννοια της μη ηθελημένης εξαφάνισης) των στοιχείων του υπηρεσιακού φακέλου του υπαλλήλου, οφειλόμενη, κατά τους ισχυρισμούς της τράπεζας, σε αναστάτωση “των φακέλων που προήλθε από την συγχώνευση των τραπεζών στοιχειοθετεί υπαίτια συμπεριφορά της τράπεζας, συνιστάμενη στην πλημμελή τήρηση του αρχείου της κατά παράβαση του κατά το άρθρο 10 παρ.3 Ν.2472/1997 καθήκοντος..» σκ.7 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

δεδομένων προς το σύστημα ΤΕΙΡΕΣΙΑΣ χωρίς να έχει προηγηθεί συγκατάθεση του ίδιου, έλαβε την απάντηση ότι η αναζήτηση δεν αφορούσε τον ίδιο αλλά πρόκειται για συνεπωνυμία. Κατά την εξέταση όμως, της υπόθεσης από την ΑΠΔΠΧ η τράπεζα μετέβαλε τον ισχυρισμό της, επιβεβαιώνοντας ότι η αναζήτηση αφορούσε το συγκεκριμένο πρόσωπο και προέβαλε ότι προέβη σε αναζήτηση και επεξεργασία δεδομένων που τηρούνται στο Σύστημα Βαθμολογικής Συμπεριφοράς, βάσει συγκατάθεσης που συμπεριλαμβάνονταν σε προγενέστερες συμβάσεις, με σκοπό να προτείνει μια νέα σύμβαση στον ίδιο. Το δικαστήριο δεν διέλαβε ειδικότερη αιτιολογία ως προς τους ισχυρισμούς της τράπεζας, αξίζει όμως, να σημειωθεί ότι στο περιεχόμενο της προσβαλλομένης με αριθμό 71/2015 απόφασης της ΑΠΔΠΧ για την ερμηνεία του άρθρου 12 Ν.2472/1997 που κατοχυρώνει το δικαίωμα πρόσβασης του υποκειμένου στα δεδομένα που το αφορούν, αναφέρεται ότι ασκείται χωρίς την επίκληση του εννόμου συμφέροντος, το οποίο είναι δεδομένο και με κύριο σκοπό να βεβαιώνεται το υποκείμενο για την ακρίβεια και τον σύννομο χαρακτήρα της ακρίβειας των δεδομένων του⁶⁷ ως ειδικότερη έκφραση της διαφάνειας της επεξεργασίας και προϋπόθεση ελέγχου της νομιμότητας εκ μέρους του υποκειμένου των δεδομένων⁶⁸. Και για τους λόγους αυτούς είναι υπόχρεος ο υπεύθυνος επεξεργασίας να απαντά εγγράφως, εύληπτα και σαφώς εντός της προθεσμίας που ορίζει ο νόμος.

2.5.2 ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ- ΑΝΤΙΠΡΗΞΕΩΝ- ΕΝΑΝΤΙΩΣΗΣ

Στη με αριθμό ΣτΕ 1451/2021 απόφαση που εξεδόθη επί αιτήσεως ακύρωσης εταιρείας με αντικείμενο την εμπορική προώθηση κατά της με αριθμό 66/2016 πράξης της ΑΠΔΠΧ, κύριο ζήτημα αποτέλεσε η εξέταση του δικαιώματος αντιρρήσεων του άρθρου 13 Ν.2472/1997 ερμηνευόμενο σε συνδυασμό με το άρθρο 11 παρ.2 Ν.3471/2006, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 16 παρ.2 Ν.3917/2011, σύμφωνα με τα οποία ο συνδρομητής ηλεκτρονικών υπηρεσιών, ο οποίος δεν επιθυμεί να δέχεται μη ζητηθείσες κλήσεις με ανθρώπινη παρέμβαση για σκοπούς εμπορικής προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών και για κάθε είδους διαφημιστικούς σκοπούς οφείλει να υποβάλει σχετική δήλωση στον

---

⁶⁷ ο.π αιτιολογική σκέψη 41 της Οδηγίας 95/46/ΕΚ

⁶⁸ ο.π ΑΠΔΠΧ αποφάσεις 71/2013, 72/2013, 98/2014 και 149/2014 διαθέσιμες στην ιστοθέση <https://www.dpa.gr/el>

φορέα παροχής της υπηρεσίας (δήλωση αντίρρησης opt-out). Εν προκειμένω η εταιρεία, θεωρεί ότι η υποχρέωσή της εξαντλείται στην τήρηση του καταλόγου του Ν.3471/2006, στον οποίο καταχωρούνται όσοι δεν επιθυμούν να λαμβάνουν ενημέρωση για διαφημιστικούς λόγους και ως εκ τούτου, δεν εφάρμοζε το άρθρο 13 Ν.2472/1997 με το οποίο ο συνδρομητής εξέφραζε την αντίρρησή του ως προς την συγκεκριμένη επικοινωνία χωρίς απαραίτητως να έχει καταχωρήσει τα στοιχεία του στον κατάλογο του άρθρου 11 Ν.3471/2006 που συνιστά την άσκηση του δικαιώματος εξαίρεσης από οποιαδήποτε επικοινωνία με εμπορικούς-προωθητικούς σκοπούς. Αντιθέτως, το Δικαστήριο κρίνει ότι τα δύο αυτά δικαιώματα, ήτοι η εγγραφή στον κατάλογο του φορέα παροχής υπηρεσίας (αρ.11 Ν.3471/2006) και το δικαίωμα αντιρρήσεων του άρθρου 13 Ν.2472/1997 εφαρμόζονται παράλληλα με συνέπεια οι συνδρομητές να διατηρούν το δικαίωμα αντίρρησης το οποίο δύνανται να ασκήσουν άμεσα προς τον διαφημιζόμενο είτε ρητά⁶⁹ είτε γραπτά⁷⁰, ο οποίος κατά την έννοια του Ν.2472/1997 συνιστά τον υπεύθυνο επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων.⁷¹ Ενδεικτικό για την βαρύτητα του δικαιώματος που ο νόμος επιφυλάσσει στην άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης (ή εναντίωσης σύμφωνα με το άρθρο 21 παρ.1 ΓΚΠΔ) αποτελεί η κατανομή του βάρους απόδειξης, με την δικαστική κρίση να υπογραμμίζει ότι, όταν ο καταγγέλλων προσκομίζει πλήρη στοιχεία για την διαδικασία που ακολούθησε ως προς την άσκηση του δικαιώματος αντίρρησης (έκφραση αντίρρησης προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας) τότε ο υπεύθυνος επεξεργασίας φέρει το βάρος απόδειξης της μη πραγματοποίησης της

---

⁶⁹ «...Ενώ η καταγγέλλουσα αναφέρει πλήθος ημερομηνιών για τις κλήσεις ότι σε κάθε της κλήση εκφράζει την αντίρρησή της...» ΑΠΔΠΧ 66/2016 σελ.19 διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://www.dpa.gr/el>

⁷⁰ Ειδικότερα, στις περιπτώσεις α', γ', δ', ε', θ', ια' προκύπτει σαφώς προηγούμενη επικοινωνία μέσω εγγράφων ή μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου μεταξύ των καταγγελλόντων και της Wind όπου οι καταγγέλλοντες δηλώνουν στην εταιρεία την αντίρρησή τους ΑΠΔΠΧ 66/2016 σελ.20 διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://www.dpa.gr/el>

⁷¹ ΣτΕ 1451/2021 «...Εφόσον ο ενδιαφερόμενος ασκήσει το δικαίωμα αντίρρησης κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 13 του ν. 2472/1997, και ο διαφημιζόμενος δεν απορρίψει τις αντιρρήσεις αυτές κοινοποιώντας τη σχετική πράξη στην Αρχή, τα δεδομένα του προσώπου που άσκησε το δικαίωμα αντίρρησης δεν δύνανται να χρησιμοποιηθούν πλέον από τον συγκεκριμένο διαφημιζόμενο, ακόμη και αν ο εν λόγω συνδρομητής δεν έχει ενταχθεί στον κατάλογο του άρθρου 11 παρ.2 του ν.3471/2006.» σκ.5 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

κλήσης, με στοιχεία τα οποία δικαιούνται να τηρεί στο αρχείο του για διάστημα και πλέον των 12 μηνών κατά παρέκκλιση του άρθρου 6 Ν.3917/2011.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1817/2018 κρίθηκε ότι ο ασφαλιστικός φορέας ΝΑΤ, παρέλειψε να ενημερώσει το υποκείμενο των δεδομένων για τη διαβίβασή τους σε τρίτους, κατ'άρθρο 11 παρ.3 Ν.2472/1997 και έτσι στερήθηκε της δυνατότητας άσκησης του δικαιώματος αντιρρήσεων 13 Ν. 2472/1997.

Στη με αριθμό ΣτΕ 2683/2010 απόφαση επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά πράξεως της ΑΠΔΠΧ με την οποία κρίθηκε ότι παρανόμως διαβιβάστηκαν προσωπικά δεδομένα από το ΙΚΑ σε εργοδότη στα πλαίσια δικαστικής διαμάχης με θέματα εργατικού δικαίου, το Δικαστήριο απεφάνθη ότι ακόμη και αν τα δεδομένα που διαβιβάστηκαν δεν απαιτούσαν είτε την συγκατάθεση των υποκειμένων είτε προηγούμενη άδεια της Αρχής κατ'άρθρο 7 Ν.2472/1997, ωστόσο δεν προηγήθηκε ενημέρωση των υποκειμένων προ της διαβίβασης κατ'άρθρο 11 παρ.3 Ν.2472/1997, όρος ο οποίος συντρέχει αδιαφόρως του είδους των δεδομένων και της νομικής βάσης συλλογής τους⁷².

Στην με αριθμό ΣτΕ 2768/2020 επί αιτήσεως ακυρώσεως κατά πράξεως της ΑΠΔΠΧ με την οποία επιβλήθηκε κύρωση, μεταξύ άλλων, για μη ικανοποίηση του δικαιώματος ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων από εταιρεία επεξεργασίας δεδομένων με σκοπό τον έλεγχο της πιστοληπτικής ικανότητας των υποκειμένων κρίθηκε ότι «... η αιτούσα δεν ενημέρωνε τα υποκείμενα κατά τη συλλογή και πριν από κάθε διαβίβαση, ως υποχρεούτο από το νόμο και το άρθρο ...../2004 απόφασης της Αρχής, αλλά μετακύλυε την υποχρέωσή της στους πελάτες της και μάλιστα δεσμεύοντας τους, σε αντίθεση με τα άρθρα 11 Ν. 2472/1997 και .....της /2004 απόφασης, ότι δε θα την αποκαλύπτουν, χωρίς τη συναίνεσή της, ως πηγή πληροφοριών – και εντεύθεν, ως υπεύθυνη επεξεργασίας – κατά τρόπο ώστε να διακυβεύεται η έγκαιρη και αποτελεσματική ενημέρωση των υποκειμένων, η οποία αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την άσκηση των δικαιωμάτων που τους αναγνωρίζει ο νόμος (δικαίωμα πρόσβασης, αντίρρησης)».

---

⁷² ο.π ΣτΕ 3154/2008, 2251-2/2005 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

2.6 ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΥΡΩΣΕΙΣ

Οι αποφάσεις στις οποίες έγινε αναφορά έχουν εκδοθεί υπό το καθεστώς του Ν.2472/1997 στον οποίο το πλαίσιο κυρώσεων για τις παραβάσεις του νόμου προβλέπονται στο άρθρο 21 του ως άνω νόμου. Στο σύνολο των περιπτώσεων που απασχόλησαν τις αποφάσεις του ΣτΕ το κυρίαρχο επιχείρημα των αιτούντων ήταν η παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας κατά την επιμέτρηση του ύψους του προστίμου από την Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα.

Στην με αριθμό ΣτΕ 292/2019 απόφαση με την οποία απορρίφθηκε η αίτηση ακύρωσης της ασφαλιστικής εταιρείας κατά της πράξης της ΑΠΔΠΧ για συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων κατά παράβαση των άρθρων 4, 5, 7 παρ.1 και 2 και 11 παρ.1 του Ν.2472/1997⁷³ το Δικαστήριο για την επιμέτρηση του επιβληθέντος προστίμου από την ΑΠΔΠΧ εκτιμά ότι λαμβάνεται υπόψη α) η βαρύτητα των παραβάσεων και β) την επελθούσα ζημία εις βάρος του υποκειμένου των δεδομένων, υπογράμμισε δε ότι το ύψος του προστίμου (10.000 Ευρώ) κείται στα κατώτατα όρια (300.000 – 500.000 δρχ) του πλαισίου επιμετρήσεως και ως εκ τούτου δεν αντιβαίνει στην αρχή της αναλογικότητας. Απέρριψε δε, τον ισχυρισμό της αιτούσας για δυνατότητα επιβολής της κύρωσης της προειδοποίησης, ως ηπιότερου μέσου, με την αιτιολογία ότι δεν μπορεί να χωρήσει άρση παραβάσεως σε ήδη επελθούσα ζημία.

Στην με αριθμό ΣτΕ 339/2019 απόφαση, το Δικαστήριο απέρριψε την αίτηση ακύρωσης της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων και επικύρωσε απόφαση της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, δυνάμει της οποίας το έτος 2013 είχε επιβληθεί πρόστιμο στη Γ.Γ.Π.Σ. για παραβίαση προσωπικών δεδομένων φορολογουμένων. Με την εν λόγω απόφασή του, το ΣτΕ απέρριψε την αίτηση ακύρωσης του αιτούντος υπουργού Οικονομικών κατά της ΑΠΔΠΧ και της προσβαλλόμενης απόφασής της, με την οποία η τελευταία είχε επιβάλει στη Γ.Γ.Π.Σ. πρόστιμο 146.735 χιλιάδων ευρώ, κρίνοντας ότι παραβίασε την υποχρέωσή της για λήψη κατάλληλων

---

⁷³ «.. ως αποδέκτης συνέλεξε, καταχώρισε στο αρχείο της και επεξεργάστηκε περαιτέρω τα ευαίσθητα δεδομένα της προσφεύγουσας, με την διαβίβαση όλου του ιατρικού φακέλου της από το νοσοκομείο ....., χωρίς την προηγούμενη ενημέρωση και συγκατάθεση της προσφεύγουσας, ως υποκειμένου των δεδομένων, για την συγκεκριμένη επεξεργασία και χωρίς την προηγούμενη άδεια της Αρχής, κατά παράβαση των άρθρων 4, 5, 7 παρ. 1 και 2 και 11 παρ. 1 του Ν. 2472/1997» ΑΠΔΠΧ 46/2011 διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://www.dpa.gr/el>

μέτρων ασφάλειας, γεγονός που οδήγησε σε ιδιαίτερα σοβαρό περιστατικό παραβίασης προσωπικών δεδομένων και συγκεκριμένα σε διαρροή δεδομένων που αφορούσαν το σύνολο σχεδόν των φορολογουμένων στην Ελλάδα. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με το ΣτΕ, για την επιμέτρηση του ύψους της διοικητικής κύρωσης του προστίμου εκτιμήθηκε α) η έκταση της μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης και παράνομης επεξεργασίας προσωπικών φορολογικών στοιχείων που διαπιστώθηκε, β) ο όγκος των προσωπικών δεδομένων και της μεγάλης χρονικής περιόδου, που αφορούσε η παραβίαση, γ) η φύση των δεδομένων, ορισμένα εκ των οποίων υπάγονται στην κατηγορία των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, καλυπτόμενα από το φορολογικό απόρρητο, καθώς επίσης και δ) η σημασία των εν λόγω δεδομένων για τα υποκείμενα αυτών, και δ) η σημασία της διαφύλαξης του φορολογικού απορρήτου χάριν της διασφάλισης της εμπιστοσύνης των πολιτών στη φορολογική αρχή, προς αποτροπή ενεργειών που κατατείνουν στην απόκρυψη φορολογητέας φορολογικής ύλης. Ενδιαφέρον παρουσιάζει η εξειδίκευση του χρόνου προσαρμογής που προτείνει η ΑΠΔΠΧ, στην έννοια «αμελλητί» διευκρινίζοντας ότι η πραγματοποίηση των συστάσεων για την αντιμετώπιση των προβλημάτων που εντόπισε η αρχή στην αιτούσα, ανταποκρίνεται στην έννοια της «άνευ υπαιτίου βραδύτητας». Η έννοια δε, του αντιμέτρου, ως ελαφρυντικού παράγοντα για τον παραβιάσαντα την εφαρμογή του νόμου για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την επιβολή ηπιότερης κύρωσης, περιλαμβάνει όσες ενέργειες έλαβαν χώρα από τον υπεύθυνο επεξεργασίας μετά το χρόνο σημείωσης της παράβασης σύμφωνα με την κρίση του ΣτΕ αποδεχόμενο το σκεπτικό της Αρχής σύμφωνα με την οποία « Για το ύψος της παραπάνω διοικητικής κύρωσης συνεκτιμώνται, ιδίως, η φύση και ο όγκος των δεδομένων, οι ενδεχόμενες και πραγματικές συνέπειες για τα υποκείμενα των δεδομένων από τη μη λήψη των κατάλληλων μέτρων ασφάλειας καθώς και τα τυχόν αντίμετρα (δηλαδή, διορθωτικά μέτρα) που λαμβάνει ο υπεύθυνος επεξεργασίας μετά τη διαπίστωση περιστατικού παραβίασης προσωπικών δεδομένων»⁷⁴

Στη με αριθμό ΣτΕ 1108/2017 η διοικητική κύρωση που επιβλήθηκε στην αιτούσα από την ΑΠΔΠΧ για την αγορά προσωπικών δεδομένων που αποκτήθηκαν κατά παράβαση των άρθρων 4 και 5 Ν.2472/1997 ήταν πρόστιμο 7.500 Ευρώ και καταστροφή του αρχείου

---

⁷⁴ ΑΠΔΠΧ 98/2013 απόφαση κατά της ΓΓΠΣ δημοσίευση: <https://www.dpa.gr/el/enimerwtiko/prakseisArxis/aporripsi-aitisis-therapeias-kata-tis-yp-arithm-982013-apofasis-tis-arhis>

που παράνομο είχε συλλεγεί. Το ύψος του προστίμου κρίθηκε από το Δικαστήριο αναλογικό και αιτιολογημένο βάσει των παραβάσεων που εντοπίστηκαν και των κριτηρίων που λήφθηκαν υπόψη από την Αρχή, ενώ σημειώθηκε ότι το ύψος του απέχει κατά πολύ από το ανώτατο όριο.⁷⁵

Στην με αριθμό ΣτΕ 1137/2020 απόφαση, που αφορούσε την επιβολή κυρώσεων λόγω παράνομης λειτουργίας συστήματος βιντεοεπιτήρησης σε μαιευτική κλινική, και επιβλήθηκε διοικητικό πρόστιμο ύψους 30.000 Ευρώ, διατάχθηκε η αφαίρεση του συστήματος βιντεοεπιτήρησης και η καταστροφή κάθε αρχείου με προσωπικά δεδομένα που συνελέγησαν από το ελεγχόμενο σύστημα, απορρίφθηκε ο ισχυρισμός της αιτούσας ότι οι επιβαλλόμενες σε βάρος της κυρώσεις παραβίαζαν την αρχή της αναλογικότητας διότι δεν λήφθηκε υπόψη από την ΑΠΔΠΧ το υπέρτερο συμφέρον την προστασίας της υγείας της επιτόκου που εξυπηρετούσε η τοποθέτηση του συστήματος. Και αυτό διότι κατά την κρίση του Δικαστηρίου οι κυρώσεις στηρίζονταν σε ειδικώς αιτιολογημένη κρίση της Αρχής συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των παραβάσεων και ειδικά τη βαρύτερη προσβολή της προσωπικότητας των επιτόκων, με τις συγκεκριμένες συνθήκες παρακολούθησής τους, την επί μακρόν λειτουργία του παράνομου συστήματος βιντεοεπιτήρησης, τον εξακολουθητικό χαρακτήρα των παραβάσεων και του μεγάλου αριθμού των υπό παρακολούθηση υποκειμένων. Ειδικά δε, για την βαρύτητα προσβολής της προσωπικότητας των επιτόκων, εξειδικεύθηκε από το Δικαστήριο ότι πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι επιτόκοι βιώνουν μια εξαιρετικά προσωπική στιγμή και βρίσκονται σε μια ιδιαίτερη σωματική και ψυχολογική κατάσταση, προετοιμαζόμενες για τοκετό, για τον λόγο αυτό η λήψη εικόνας τους χωρίς ενημέρωση προσβάλλει το δικαίωμα πληροφοριακής αυτοδιάθεσης και παραβιάζει τον πυρήνα της ανθρώπινης αξίας και το δικαίωμα της ελεύθερης ανάπτυξης της προσωπικότητάς τους.

Στην περίπτωση της εταιρείας που διενεργούσε τηλεφωνικές κλήσεις για διαφημιστικούς λόγους στην με αριθμό ΣτΕ 1451/2021 για το ύψος του προστίμου των 28.000 Ευρώ που επιβλήθηκε από την ΑΠΔΠΧ προβλήθηκε από την αιτούσα ότι κατά την επιμέτρησή του παραβιάστηκε η αρχή της αναλογικότητας διότι ο αριθμός των 47

---

⁷⁵πρβλ. ΣτΕ 1367/2008, 3135, 4154/2015 στις οποίες παραπέμπει η με αρ.ΣτΕ 1108/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

καταγγελιών κατά το διάστημα 2011-2015 είναι μικρός σε σχέση με το σύνολο των κλήσεων που πραγματοποιούνται από την εταιρεία με το αυτό περιεχόμενο. Το δικαστήριο κατέληξε ότι η εγγύτητα του προστίμου στο κατώτατο όριο του πλαισίου επιμέτρησης του νόμου, σε συνδυασμό με την σοβαρότητα των παραβάσεων, της χρονικής διάρκειας αυτών και του σημαντικού αριθμού των θιγομένων υποκειμένων από τις παραβάσεις αυτές αιτιολογούνται νομίμως από την ΑΠΔΠΧ και είναι σύμφωνες με την αρχή της αναλογικότητας. Η εταιρεία υπέβαλε ισχυρισμό περί παραβίασης της αρχής της ισότητας, συγκρίνοντας ποινές που επιβλήθηκαν σε ανταγωνίστριες εταιρείες, και στις οποίες επιβλήθηκαν είτε η κύρωση της σύστασης, είτε χρηματικό πρόστιμο σημαντικά κατώτερο από το επιβληθέν στην ίδια. Το δικαστήριο θεώρησε ότι η επιμέτρηση του προστίμου αποτελεί εξειδικευμένη και εξατομικευμένη κρίση, το κύρος της οποίας δεν συναρτάται προς την επιβολή κυρώσεων σε άλλα πρόσωπα, έστω και για παρόμοιες παραβάσεις.⁷⁶

Στην με αριθμό ΣτΕ 1662/2017 απόφαση, επί αιτήσεως ακύρωσης ανώνυμης τραπεζικής εταιρείας κατά πράξης της ΑΠΔΠΧ, με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο 50.000 Ευρώ, εκ των οποίων 10.000 Ευρώ για μη τήρηση των κατάλληλων μέτρων ασφαλείας και προστασίας προσωπικών δεδομένων, με συνέπεια την απώλεια κρίσιμων εγγράφων για την υπηρεσιακή του σταδιοδρομία και 40.000 Ευρώ για παράβαση του δικαιώματος πρόσβασης του άρθρου 12 λόγω καθυστερημένης, λόγω παρόδου διαστήματος ανώτερου των 15 ημερών (παρ.4 αρ.12 Ν.2472/1997) και ελλιπούς ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης, λόγω μη χορήγησης των εγγράφων που κατά δήλωση του υπευθύνου επεξεργασίας δεν περιλαμβάνονταν στο φάκελο. Το Δικαστήριο έλαβε υπόψη την βαρύτητα των παραβάσεων και σημείωσε ότι δεν επιβάλλεται η περαιτέρω εξειδίκευση της βαρύτητας της παράβασης⁷⁷. Επίσης, λαμβάνεται υπόψη ότι για την στοιχειοθέτηση της παράβασης δεν απαιτείται η επέλευση της βλάβης του υποκειμένου των δεδομένων⁷⁸ αλλά εν προκειμένω λήφθηκε υπόψη η προσβολή που επήλθε στο υποκείμενο από τις ενέργειες και παραλείψεις των οργάνων της τράπεζας, διότι ο υπάλληλος ασκούσε τα εργασιακά του δικαιώματα, για τα οποία η τεκμηρίωση

⁷⁶ ο.π ΣτΕ 1094/2018, 104/2018 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

⁷⁷ ο.π ΣτΕ 150/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

⁷⁸ Ο.π ΣτΕ 1622/2012, 150/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

προερχόταν από τα αιτηθέντα έγγραφα. Τέλος, επανέλαβε την σκέψη ότι το πρόστιμο κείται εντός των ορίων που θέτει ο νόμος και μάλιστα εγγύτερα στο κατώτερο όριο και ως εκ τούτου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι προσβάλλει την αρχή της αναλογικότητας, όπως ισχυρίστηκε η αιτούσα.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1716/2020 απόφαση, επί αιτήσεως ακύρωσης Οργανισμού Ασφάλισης κατά πράξης της Αρχής με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο 5.000 Ευρώ λόγω μη συμμόρφωσης με προγενέστερη απόφασή της και επιβολής της κύρωσης καταστροφής αρχείου πρέπει να σημειωθούν τα κάτωθι. Η απόφαση με την οποία δεν είχε συμμορφωθεί το αιτούν περιλάμβανε αφενός μία προειδοποίηση για μη συνέχιση συγκεκριμένης επεξεργασίας στοιχείων και αφετέρου υποχρέωση καταστροφής του υπάρχοντος αρχείου για την κατηγορία των ασφαλισμένων άνω των 55 ετών και επεξεργασία μόνο των στοιχείων που είναι απαραίτητα για την ασφαλιστική σχέση και διαγραφή των υπολοίπων για όσους είναι κάτω των 55 ετών και έχουν αναλάβει εργασία καθώς και για όσους λαμβάνουν σύνταξη λόγω θανάτου. Το Δικαστήριο έκρινε ότι οι δύο αποφάσεις της Αρχής είναι αυτοτελείς εκτελεστές διοικητικές πράξεις και ότι η Αρχή έχει το δικαίωμα να επανέλθει για να εξετάσει εάν υπήρξε συμμόρφωση και να επιβάλει, σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, κάποια από τις άλλες διοικητικές κυρώσεις. Δεν προϋποτίθεται δε, η υποχρέωση της αρχής να τάξει ορισμένη προθεσμία για την άρση της παράβασης, προκειμένου να επανελέγξει⁷⁹. Τέλος για τον έλεγχο του ύψους του προστίμου με βάση την αρχή της αναλογικότητας, των 5.000 Ευρώ, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η Αρχή συνεκτίμησε νόμιμα κριτήρια, δηλαδή την βαρύτητα της παράβασης και την οικονομική δυνατότητα του αιτούντος και ότι ο πρόστιμο απέχει κατά πολύ από το ανώτατο όριο του νόμου του άρθρου 21 παρ.1 περ. β Ν.2472/1997 (όριο 146.735 Ευρώ ή 50.000.000 δρχ).

Στην με αριθμό ΣτΕ 1774/2016 απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης ασφαλιστικής εταιρείας κατά της πράξης της ΑΠΔΠΧ με την οποία επιβλήθηκε πρόστιμο 15.000 Ευρώ για παραβίαση του άρθρου 10 παρ.3 Ν.2472/1997 για μη τήρηση των κατάλληλων μέτρων για την ασφάλεια των ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων και την προστασία τους, με την επιλογή ικανοποίησης του δικαιώματος πρόσβασης του υποκειμένου διά

---

⁷⁹ Ο.π. ΣτΕ Ολομ 3804/2001, 2279/2001, 2283/2001, 2284/2001, βλ. και ΣτΕ 133/2018, 1505/2005 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

θυροκολλησεως κρίθηκε ότι το ύψος του προστίμου δεν αντιβαίνει στην αρχή της αναλογικότητας διότι κείται στα κατώτερα όρια που προβλέπει ο νόμος και δεν είναι δυσανάλογο λαμβανομένης της βαρύτητας της παραβάσεως.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1863/2021 απόφαση, η επιβολή προστίμου 5.000 ευρώ για την παράνομη επεξεργασία δεδομένων και 5.000 Ευρώ για την μη ικανοποίηση του δικαιώματος πρόσβασης καθώς και της κύρωσης της προειδοποίησης για συμμόρφωση με την υπόδειξη για ειδική ενημέρωση των πελατών της τράπεζας για το Σύστημα ΣΣΧ και το Σύστημα Βαθμολογικής Συμπεριφοράς και απαίτησης ειδικής συγκατάθεσης προς τούτο εντός διαστήματος 2 μηνών με ενημέρωση της αρχής, κρίθηκε ως προς τα χρηματικά πρόστιμα σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας και εγγύτητα του κατώτατου ορίου, ενώ δεν μπορούσε να επιλεχθεί ηπιότερη κύρωση από το πρόστιμο για ήδη συντελεσθείσα παράβαση.

Στην με αριθμό ΣτΕ 1957/2019 απόφαση, επί αιτήσεως ακύρωσης κατά πράξης της ΑΠΔΠΧ για παράνομη συλλογή και επεξεργασία προσωπικών δεδομένων από δύο εταιρείες με αντικείμενο την συλλογή, επεξεργασία και περαιτέρω διαβίβαση προσωπικών δεδομένων αλλά και με σκοπό την εμπορική και διαφημιστική προώθηση, χωρίς την συγκατάθεση των υποκειμένων, το Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υπήρξε παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας, ως προς την επιβολή των προστίμων από την ΑΠΔΠΧ, ως προς την πρώτη αιτούσα ύψους 100.000 Ευρώ για δύο παραβάσεις, διότι έλαβε υπόψη την βαρύτητα των παραβάσεων, το γεγονός ότι αυτή είχε ήδη τιμωρηθεί με πρόστιμο και υποχρέωση διαγραφής αρχείων για τα οποία δεν υπήρχε συγκατάθεση, την πρόθεση αποκομίσεως κέρδους, καθώς και τους ισχυρισμούς για την οικονομική της κατάσταση, ήτοι όλα τα κριτήρια που προβλέπει η διάταξη του άρθρου 21 παρ. 2 του ν. 2472/1997, ενώ, ως προς την δεύτερη αιτούσα το πρόστιμο των 15.000 ευρώ απέχει πολύ από το κατά την διάταξη του άρθρου 21 παρ. 1 εδ. β' ανώτατο όριο των 150.000 ευρώ.⁸⁰.

Στην με αριθμό ΣτΕ 2683/2010 απόφαση επί αιτήσεως ακύρωσης κατά πράξης της ΑΠΔΠΧ με επιβολή της κύρωσης της καταστροφής αρχείου που συνελέγη άνευ προηγούμενης ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων από το ΙΚΑ και τα οποία διαβιβάστηκαν σε πρώην εργοδότη των υποκειμένων, κρίθηκε ότι το μέτρο αυτό δεν

---

⁸⁰ Σχετικά βλ. ΣτΕ 11108. 3040/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>

είναι δυσανάλογο διότι η παραβίαση για την οποία επιβλήθηκε είναι η παράβαση του δικαιώματος ενημέρωσης των υποκειμένων των δεδομένων κατ'άρθρο 11 παρ.3 Ν.2472/1997 και ότι η πρώην εργοδότης δύναται να τα ανακτήσει από τα αρχεία του ΙΚΑ, τα οποία εξακολουθούν να τηρούνται, με τις νόμιμες διατυπώσεις, έστω και αν είναι χρονοβόρα διαδικασία διότι η παραβίαση του άρθρου 11 παρ. 3 Ν.2472/1997 συνιστά νόμιμη αιτιολογία της προσβαλλόμενης πράξης.

Στην με αριθμό ΣτΕ 2768/2020 απόφαση κατά πράξης της ΑΠΔΠΧ με την οποία επιβλήθηκε α) πρόστιμο συνολικού ύψους 60.000 Ευρώ, β) η κύρωση της καταστροφής δεδομένων που τηρούνταν καθ'υπέρβαση του χρόνου διατήρησης, γ) η σύσταση να ενημερώνει στο εξής τα υποκείμενα των δεδομένων για τα δικαιώματά τους και δ) η σύσταση να υποβάλει κάθε τροποποίηση του εσωτερικού κανονισμού επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων στην Αρχή χωρίς καθυστέρηση και να ενημερώνει τους εργαζομένους της σχετικά με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τον οργανισμό αυτό, απέρριψε όλους τους ισχυρισμούς της αιτούσας περί παράβασης των αρχών χρηστής διοίκησης και της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, καθώς και της αρχής της αναλογικότητας, δεχόμενο ότι οι διοικητικές κυρώσεις που τις επιβλήθηκαν ήταν νόμιμες, *«εν όψει της σοβαρότητας των αποδιδόμενων στην αιτούσα αυτοτελών παραβάσεων, της χρονικής διάρκειας αυτών και του σημαντικού αριθμού των θιγόμενων από τις παραβάσεις υποκειμένων των δεδομένων»*. Ενώ, επισημαίνει ότι το γεγονός ότι τελέστηκαν παραβάσεις δεν αίρει η εκούσια, από την αιτούσα, διαγραφή των αρχείων, καθώς τούτο επιβάλλεται υποχρεωτικώς από την ίδια την Αρχή ως το μόνο ενδεδειγμένο μέσο για την παύση της παράνομης επεξεργασίας των δεδομένων αυτών.

3. Η ΝΟΜΟΛΟΓΙΑ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ – ΠΟΙΝΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Εντός του προαναφερθέντος νομοθετικού πλαισίου μέσω της διαμορφωθείσας νομολογίας των Πολιτικών και Ποινικών Δικαστηρίων της Ελληνικής Επικράτειας όλων των βαθμίδων, με κορωνίδα τον Άρειο Πάγο, ο οποίος αποτελεί το ανώτατο ακυρωτικό δικαστήριο της πολιτικής και ποινικής δικαιοσύνης της Ελλάδας, θα προσεγγίσουμε και θα εξετάσουμε ζητήματα προσωπικών δεδομένων που άπτονται της προστασίας αυτών

από την αθέμιτη και παράνομη επεξεργασία τους. Επί τη βάση των θεμελιωδών αρχών και κανόνων του Ευρωπαϊκού Δικαίου για την προστασία των δεδομένων, σε συνδυασμό με τις προϋποθέσεις νόμιμων περιορισμών των δικαιωμάτων στην προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που θέτουν ο ΧΘΔΕΕ και η ΕΣΔΑ. Συγκεκριμένα, στο άρθρο 52 του ΧΘΔ αναγνωρίζεται η επιβολή περιορισμών στην άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 7 και 8 του Χάρτη, η οποία και επιτρέπεται μόνο εάν οι περιορισμοί αυτοί προβλέπονται από το νόμο, επιδιώκουν θεμιτό σκοπό, σέβονται την ουσία των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών, είναι αναγκαίοι, σε μία δημοκρατική κοινωνία, τηρουμένης της αρχής της αναλογικότητας. Οι ίδιοι περιορισμοί αναγνωρίζονται και επιβάλλονται και βάσει της ΕΣΔΑ. Άλλωστε τόσο το ΔΕΕ, όσο και το ΕΔΔΑ παραπέμπουν το ένα στις αποφάσεις του άλλου, «στα πλαίσια του συνεχούς διαλόγου μεταξύ των δύο δικαστηρίων και της επιδίωξης εναρμονισμένης ερμηνείας των κανόνων περί προστασίας δεδομένων»⁸¹. Η μέριμνα της πολιτικής δίκης για την επίλυση των ζητημάτων που αναφύονται σε ιδιωτικές διαφορές και της ποινικής δίκης για την διασφάλιση δικαιωμάτων έναντι του Κράτους, διαγράφει ένα διαφορετικό από τα διοικητικά δικαστήρια, πεδίο στάθμισης εννόμων αγαθών στο οποίο φαίνεται άμεσα και καθαρά, η επίπτωση της ερμηνείας και εφαρμογής του ρυθμιστικού πλαισίου για τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα. Στο πλαίσιο αυτό γίνεται η ευθεία αντιπαράθεση μεταξύ των δικαιωμάτων του υποκειμένου των δεδομένων και των δικαιωμάτων του χρήστη αυτών και σταθμίζεται από τη δικανική κρίση η έκταση της προστασίας εκάστου των συγκρουόμενων συμφερόντων.

3.1 Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΠΟΙΝΙΚΗ ΔΙΚΗ

Η αρχή της αναγκαιότητας, με την έννοια ότι τα δεδομένα που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν πρέπει να είναι τα απολύτως αναγκαία και πρόσφορα και ότι ο επιδιωκόμενος σκοπός δε μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα. Επιπλέον, όταν τα δεδομένα δεν πρέπει να είναι περισσότερα από όσα είναι απολύτως απαραίτητα για την υπεράσπιση του δικαιώματος (αρχή της αναλογικότητας)⁸².

---

⁸¹ Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, έκδοση 2018, διαθέσιμο στην ιστοθέση <https://fra.europa.eu>.

⁸² Βλ. ΣτΕ 1616/2012, ΣτΕ 2252/2005, ΑΠ 1923/2006, ΤΝΠ QUALEX.

Στην με αριθμό ΑΠ (Ποιν) 254/2021 απόφαση απερρίφθη αίτηση αναίρεσης του κατηγορουμένου με μοναδικό λόγο το γεγονός ότι «το Δικαστήριο θεμελίωσε την καταδικαστική σε βάρος του κρίση σε απαγορευμένο αποδεικτικό μέσο, λαμβάνοντας υπόψη του ψηφιακό δίσκο, που περιείχε βιντεοληπτικό υλικό από κλειστό κύκλωμα καταγραφής σκηνών ιδιωτικού χώρου στάθμευσης, παρά τις ενστάσεις του ότι τινί τρόπω παραβιάζονται τα υπερασπιστικά του δικαιώματα»⁸³. Ειδικότερα, σύμφωνα με το σκεπτικό της απόφασης έγινε δεκτό ότι «είναι νόμιμη η δικονομική αξιοποίηση του συγκεκριμένου βιντεοληπτικού υλικού, καθώς και των εξ αυτού εξαχθεισών φωτογραφιών, από το κλειστό κύκλωμα καταγραφής ιδιωτικού χώρου στάθμευσης αυτοκινήτων, το οποίο και κατασχέθηκε, λόγω της σοβαρότητας των τελεσθέντων αδικημάτων και ως το μοναδικό αποδεικτικό μέσο, από το οποίο δύναται να προκύπτει ο δράστης των υπό κρίση άδικων πράξεων». Η εν λόγω δικαστική απόφαση απέρριψε τον ισχυρισμό περί παραβίασης του συνταγματικού δικαιώματος του κατηγορούμενου στα προσωπικά του δεδομένα (άρθρο 9Α του Συντάγματος), που θα απαιτούσε συναίνεση αυτού, δεχόμενη ότι η συμπεριφορά του, όπως αυτή είχε καταγραφεί από τις κάμερες κλειστού κυκλώματος, είχαν καταγράψει κινήσεις του σε δημόσιο χώρο και όχι στην οικία του ή δε ιδιωτικό προσωπικό του χώρο. Δεχόμενη περαιτέρω, ότι και με βάση την αρχή της αναλογικότητας, «τα πληγέντα από τις υπό κρίση πράξεις του δράστη αγαθά κρίνονται σαφώς υπέρτερα της προστασίας των προσωπικών του δεδομένων, αφού, σε αντίθετη περίπτωση δε θα μπορούσε να γίνει χρήση του μοναδικού αποδεικτικού μέσου στο οποίο βασίστηκε η καταγγελία της παθούσας» κρίνοντας ότι η προστασία της ανθρώπινης αξίας του θύματος από τις εν λόγω αξιόποινες πράξεις υπερερεί των άλλων εννόμων αγαθών που τυγχάνουν συνταγματικής προστασίας⁸⁴. Χαρακτηριστικό είναι ότι ο ΑΠ στην εν λόγω απόφασή του μνημονεύει την Οδηγία 1/2011 της ΑΠΔΠΧ που αναφέρεται στην εγκατάσταση και λειτουργία συστημάτων βιντεοεπιτήρησης σε δημόσιους χώρους, επικαλούμενος στο σκεπτικό του το άρθρο 2 της εν λόγω Οδηγίας, το οποίο ορίζει «...ο σκοπός της προστασίας προσώπων ή και αγαθών δικαιολογείται από το έννομο συμφέρον ή τη νομική υποχρέωση του ιδιοκτήτη ή του διαχειριστή ενός χώρου να προστατεύσει το χώρο, καθώς και τα αγαθά που ευρίσκονται στο χώρο αυτό από

---

⁸³ Μ. Σκόνδρα, παρατ. στην ΑΠ 254/2021 (Τμ. Ζ' Ποιν.), ΔΙΤΕ 3/2021, ΤΝΠ QUALEX.

⁸⁴ ΑΠ (Ποιν) 254/2021, ΠοινΔικ, 12/2021, ΔΙΤΕ (πρώην ΔΙΜΕΕ) 3/2021, ΤΝΠ QUALEX.

παράνομες πράξεις...και η προστασία προσώπων ή/και αγαθών με συστήματα βιντεοεπιτήρησης μπορεί να επιδιώκεται είτε (...), είτε από νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου (Ν.Π.Δ.Ι) ή φυσικό πρόσωπο που διαχειρίζεται το χώρο ή έχει νόμιμο δικαίωμα ή υποχρέωση σύμφωνα με τις διατάξεις του νόμου ή σε εκτέλεση σύμβασης με τον κύριο του χώρου». Καταλήγοντας, ότι «σύμφωνα και με τις διατάξεις ...του ΚΠοιν.Δ είναι δυνατόν να προσαχθούν και να αναγνωσθούν ενώπιον του ποινικού δικαστηρίου έγγραφα που άπτονται των προσωπικών ή και ευαίσθητων δεδομένων, προκειμένου να αναζητηθεί και ευρεθεί η ουσιαστική αλήθεια της υπόθεσης»⁸⁵.

Στο ζήτημα της εφαρμογής της αρχής της αναλογικότητας εστιάζει και η ΑΠ (Ποιν) 954/2020 απόφαση. Στην προκειμένη περίπτωση, το Ανώτατο Ακυρωτικό απέρριψε αίτηση αναίρεσης των αναιρεσειουσών κατά καταδικαστικής απόφασης του Τριμελούς Εφετείου Πλημμελημάτων Θράκης, οι οποίες ισχυρίζονταν ότι για την καταδίκη τους χρησιμοποιήθηκαν αποδεικτικά μέσα που είχαν αποκτηθεί με αξιόποινες πράξεις, γεγονός που συνιστούσε παραβίαση του απορρήτου των επικοινωνιών, αλλά και των προσωπικών τους δεδομένων και της ιδιωτικής τους ζωής. Εν προκειμένω, ασκήθηκε ποινική δίωξη σε βάρος δικαστικών υπαλλήλων για τα αδικήματα της νόθευσης και υπεξαγωγής εγγράφων ποινικών δικογραφιών (άρθρα 242, 263 και 263Α ΠΚ) με αποδεικτικό υλικό που εντοπίστηκε σε υπηρεσιακό υπολογιστή τρίτου προσώπου και εξήχθη χωρίς την χρήση κωδικών, διότι οι κατηγορούμενη δεν είχε αποσυνδέσει το προσωπικό της κωδικό από τον υπολογιστή, ήτοι ήταν προσβάσιμο σε κάθε έναν που συνδεόταν στον ίδιο υπολογιστή μετά την χρήση από την κατηγορούμενη.

Το Δικαστήριο, στις αντιρρήσεις της υπεράσπισης ως προς την χρήση των παραπάνω δεδομένων ως αντικείμενων στις διατάξεις του άρθρου 19Σ (απόρρητο των επικοινωνιών) και 9 και 9Α Σ (προστασία προσωπικών δεδομένων και ιδιωτικής ζωής) απάντησε ότι ορθώς αξιοποιήθηκαν ως αποδεικτικό υλικό, εφόσον οι συνομιλίες ανευρέθησαν σε υπηρεσιακό ηλεκτρονικό υπολογιστή που διέθεσε η υπηρεσία σε τρίτον υπάλληλο και όχι στις κατηγορούμενες και χωρίς να απαιτηθεί η χρήση κωδικών χρήστη ή πρόσβασης, εφόσον α) η επικοινωνία θεωρείται ολοκληρωμένη και σταματάει να προστατεύεται από τη στιγμή που ο παραλήπτης λαμβάνει γνώση του περιεχομένου

---

⁸⁵ ΑΠ 954/2020, 49/2011, 171/2017, 1520/2017, ΤΝΠ QUALEX.

⁸⁶και β) το προφίλ κατηγορούμενης στη διαδικτυακή πλατφόρμα παρέμενε ενεργό στον υπολογιστή και συνεπώς η πρόσβαση έλαβε χώρα χωρίς την καταχώριση κωδικών⁸⁷.

Το ποινικό Δικαστήριο, δίνει έμφαση στο δικαίωμα στην προστασία προσωπικών δεδομένων σταθμίζοντάς το με την προστασία του δικαιώματος στην έννομη προστασία. Θέτοντας ως όριο την προστασία άλλων συνταγματικών δικαιωμάτων, διαπιστώνει ότι είναι «..Δυνατή η προσαγωγή και ανάγνωση εγγράφων που άπτονται των προσωπικών ή και ευαίσθητων δεδομένων, προκειμένου να αναζητηθεί και ευρεθεί η ουσιαστική αλήθεια της υπόθεσης» διότι δεν υπάρχει δυνατότητα για εφαρμογή ηπιότερων⁸⁸ μέσων προκειμένου να προστατευθεί το προσβληθέν συνταγματικό δικαίωμα (20Σ).

Άλλη μία περίπτωση ευθείας παραβίασης των διατάξεων του Συντάγματος για το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου, των διατάξεων του Ν.2472/1997 «Περί προστασίας του ατόμου από την Επεξεργασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα» και του άρθρου 8 της ΕΣΔΑ αντιμετώπισε το Δικαστήριο του Αρείου Πάγου στην με αριθμό 505/2020⁸⁹ απόφασή του, δεχόμενο ότι κατηγορούμενος χωρίς δικαίωμα και άνευ της συγκατάθεσης του υποκειμένου των δεδομένων - πολιτικώς ενάγουσας προέβη αρχικά στην δημιουργία αρχείου αποθήκευσης ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων της, με την καταγραφή - μαγνητοσκοπήση, με τη χρήση της ψηφιακής κάμερας συσκευής κινητής τηλεφωνίας, οπτικοακουστικού υλικού στο οποίο και απεικονιζόταν η ανωτέρω πολιτικώς ενάγουσα κατά τη διάρκεια ερωτικών ανευρέσεών της με τον κατηγορούμενο, παραβιάζοντας κατ' αυτόν τον τρόπο ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα της, η οποία ουδέποτε παρείχε τη σχετική της συγκατάθεση ή συναίνεση προς

---

⁸⁶ Βλ. ΟΛΑΠ 954/2020 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ «Ειδικά για τα ηλεκτρονικά μηνύματα και το ότι αυτά δεν καλύπτονται από τις εγγυήσεις του απορρήτου, μετά την ανάγνωσή τους, έχει εκδοθεί η από 2.3.2006 απόφαση του Γερμανικού Συνταγματικού Δικαστηρίου, σύμφωνα με την οποία τα εν λόγω μηνύματα, από τη στιγμή που έχουν αποθηκευθεί στον ηλεκτρονικό υπολογιστή του παραλήπτη τους δεν προστατεύονται από το απόρρητο των επικοινωνιών (άρθρο 10 παρ. 1 του Θεμελιώδους Νόμου της Βόννης), αλλά με βάση το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού (άρθρο 1 παρ.1 και 2 παρ. 1 του Θεμελιώδους Νόμου της Βόννης)».

⁸⁷ Βλ. ΟΛΑΠ 1/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ

⁸⁸ Βλ. ΑΠ 954/2020 με παραπομπή στην ΟΛΑΠ 1/2017 ΤΝΠ ΝΟΜΟΣ ό.π στις Α.Π.Δ.Π.Χ. 8/2005, 9/2005, 57/2009 «Όπως έχει κρίνει κατ' επανάληψη η Αρχή Προστασίας προσωπικών Δεδομένων, η χρήση ενώπιον δικαστηρίου προσωπικών δεδομένων που έχουν συλλεχθεί, χωρίς προηγούμενη συναίνεση του ενδιαφερομένου, είναι θεμιτή, εφόσον "ο επιδιωκόμενος σκοπός της προάσπισης των δικαιωμάτων δεν μπορεί να επιτευχθεί με άλλα ηπιότερα μέσα».

⁸⁹ ΑΠ 505/2020, Α' Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>.

τούτο, στη διατήρηση και φύλαξη του αρχείου αυτού και στη συνέχεια στην περαιτέρω επεξεργασία του με τη μετάδοσή του, μέσω του διαδικτύου, σε απροσδιόριστο αριθμό ατόμων.

3.2 Η ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΑΣΤΙΚΗ ΔΙΚΗ

Το ζήτημα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων έχει πολλάκις τεθεί ενώπιον των Εθνικών και Ευρωπαϊκών Δικαστηρίων προς τον χώρο εργασίας. Με δεδομένο ότι ο χρόνος εργασίας καταλαμβάνει μεγάλο μέρος της ζωής του ανθρώπου, αντιβαίνει στην έννοια των θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η πλήρης εγκατάλειψη του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικής ζωής και των προσωπικών δεδομένων στο κατώφλι της εργασίας τους.⁹⁰ Ωστόσο το δικαίωμα προστασίας στην ιδιωτική ζωή και την προστασία των δεδομένων, ερμηνεύεται σταθμιστικά απέναντι σε δικαιώματα τρίτων ή για λόγους δημοσίου συμφέροντος, οι οποίοι σαφώς πρέπει να προβλέπονται από το νόμο και να τελούν σε γνώση του εργαζομένου-υποκειμένου των δεδομένων. Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ) έχει κρίνει, ότι στο πλαίσιο της λειτουργίας της Επιχείρησης και, ειδικότερα, στον χώρο εργασίας είναι επιτρεπτές πιο εκτεταμένες επεμβάσεις στην ιδιωτική ζωή των εργαζομένων. Ο σκοπός της συλλογής και επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα των εργαζομένων επιτρέπεται αποκλειστικά καταρχήν για τους σκοπούς που συνδέονται άμεσα με τη σχέση απασχόλησης και την οργάνωση της εργασίας, αλλά δεν μπορούν να φτάνουν στο σημείο της κατάργησης κάθε αυτονομίας του εργαζομένου διότι συνιστά προσβολή της αξίας του ατόμου.

Στην με αριθμό ΜΠρΧαν. 6/2020 αντιμετωπίζεται το θέμα της επιτήρησης του εργαζομένου και της πρόσβασης του εργοδότη σε προσωπικά δεδομένα μέσω προγράμματος καταγραφέα οθόνης στον ηλεκτρονικό υπολογιστή σε αντιδιαστολή με το δικαίωμα του εργοδότη να προστατεύει την επιχείρησή του. Η απόφαση αυτή προσέγγισε ερμηνευτικά το ζήτημα της επεξεργασίας δεδομένων και αποσαφήνισε ότι συνιστούν «προσωπικά» άλλως «ιδιωτικά» δεδομένα τα στιγμιότυπα οθόνης που

---

⁹⁰ Βλ. σχ. Σ.Παπαστεργίου σχολιασμός της με αριθμό ΜΠρΧ 6/2020, Επιθεώρηση Δικαίου Πληροφορικής @ Information Law Journal, τόμος 1, τεύχος 1 (2020) δημοσιευμένη στην ιστοθέση <http://ejournals.lib.auth.gr/infolawj/>

εμφάνιζαν την πλοήγηση της εργαζομένης στο διαδίκτυο και ότι αυτές οι πληροφορίες, που απέβλεπαν στην εξυπηρέτηση των προσωπικών της συμφερόντων, είχαν επιτραπεί σιωπηρά από τον εργοδότη που ανεχόταν την χρήση εκ μέρους της εργαζομένης για προσωπικούς λόγους. Υπό το σκεπτικό αυτό ήτοι της αποδοχής του εργοδότη χρήσης της υλικοτεχνικής υποδομής του υπολογιστή για προσωπικούς λόγους, τα δεδομένα αυτά εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των άρθρων 9 παρ.1 Σ και 8 ΕΣΔΑ και ως εκ τούτου προστατεύονται από το άρθρο 9Α Σ. Το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι εφόσον προστατεύεται η συμπεριφορά της εργαζομένης από το Σύνταγμα, προβαίνει στην εφαρμογή των διατάξεων του Ν.2472/1997 και ΓΚΠΔ (καθώς το επίδικο χρονικό διάστημα καταλαμβάνεται από αμφότερες τις νομοθετικές προβλέψεις) και διερευνά την συνδρομή αφενός της ενημέρωσης του υποκειμένου και αφετέρου της συγκατάθεσης αυτού, διατυπώνοντας την άποψη ότι α) η τοποθέτηση ένδειξης περί ύπαρξης καταγραφής οθόνης δεν πληροί τους όρους της ενημέρωσης του υποκειμένου ότι τα προσωπικά της δεδομένα θα τύχουν επεξεργασίας και β) η χρήση του υπολογιστή παρά την ύπαρξη ένδειξης δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι συνιστά την συγκατάθεση/συναίνεση⁹¹, που ο νόμος προβλέπει⁹² ότι απαιτείται για την επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Το Δικαστήριο προβαίνει σε διερεύνηση τυχόν άλλων βάσεων σύννομης επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων του υποκειμένου άνευ της συγκατάθεσής του και διαπιστώνει ότι τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται ο εργοδότης δεν καταλείπουν περιθώριο εφαρμογής οιασδήποτε εκ των νομικών βάσεων του άρθρου 6 παρ.1 εδ. β⁹³, γ και στ⁹⁴ ΓΚΠΔ. Προκρίνεται, εν προκειμένω ότι η διαφύλαξη

---

⁹¹ Βλ. ΜΠρΧ 6/2020 «Τούτο δε, διότι όπως προαναφέρθηκε, η σιωπή, τα προσυμπληρωμένα τετραγωνίδια ή η αδράνεια εξαιρούνται ρητώς από τις περιπτώσεις παροχής συγκατάθεσης κατά τον ΓΚΠΔ».

⁹² Βλ. ΜΠρΧ 6/2020 «.. Επομένως, η ανάγκη χορήγησης διακριτής συγκατάθεσης τονίζεται πλέον ρητώς στην εν λόγω αιτιολογική σκέψη, αφού για να μπορεί να θεωρηθεί ότι η συγκατάθεση παρέχεται «ελεύθερα» και «εν πλήρει επιγνώσει», δεν αρκεί αυτή να είναι μόνο ενεργή, αλλά πρέπει να είναι και διακριτή (βλ. Προτάσεις Γ.Ε., ό.π., σκέψη 75)...»

⁹³ Βλ. ΜΠρΧ 6/2020 «. η δε επεξεργασία τους δεν ήταν απαραίτητη τόσο για την απόφαση περί σύναψης σύμβασης εργασίας όσο και κατόπιν μετά την σύναψη της σύμβασης εργασίας και την εκτέλεσή της..»

⁹⁴ Βλ. ΜΠρΧ 6/2020 «Ενώ ουδεμία υπόνοια του εναγομένου για τη διάπραξη από την ενάγουσα ποινικά κολάσιμων πράξεων ή για την εκδήλωση οιασδήποτε αντισυμβατικής και εν γένει παράνομης συμπεριφοράς της υφίστατο (ούτε αποδείχθηκαν τέτοιες συμπεριφορές) και εν γένει ουδεμία δικαιολογητική βάση για την κατά τα ανωτέρω επεξεργασία από τον εναγόμενο των προσωπικών δεδομένων της ενάγουσας συντρέξε».

των συμφερόντων της επιχείρησης του εργοδότη μπορούσε να λάβει χώρα με ηπιότερα μέσα, όπως για παράδειγμα η χρήση φίλτρων για την απαγόρευση εισόδου της εργαζομένης σε συγκεκριμένες σελίδες κατά την ώρα της εργασίας της, εξυπηρετώντας την αρχή αναλογικότητας, χωρίς να απειλείται η προσωπικότητα του εργαζομένου από την επιβολή «εξαντλητικής επιτήρησης» και την χειραγώγηση της συμπεριφοράς μέσω της περιχαράκωσής του στο προδιαγεγραμμένο από τον εργοδότη πλαίσιο. Σημειώνεται από τον Σ.Παπαστεργίου στο σχολιασμό της εν λόγω υπόθεσης ότι διατίθενται μέτρα πρόληψης αντί καταστολής στην υπηρεσία του εργοδότη για την διαφύλαξη των συμφερόντων της επιχείρησης, όπως «φίλτρα» που εμποδίζουν την είσοδο δε συγκεκριμένες σελίδες, προγράμματα λογισμικού «TeamViewer», ώστε να περιορίζεται η διείσδυση στον σκληρό πυρήνα της ιδιωτικής ζωής του εργαζομένου χωρίς να διαταράσσεται η ισορροπία των δικαιωμάτων των δύο πλευρών.

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η με ΜΕφΠειρ 595/2020⁹⁵ απόφαση, καθώς, όπως προκύπτει από το ιστορικό της, η ενάγουσα δυνάμει συμβάσεως ναυτικής εργασίας προσλήφθηκε και ναυτολογήθηκε στο λιμάνι του Πειραιά με την ειδικότητα της θαλαμηπόλου σε πλοίο το οποίο ανήκε στην κυριότητα της πρώτης των εναγομένων κατά τον εφοπλισμό αυτού στη δεύτερη των εναγομένων. Κατόπιν εντολής του υπευθύνου πληρωμάτων της πρώτης εναγομένης παραπέμφθηκε σε κλινική προκειμένου να πραγματοποιήσει τις δέουσες ιατρικές εξετάσεις για τη χορήγηση ιατρικού πιστοποιητικού προς ναυτολόγηση. Ωστόσο, η ενάγουσα, πέραν των προβλεπόμενων ιατρικών εξετάσεων, κατ' απαίτηση της πρώτης των εναγομένων υπεβλήθη σε εξέταση ανίχνευσης φαρμακευτικών ουσιών, τα δε αποτελέσματα απεστάλησαν απευθείας στην πρώτη των εναγομένων μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, η οποία ευθύς έλαβε γνώση αυτών, έδωσε εντολή στη δεύτερη των εναγομένων να προβεί σε καταγγελία της σύμβασης της ενάγουσας.

Εν προκειμένω, ως προς τα θέματα προστασίας δεδομένων τίθενται υπό διερεύνηση ενδιαφέροντα ζητήματα, όπως η νομιμότητα της επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, όπως είναι τα δεδομένα υγείας εργαζόμενου, ο οποίος υποβάλλεται σε πρόσθετες ιατρικές εξετάσεις, πέραν αυτών που ορίζει ο νόμος. Η

---

⁹⁵ ΜΕφΠειρ 595/2020 (Τμ.Ναυτ.Διαφορών), «Διάλογος με τη νομολογία, Ιδιωτικότητα – Προσωπικά δεδομένα, ΔΙΤΕ 1/2021, εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.

παράνομη γνωστοποίηση των ευαίσθητων δεδομένων υγείας του απευθείας σε τρίτους, χωρίς την ενημέρωση και συγκατάθεση του εργαζόμενου, κυρίως όμως το ζήτημα του υπεύθυνου επεξεργασίας σε μία ναυτική σύμβαση, στα πλαίσια της οποίας άλλο πρόσωπο εμφανίζεται με την ιδιότητα του εργοδότη και άλλο ενεργεί για λογαριασμό του τελευταίου. Ειδικά, ως προς το τελευταίο ζήτημα, έγινε δεκτό από τη σχολιαζόμενη απόφαση ότι η πρώτη εναγόμενη εταιρεία, αν και ο εκτελών την επεξεργασία, «ορθώς της καταλογίστηκε ευθύνη από παράνομη επεξεργασία δεδομένων, αν και δεν ήταν η εργοδότη εταιρεία, καθόσον ως εκτελούσα την επεξεργασία είχε υπερβεί τα όρια της χορηγηθείσας εντολής επεξεργασίας»⁹⁶.

Στην με αριθμό 3/2020 απόφασή του το Ανώτατο Ακυρωτικό (με σύνθεση Ολομέλεια)⁹⁷, έκανε δεκτή την αίτηση αναιρέσης της αναιρεσεύουσας Τράπεζας, για απόρριψη της έφεσης του αναιρεσιβλήτου, δεχόμενο στο σκεπτικό του ότι «σε περίπτωση μεταβίβασης των δεδομένων σε εκτελούντα την επεξεργασία, υπαγόμενο σε κάποια από τις κατηγορίες αποδεκτών για την οποία έχει γίνει ενημέρωση, δεν υφίσταται εκ νέου υποχρέωση του υπευθύνου επεξεργασίας να προβεί σε νέα ενημέρωση του υποκειμένου». Ειδικότερα, δέχθηκε ότι η αναιρεσεύουσα Τράπεζα, ως υπεύθυνη επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων, δεν ήταν υποχρεωμένη να προβεί σε νέα ενημέρωση του δανειολήπτη κατά το χρόνο μεταβίβασης των δεδομένων του σε εταιρεία ενημέρωσης οφειλετών, η οποία αφ' ενός υπάγεται στην ευρύτερη κατηγορία αποδεκτών «εταιρίες είσπραξης απαιτήσεων», αφ' ετέρου η ενημέρωση και συγκατάθεση του δανειολήπτη είχαν χορηγηθεί ήδη από το χρόνο της υπογραφής της αίτησης δανειοδότησης, βάσει περιληφθέντων όρων στη σχετική σύμβαση⁹⁸.

---

⁹⁶ Ε.Μαργαρίτης, Σχολιασμός – Παρατηρήσεις στην ΜΕφΠειρ 595/2020, ΔΙΤΕ 1/2021, (σελ. 149-152), εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.

⁹⁷ ΑΠ 3/2020 (Ολομ), Α' Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, διαθέσιμη στην ιστοθέση <https://lawdb.intrasoftnet.com>.

⁹⁸ Ιωάννης Σπυριδάκης, Παρατηρήσεις – Σχολιασμός στην ΑΠ (Ολομ) 3/2020, (σελ. 348-349), ΤΝΠ QUALEX, όπου γίνεται αποδεκτό ότι αφ' ενός πρέπει να προστατεύονται τα δικαιώματα του δανειστή για είσπραξη, αντίστοιχα όμως πρέπει να προστατεύονται και τα δικαιώματα του οφειλέτη, θέτοντας και εύλογη απορία «..αφού η τηλεφωνική ενημέρωση έγινε από τον υπάλληλο Α της εταιρίας, γιατί μετά γίνεται και από τους υπαλλήλους Β, Γ, Δ κ.ο.κ; με αποτέλεσμα όλα τα στοιχεία του οφειλέτη να περιέρχονται σε γνώση αλυσίδας υπαλλήλων της είσπρακτικής εταιρίας..».

Στο ζήτημα της επεξεργασίας δεδομένων κατά παράβαση των αρχών της νομιμότητας και του σκοπού της επεξεργασίας και της αναλογικότητας εστιάζει η ΑΠ 186/2020 απόφαση⁹⁹. Στην προκειμένη περίπτωση, το Ανώτατο Ακυρωτικό έκανε δεκτή την αίτηση αναίρεσης της αναιρεσείουσας δικηγόρου, δεχόμενο ότι ο αναιρεσίβλητος μη νόμιμα έλαβε στη σφαίρα κατοχής του και χρησιμοποίησε έγγραφο (επιστολή)¹⁰⁰ που περιείχε προσωπικά δεδομένα της αναιρεσείουσας το οποίο και υπέβαλε σε περαιτέρω επεξεργασία με την προσκόμισή του ως αποδεικτικού εγγράφου στο προαναφερόμενο Δικαστήριο, «....., χωρίς να εξυπηρετεί συγκεκριμένο νόμιμο σκοπό και χωρίς τα κρίσιμα προσωπικά δεδομένα να είναι συναφή με τους σκοπούς της επεξεργασίας εκ μέρους του....».

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζει και η ΜΠρΑθ 1876/2019, που αφορά επίσης σε παράνομη συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων υγείας. Στην παρούσα υπόθεση το Δικαστήριο κλήθηκε να αποφανθεί, «αν η εναγόμενη ασφαλιστική εταιρεία προέβη σε σύννομη συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων υγείας της ενάγουσας ασφαλισμένης», διαπιστώνοντας, εν τέλει, πληθώρα παραβιάσεων της νόμιμης επεξεργασίας των ευαίσθητων δεδομένων υγείας. Στην προκειμένη περίπτωση, «η Ασφαλιστική εταιρεία προέβη σε συλλογή και επεξεργασία των δεδομένων υγείας της ενάγουσας, χωρίς να πληρούνται οι όροι της νόμιμης συγκατάθεσης, θεμελιώδη προϋπόθεση της νομιμότητας της επεξεργασίας»¹⁰¹, με την υποβολή της ενάγουσας σε σειρά ερωτήσεων ιατρικού περιεχομένου, αναφορικά με τη γενικότερη κατάσταση της

---

⁹⁹ ΑΠ 186/2020, Α' Δημοσίευση ΝΟΜΟΣ, διαθέσιμη στην ιστοθεση <https://lawdb.intrasoftnet.com>.

¹⁰⁰ «...την εν λόγω επιστολή είχε αποστείλει η ίδια, η ενάγουσα μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου (e-mail) στον ....., νόμιμο εκπρόσωπο της εταιρείας - παλαιό εντολέα της - με την επωνυμία "... ΕΠΕ", της οποίας τόσο ο αναιρεσίβλητος όσο και ο πιο πάνω εντολέας της ..... υπήρξαν κατά το παρελθόν νόμιμοι εκπρόσωποι. Η εν λόγω επιστολή, η οποία αφορούσε πορεία υπόθεσης της ως άνω εταιρείας και διευθέτηση υπολοίπου δικηγορικής της αμοιβής, ήταν άσχετη με εκείνη τη δίκη, στην οποία κατατέθηκε ως σχετικό, ενώ από το σώμα της επιστολής αυτής προέκυπταν προσωπικά δεδομένα της ίδιας, ήτοι ονοματεπώνυμο, διεύθυνση εργασίας και ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, καθώς και αριθμοί τηλεφώνου και τραπεζικού της λογαριασμού. Συνεπώς, η προεκτεθείσα χρήση της επιστολής αυτής από τον αναιρεσίβλητο (εναγόμενο) στο πλαίσιο εκείνης της δίκης ήταν παράνομη, επειδή συνιστούσε παραβίαση των προσωπικών της δεδομένων, εμπίπτουσα στο πεδίο εφαρμογής του Ν. 2472/1997».

¹⁰¹ Ν. Παπαθωμά «Σημείωμα στην ΜΠρΑθ 1876/2019 – Παράνομη συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων – Αποτελεσματικότητα προστασίας του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου», ΔΙΤΕ 4/2019, (σελ. 649-652).

υγείας της, από ελεγκτή ιατρό της εναγομένης χωρίς να έχει ληφθεί προς τούτο έγγραφη, ρητή και ειδική συγκατάθεση, αλλά και με την απόσπαση από τη μητέρα της ενάγουσας του βιβλιαρίου υγείας της δεύτερης υπό την απειλή ότι σε περίπτωση αρνήσεως η εναγομένη θα προέβαινε σε καταγγελία της συμβάσεως ασφάλισης της ενάγουσας». Περαιτέρω, διαπιστώθηκε ότι η ασφαλιστική εταιρεία για τη συλλογή και επεξεργασία των ευαίσθητων δεδομένων της ενάγουσας δεν είχε προβεί με προηγούμενη αίτηση του υπεύθυνου επεξεργασίας της προς την ΑΠΔΠΧ., ενώ απώτερος στόχος της ήταν, με την παράνομη συλλογή των δεδομένων της ενάγουσας, να καταγγείλει αζημίως τη σύμβαση ασφάλισης, παραβιάζοντας την αρχή της νομιμότητας του σκοπού, αφού η επεξεργασία των δεδομένων της ενάγουσας δεν εξυπηρετούσε κάποιο σκοπό, νόμιμο και συγκεκριμένο. Επιπλέον, το Δικαστήριο διαπίστωσε ότι η ασφαλιστική εταιρεία, πέραν όλων των ανωτέρω, είχε προβεί σε παραβίαση του δικαιώματος ενημέρωσης της ενάγουσας, αρνούμενη να ικανοποιήσει το δικαίωμα πρόσβασης της ενάγουσας στα συλλεγόμενα από αυτήν (την ασφαλιστική εταιρεία) προσωπικά δεδομένα της ενάγουσας, ισχυριζόμενη ότι «δεν δύναται να συμμετέχει σε αποκάλυψη προσωπικών και ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων».

4. ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Από τις αποφάσεις που επιλέχθηκαν στην παρούσα εργασία, προκύπτει ότι το ζήτημα των προσωπικών δεδομένων, απασχολεί έντονα την κοινωνία, προϊόντος του χρόνου και των τεχνολογικών μέσων που έχουν αλλάξει τον τρόπο που αντιλαμβανόμαστε πλέον την ιδιωτική μας ζωή και τον δημόσιο χώρο. Η ανάγκη προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, φαντάζει πιο επιβεβλημένη εξαιτίας των πολλαπλών και διαφορετικών μέσων συλλογής, αποθήκευσης και επεξεργασίας που υπάρχουν γύρω μας. Από την άλλη είναι λογικό ότι οι άνθρωποι δεν προλαβαίνουν να προσαρμοστούν και να λάβουν σαφή γνώση των διαφόρων ζητημάτων που προκύπτουν από τον διαμοιρασμό των δεδομένων τους σε διάφορες καθημερινές δραστηριότητες. Η εξέλιξη όμως, είναι σχεδόν αδύνατο να ανασταλεί και πάντα θα θέτει νέες προκλήσεις, ως προς

τις δυνατότητες βελτίωσης της ζωής των ανθρώπων και διασφάλισης καλύτερου επιπέδου ζωής των ανθρώπινων κοινωνιών.

Η αντιπαράθεση στο πεδίο των προσωπικών δεδομένων, θα δώσει διεξοδικότερες προσεγγίσεις της νομολογίας απέναντι στις έννοιες που καθιερώνει το νομοθετικό πλαίσιο προστασίας δεδομένων. Ασφαλώς, το νομοθετικό πλαίσιο που έχει διαμορφωθεί και οι βάσεις που έχουν τεθεί στον ΓΚΠΔ καταδεικνύουν ότι οι πολλαπλές ανάγκες διαμοιρασμού των δεδομένων διαμορφώνουν πολλές και διαφορετικές συνθήκες για την νομιμότητα των πράξεων αυτών, ώστε ο έλεγχος της νομιμότητας από τα Δικαστήρια να καταλείπεται στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της κάθε περίπτωσης και των συνθηκών υπό τις οποίες έλαβαν χώρα. Οπωσδήποτε, πάντως, τα αποτελέσματα της εφαρμογής των διατάξεων του νέου ΓΚΠΔ, ο οποίος τυγχάνει λεπτομερέστερος και πιο στοχευμένος από το προγενέστερο θεσμικό πλαίσιο, θα μορφοποιηθούν από την προσέγγιση και τις θέσεις των Δικαστικών Αρχών κατά την στάθμιση των αντιπαρατιθέμενων συμφερόντων, και θα δώσουν το στίγμα για τα όρια του υποκειμένου απέναντι στην απαίτηση της ιδιωτικότητάς του. Όπως, συνέβη και κατά την εφαρμογή του άρθρου 8 ΕΣΔΑ στις περιπτώσεις κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης, τα οποία το αντέτασσαν απέναντι στις καταγγελίες εναντίον τους για ανοχή της ενδοοικογενειακής βίας, την προστασία της ιδιωτικής ζωής.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Ακριβοπούλου Χ. (2017), *Το δικαίωμα στην Ιδιωτική Ζωή*, εκδόσεις Σάκκουλας.
- Γεωργίου Σ (2017), *Τα συνταγματικά θεμέλια του δημόσιου χώρου*, Εκδόσεις Σάκκουλας.
- Ιγγλεζάκης Ι. (2004), *Ενυπόστατα Προσωπικά Δεδομένα*, Εκδόσεις Σάκκουλας.
- Ιγγλεζάκης Ι. (2014), *Το δικαίωμα στην ψηφιακή λήθη και οι περιορισμοί του*, εκδόσεις Σάκκουλας.
- Ιγγλεζάκης Ι. (2018), *Δίκαιο της Πληροφορικής*, εκδόσεις Σάκκουλας.
- Ιγγλεζάκης Ι. (2020), *Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων (Κανονισμός 2016/679 και ο Εφαρμοστικός Νόμος 4624/2019)*, 3η έκδοση, εκδόσεις Interactive Books.
- Κόμνιος Κ. (2021), *Ζητήματα από την εφαρμογή του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων στη διεθνή διαιτησία*, εκδόσεις Σάκκουλας.
- Μήτρου Λ. (2017), *Ο Γενικός Κανονισμός Προσωπικών Δεδομένων, Δίκαιο και Κοινωνία στον 21^ο αιώνα*, εκδόσεις Σάκκουλας.
- Μήτρου Λ. (2004), *Προστασία Προσωπικών Δεδομένων σε Σ. Κάτσικα – Δ. Γκρίτζαλη – Σ. Γκρίτζαλη «Ασφάλεια Πληροφοριακών Συστημάτων»*, εκδόσεις «Νέων Τεχνολογιών».
- Μήτρου Λ. (2001) *Προστασία Προσωπικών Δεδομένων, ένα νέο δικαίωμα*, σε Δ.Τσάτσο – Ε.Βενιζέλο – Ξ.Κοντιάδη, *Το Νέο Σύνταγμα*, εκδόσεις Σάκκουλας.
- Μήτρου Λ. (2017) *Άρθρο 9Α*, σε Φ.Σπυρόπουλος, Ξ.Κοντιάδης, Χ.Ανθόπουλος, Γ.Γεροπετρίτης, *Σύνταγμα 2017*, Sakkoulas-Online.gr.
- Μήτρου Λ. (2004), *Η προστασία των προσωπικών δεδομένων και η νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας*, σε Συμβούλιο της Επικρατείας, *Τόμος Τιμητικός του Συμβουλίου της Επικρατείας*, Sakkoulas-Online.gr.
- Σωτηρόπουλος Β. (2006), *Η συνταγματική προστασία των προσωπικών δεδομένων*, εκδόσεις Σάκκουλας.

Αρθρογραφία – Μελέτες

- Ακριβοπούλου Χ, *Το δικαίωμα στην προστασία των προσωπικών δεδομένων μέσα από το φακό του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΠΡΑΞΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ*, ΤΕΥΧΟΣ 7/ 2011.

- Αναστασόπουλος Δ Η προστασία της ιδιωτικότητας κατά το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ στο ψηφιακό περιβάλλον, *ΔΙΜΕΕ 3/2012*, ΤΝΠ QUALEX.
- Βενέρης Α «Η διασφάλιση του δικαιώματος ενημέρωσης στην αλλαγή του σκοπού και την «περαιτέρω» επεξεργασία των δεδομένων», διαθέσιμο στην ιστοθέση: <http://ejournals.lib.auth.gr/infolaawj/>.
- Βενιζέλος Ε, Σύνταγμα και νέες τεχνολογίες, *ΔΙΤΕ 4/2020* (πρώην ΔΙΜΕΕ), σελ. 542-548, ΤΝΠ QUALEX.
- «Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων: Οι υποχρεώσεις της Δημόσιας Διοίκησης», Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης.
- Ιγγλεζάκης Ι, Ζητήματα εναρμόνισης της νομοθεσίας για την προστασία προσωπικών δεδομένων στην Ε.Ε, *ΔΙΜΕΕ 2012*, (σελ. 477 επ.).
- Καρύδα Σ, ΓΚΠΔ και Ν. 4624/2019, «Μία ιστορική μεταρρύθμιση του εθνικού νομοθετικού πλαισίου για την προστασία του θεμελιώδους δικαιώματος της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα του ατόμου. Νέες προκλήσεις στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή. Διάλογος μεταξύ ενωσιακού και εθνικού νομοθέτη, διαθέσιμο στην ιστοθέση: https://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2019/eisigisi_karyda.pdf.
- Κόμνιος Κ, Η προστασία των προσωπικών δεδομένων στην Ε.Ε, σε: *Ζητήματα από την εφαρμογή του γενικού κανονισμού για την προστασία δεδομένων στη διεθνή διαιτησία, 2021* (σελ. 3-10), Sakkoulas-Online.gr.
- Παναγοπούλου – Κουτνατζή Φ, Συνταγματική θεώρηση του νόμου περί προστασίας δεδομένων (Ν. 4624/2019), *ΔΙΤΕ 3/2019* (πρώην ΔΙΜΕΕ), σελ. 328-337, ΤΝΠ QUALEX.
- Παναγοπούλου – Κουτνατζή Φ, Άρθρο 8, Δικαίωμα σεβασμού της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής (Προστασία της ιδιωτικής ζωής), σε: *Ι.Σαρμά/Ε. Κοντιάδη/Χ.Ανθόπουλο, ΕΣΔΑ 2021* (σελ. 423-463), Sakkoulas-Online.gr.
- Π.Κουτσομπόη, «Πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Κανονισμός 2016/679 (General Data Protection Regulation – GDPR), διαθέσιμο στην ιστοθέση: <https://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2018/koytsompo.pdf>.
- Ε.Μαργαρίτης, Σχολιασμός – Παρατηρήσεις στην ΜΕφΠειρ 595/2020, *ΔΙΤΕ 1/2021*, (σελ. 149-152), εκδόσεις Νομική Βιβλιοθήκη.

- Μήτρου Λ, «Η ενίσχυση της προστασίας προσωπικών δεδομένων μέσω της νομολογίας, σε: *Ο Γενικός Κανονισμός Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων*, 2017 (σελ. 17-20), διαθέσιμο στην ιστοθέση Sakkoulas-Online.gr.
- Μήτρου Λ,(2021) *Ιδιωτικότητα, Προσωπικά Δεδομένα και Γενικός Κανονισμός Προστασίας Δεδομένων*, Παρουσιάσεις, ΠΜΣ «ΔΙΚΑΙΟ&ΤΠΕ», Πανεπιστήμιο Πειραιώς, (ακαδημαϊκό έτος 2020-2021).
- Μπαλαμάτη Ε, Η δημοσίευση της νομολογίας στην εποχή των δεδομένων, *ΕΦΔΔ 1/2019*, σελ. 24-32, ΤΝΠ QUALEX.
- Κανελλοπούλου – Μπότη Μ, Αστική Ευθύνη για παράνομη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, *ΕΦΑΔ 7/2009* (σελ. 784 επ.).
- Κουτσομπόη Π, «Πρόσφατες εξελίξεις στον τομέα των προσωπικών δεδομένων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, Κανονισμός 2016/679 (General Data Protection Regulation – GDPR), διαθέσιμο στην ιστοθέση: <https://www.esdi.gr/nex/images/stories/pdf/epimorfosi/2018/koytsompo.pdf>.
- Παπαθωμά Ν«Σημείωμα στην ΜΠΑΘ 1876/2019 – Παράνομη συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων – Αποτελεσματικότητα προστασίας του ισχύοντος νομοθετικού πλαισίου», *ΔΙΤΕ 4/2019*, (σελ. 649-652).
- Σ.Παπαστεργίου σχολιασμός της με αριθμό ΜΠρΧ 6/2020, Επιθεώρηση Δικαίου Πληροφορικής @ Information Law Journal, τόμος 1, τεύχος 1 (2020) δημοσιευμένη στην ιστοθέση <http://ejournals.lib.auth.gr/infolawj/>
- Σκόνδρα Μ, παρατ. στην ΑΠ 254/2021 (Τμ. Ζ' Ποιν.), *ΔΙΤΕ 3/2021*, ΤΝΠ QUALEX.
- Σπυριδάκης Ι, *Παρατηρήσεις – Σχολιασμός στην ΑΠ (Ολομ) 3/2020*, (σελ. 348-349), ΤΝΠ QUALEX,
- Τζώρτζη Β., Προστασία Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα: οι σημαντικότερες αλλαγές από το Γενικό Κανονισμό, *ΕΦΔΔΔ II-III*, 2017, σελ. 147-161, ΤΝΠ QUALEX.
- Τσόλιας Γ, Ποινική προστασία προσωπικών δεδομένων, αποκλειστικά προσωπική δραστηριότητα και revenge porn – Με αφορμή την ΑΠ 686/2021, *ΠοινΔικ 3/2022*, ΤΝΠ QUALEX.
- Χρήστου Β, Συμπεράσματα, σε: *Το δικαίωμα στην προστασία από την επεξεργασία δεδομένων*, 2017 (σελ. 247-252), Sakkoulas-Online.gr

Διαδικτυακές αναζητήσεις

- Εγχειρίδιο σχετικά με την ευρωπαϊκή νομοθεσία για την προστασία των προσωπικών δεδομένων, έκδοση 2018, <https://fra.europa.eu>
- «Η προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ως ένα θεμελιώδες δικαίωμα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην ιστοθέση: <https://www.ethemis.gr>
- Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Δικαστικό Δίκτυο της Ε.Ε, Θεματικά Δελτία, Προστασία των Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, 11/2021, <https://curia.europa.eu>
- Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, <https://www.dpa.gr/el>

Νομολογία

- ΣτΕ 1367/2008
- ΣτΕ 1622/2012
- ΣτΕ 2255/2015, 3135, 4154/2015
- ΣτΕ 1774/2016
- ΣτΕ 3345/2017, 760/2017, 302/2017, 1108/2017, 1662/2017, 150/2017
- ΣτΕ 518/2018, 1094/2018, 104/2018
- ΣτΕ 1760/2019, 1957/2019
- ΣτΕ 2768/2020 (Τμήμα Δ'), 681/2020, 2683/2020
- ΣτΕ 194/2021, 316/2021, 1451/2021

- ΑΠ 1923/2006
- ΑΠ 2100/2009
- ΑΠ 49/2011
- ΑΠ 171/2017, 1520/2017, (Ολομ) 1/2017
- ΑΠ (Ολομ) 954/2020, (Ολομ) 3/2020, ΑΠ 505/2020, 186/2020
- ΑΠ (Ποιν) 254/2021, 12/2021

- ΜΕφΠειρ 595/2020

- ΜΠοΧ 6/2020

- ΑΠΔΠΧ 77Α/2002

- ΑΠΔΠΧ Γνωμοδότηση 2/2022

- ΑΠΔΠΧ 2/2004

- ΑΠΔΠΧ 71/2013, 72/2013, 98/2013

- ΑΠΔΠΧ 51/2014, 98/2014 και 149/2014

- ΑΠΔΠΧ 71/2015

- ΑΠΔΠΧ 66/2016

- C132/21 ΒΕ κατά Εθνικής Αρχής Προστασίας Δεδομένων και Ελευθερίας της Πληροφόρησης, Ουγγαρία.

- Case of Breyer v. Germany 50001/2012